

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

ปริญญา

ปฐมวัยศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

A Study of Private Kindergarten Selection of Parents in Chatuchak District
Bangkok Metropolitan

นามผู้วิจัย นางสาวกษมน ธรรมมนรศ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิป สมหิโต, Ed.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์อรรถพรณ บุตรกตัญญู, ก.ค.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์สถิธิกร สุมาลี, ศษ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สิงสิงห์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

A Study of Private Kindergarten Selection of Parents in Chatuchak District

Bangkok Metropolitan

โดย

นางสาวกษมน ธรรมพนรศ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กษมน ธรรมพนรศ 2556: การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) สาขา
ปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลาริป สมหาหิโต, Ed.D. 163 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน และศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปกับปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองใน
เขตจตุจักร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาค
การศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มี
ผู้ปกครองทั้งหมด 4,250 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 351 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 5
โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นข้อมูล
สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ตอนที่ 2
เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน
อนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัยในด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองเป็นเพศหญิงมากกว่า
เพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และเป็นผู้มีรายได้ 25,001-40,000 บาทต่อเดือน มีระดับการศึกษา
ปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกโรงเรียน
อนุบาลเอกชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านบทบาทและหน้าที่ของครู 2) ด้าน
โรงเรียน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ 4) ด้านการบริการ 5) ด้านการเก็บ
ค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Kasamon Thumkanaros 2013: A Study of Private Kindergarten Selection of Parents in Chatuchak District Bangkok Metropolitan. Master of Education (Early Childhood Education), Major Field: Early Childhood Education, Department of Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Chalati Samahito, Ed.D. 163 pages.

This research examined the factors associated with the private kindergarten school selection and its correlation with the personal information of the preschool parents in Chatuchak District, Bangkok Metropolitan. The samples in this research were the preschool parents whose children were studying in level 1 of the second semester, 2011 academic year. The total numbers of the parents in this area were 4,250. The samples were 351 parents, selected from 5 schools. The instruments included the questionnaire was divided into two parts. The first part was personal general information including genders, age, income, education, occupation and the second part was the questionnaire asking the parents decisions to choose a private preschool decisions in Chatuchak district, Bangkok metropolis. Data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, comparisons of the difference in the average of the samples over two or more groups.

The research findings revealed that most preschool parents were female, at the ages between 31 and 40 years old and earned the monthly incomes in the ranges of 25,001-40,000 Baht. They held the bachelor's degree and most of them were private company employees. The factors that the parents selected the private preschool included 1) the teachers' roles aspect 2) the school' aspect 3) the learning and teaching provision 4) the service aspect 5) the fee aspect.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมหิโต ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์อรพรรณ บุตรกตัญญู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์จนสำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร และอาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 โรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งครูและผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และคุณสมชาติ ชานีโต รวมทั้งญาติพี่น้อง เพื่อนทุกคนที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยดีเสมอมา

กษมน ธรรมมนรศ

มกราคม 2556

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง

(3)

บทที่ 1 บทนำ

1

ความสำคัญของปัญหา

1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3

ขอบเขตของการวิจัย

3

นิยามศัพท์เฉพาะ

4

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

7

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

7

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

20

การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล

28

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

85

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

90

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

90

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

92

การวิเคราะห์ข้อมูล

93

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

93

บทที่ 4 ผลและวิจารณ์

97

ผลการวิจัย

97

ข้อวิจารณ์

123

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

127

สรุปผลการวิจัย

127

ข้อเสนอแนะ

132

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารและสิ่งอ้างอิง	133
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	142
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	144
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์	149
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	157
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความถี่ และร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	98
2	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้าน โรงเรียน	100
3	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้าน บทบาทและหน้าที่ของครู	103
4	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้าน การจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ	104
5	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้าน การบริการ	106
6	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้าน การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน	108
7	สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	110
9	ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนก ตามอายุ	111
10	ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนก ตามรายได้ต่อเดือน	112
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองใน การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการ ทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านโรงเรียน	113
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองใน การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการ ทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านบทบาทและหน้าที่ ของครู	114
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองใน การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการ ทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการจัดการเรียน การสอนและด้านวิชาการ	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการบริการ	116
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน	117
16	ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา	118
17	ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ	119
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามอาชีพ : ด้านโรงเรียน	120
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามอาชีพ : ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe จำแนกตามอาชีพ : ด้านการบริการ	122

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเลี้ยงดูเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นวัยสำคัญที่สุด ในการปูพื้นฐานให้แก่ชีวิต ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องมีความรู้ในด้านการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้มี พัฒนาการที่ดี อีกทั้งวิธีการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ตามการเปลี่ยนแปลงจาก สังคมภายนอก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเลี้ยงดูบุตร (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) โดยเฉพาะสภาวะ เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้การดำเนินชีวิตของ ครอบครัวแต่ละครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาในการเลี้ยงดู และอบรม สั่งสอนลูกหลานอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ เมื่อสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนการเลี้ยง ดูและอบรมสั่งสอนลูกหลานจึงไม่อาจกระทำเหมือนก่อน เพราะลักษณะของครอบครัว เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายกลายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น อีกทั้งการที่พ่อแม่ ผู้ปกครองมี ความจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพต่างๆ นอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลให้มีเวลาในการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรหลานน้อยลง ขณะเดียวกันความจำเป็นในการ เตรียมความพร้อมของสังคมเพื่อให้ได้ประชาชนที่มีคุณภาพมีศักยภาพรองรับการพัฒนาประเทศ ในอนาคตก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมของ ประชาชนตั้งแต่ในวัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่สมองมีการเจริญเติบโตเต็มที่ที่สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในสังคม และเป็นความหวังของชาติ ในอนาคต ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและ เหมาะสม ซึ่งเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีอายุ 3-6 ปี เป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะ ร้อยละ 70-80 ของเซลล์สมองของมนุษย์จะเจริญและพัฒนาในวัยนี้ และจากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะ ครอบครัวทั่วประเทศไทย ทั้งในเขตเมืองและชนบท เด็กปฐมวัยได้รับการเลี้ยงดูที่บ้านร้อยละ 54.2 และได้รับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร้อยละ 37.3 โดยจากการศึกษาในปี พ.ศ. 2552 พบว่า เด็ก ปฐมวัยเข้าสู่สถานเลี้ยงดูเด็กด้วยอายุที่น้อยลง คือ เริ่มตั้งแต่ก่อนครบขวบปีแรก ซึ่งจะเห็นว่า ครอบครัวไทยมีแนวโน้มจะนำเด็กปฐมวัยไปฝากเลี้ยงในสถานเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น (กระทรวง

สาธารณสุข, 2554) ส่วนใหญ่เป็นพนักงานระดับล่างที่มีรายได้ไม่มาก สมาชิกแต่ละคนต้องช่วยกันหารายได้มาจุนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และในกรณีที่มีบุตรก็ไม่สามารถดูแลบุตรได้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องพึ่งพาโรงเรียนอนุบาลที่อยู่ใกล้ที่ทำงานเพื่อสะดวกต่อการเดินทาง จึงทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนตั้งแต่ก่อนวัยประถม อีกทั้งในปัจจุบันผู้ปกครองหันมาให้ความสนใจกับการศึกษาของบุตรมากขึ้น โดยส่วนมาก เด็กจะมี อายุ 3 ขวบขึ้นไป แต่เนื่องจากผู้ปกครองได้เริ่มให้ความสนใจกับการศึกษาของบุตรก่อนวัยเรียน จึงมีผู้สนใจเปิดกิจการประเภทนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้การแข่งขันทางตลาดเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีบริการหลายรูปแบบ เพื่อรองรับความต้องการและเป็นทางเลือกแก่ผู้ปกครอง เช่น การเปิดให้บริการในส่วนของการรับเลี้ยงเด็กอ่อน การเปิดให้บริการหลักสูตรสองภาษา การสอนเสริมทักษะแก่เด็กในช่วงเลิกเรียน การให้บริการรับเลี้ยงดูพิเศษนอกเวลาหลังเลิกเรียน เป็นต้น การให้การศึกษาแก่เด็กก็เพื่อให้เด็กในวันนี้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและมีศักยภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในวันข้างหน้าตนเอง ด้วยเหตุนี้โรงเรียนอนุบาล จึงมีความจำเป็นต่อการอบรมสั่งสอน และเลี้ยงดูเด็ก โดยที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลซึ่งเป็นสถานที่ให้บริการทางการศึกษาขั้นต้นในวัยแรกของชีวิตให้แก่เด็กปฐมวัย ที่มุ่งเน้นให้เด็กมีความพร้อมทุกๆ ด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางการศึกษาจากระดับอนุบาลต่อไปยังระดับประถมศึกษา และต่อไปในระดับสูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข เกื้อหนุนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไทยและพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน พบว่าโรงเรียนอนุบาลทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมีเป็นจำนวนมากจึงก่อให้เกิดทางเลือกหลายทางในการตัดสินใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่จะเลือกโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้แก่บุตรหลาน ทั้งนี้ผู้ปกครองที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลใช้ปัจจัยอะไรประกอบในการพิจารณาเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

จากปัญหานี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เนื่องจากสภาพบริบท สังคม เศรษฐกิจ ที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกับปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนทราบถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีผู้ปกครองทั้งหมด 4,250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 351 คน ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลศึกษา ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 5 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง จำแนกตาม

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) รายได้
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) อาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 5 ด้าน

- 1) ด้านโรงเรียน
- 2) ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ
- 4) ด้านการบริการ
- 5) ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนและค่าธรรมเนียม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเลือกโรงเรียน หมายถึง การพิจารณาและเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้แก่ลูกหลาน หรือผู้ที่อยู่ในอุปการะ ซึ่งพิจารณาการตัดสินใจ 5 ด้าน คือ ด้านโรงเรียน ซึ่งพิจารณาในประเด็น ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม อุปกรณ์การเรียนการสอน ทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อม ด้านบทบาทหน้าที่ของครู ได้แก่ ความมีคุณธรรมและจริยธรรมและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน ครูมีความรู้ตรงตามสาขาที่สอน ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ ได้แก่ การจัด หลักสูตรการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัยของเด็ก ด้านบริการ ได้แก่ จัดบริการรับส่งและ

อาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ บริการรับส่ง และด้านค่าใช้จ่ายการเรียนและค่าธรรมเนียม ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นๆ มีความเหมาะสม

โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดและดำเนินการโดยเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา) โดยทำการเปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และได้ทำการจดทะเบียนซึ่ง ระบุตามกฎหมายกระทรวง

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลใดคนหนึ่งหรือผู้ที่ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และดูแลรับผิดชอบเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554

ปัจจัยการตัดสินใจ หมายถึง เหตุผลที่ผู้ปกครองใช้ในการพิจารณา เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยคำนึงถึงลักษณะและสภาพการดำเนินการของโรงเรียนอนุบาลเอกชน จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านโรงเรียน หมายถึง การพิจารณาทำเลที่ตั้งของโรงเรียน สภาพของอาคารเรียนที่ปลอดภัยและการซ่อมบำรุงดูแลอาคารต่างๆ การจัดเครื่องเล่นสนามที่ปลอดภัย การจัดที่ทิ้งขยะที่ถูกสุขอนามัย ขนาดของห้องเรียนเหมาะสม และเพียงพอกับจำนวนเด็ก การจัดห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด และเหมาะสมกับสรีระร่างกายเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่น ได้แก่ สนามหญ้า ต้นไม้ให้ร่มเงา และการจัดสวน

2. ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เข้าใจจิตวิทยาในการพูดคุยกับเด็ก สามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัย เข้าใจถึงความแตกต่างของเด็ก มีคุณวุฒิทางด้านปฐมวัย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก เพื่อนร่วมงานและผู้ปกครอง มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อม ทุกด้านให้แก่เด็ก จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข มีหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เด็กเรียน มีสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก รายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ

4. ด้านการบริการ หมายถึง การที่โรงเรียนอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ได้แก่ การบริการรถรับ-ส่งเด็ก การบริการน้ำดื่ม-อาหาร การพยาบาล ระบบรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุ บริการด้านสุขภาพ

5. ด้านค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียม หมายถึง เงินที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครอง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าบริการรถรับ-ส่ง ค่าอาหาร ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม รวมทั้งการจัดระบบแบ่งชำระค่าเทอมได้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้รวบรวมงานเอกสารทุกประเภทที่มี แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา ค้นคว้า ให้ได้คำตอบสำหรับตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีรายละเอียดของหัวข้อเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยนั้นเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดการศึกษาเพื่อเด็กปฐมวัยในอายุ 3-6 ปี โดยเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการ ฝึกอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กในทุกด้านตามวัยและตามความสามารถของแต่ละบุคคล และเป็นการศึกษาในขั้นต้นที่นอกจากจะสอนให้เด็กมีทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน เตรียมความ

พร้อมเพื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา แล้วยังปลูกฝังในเรื่องของค่านิยมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ เบื้องต้นให้แก่เด็ก

การศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในชีวิตและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมของโลกในยุคปัจจุบัน การปลูกฝังสิ่งที่ฝังมานั้นควรเริ่มตั้งแต่แรกเกิดเป็นต้นไป โดยเฉพาะเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี นั้นเป็นช่วงของการเจริญเติบโตของการพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กได้มีความเจริญงอกงามตามธรรมชาติ นักจิตวิทยาเน้นการศึกษาต่างตระหนักและเห็นตรงกันว่าเด็กปฐมวัย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ ควรได้รับการศึกษาให้สอดคล้องตามธรรมชาติและความต้องการของเด็กวัยนี้ ดังนั้นจึงควรมีการวางรากฐานที่ดีให้เด็ก เหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

เด็กอายุในช่วง 3-6 ปี ถือเป็นระยะแรกของการเริ่มเข้าสู่ระบบโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนที่จะต้องเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างแท้จริงในระดับประถมศึกษา เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด ฉะนั้นความสำคัญในการพัฒนาเด็กในวัยนี้จึงควรอยู่ที่การให้การศึกษาดูแลเน้นถึงการสร้างพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เน้นการจัดการศึกษาแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเชื่อว่าหากเด็กได้รับการดูแลอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม และได้รับการศึกษาโดยพัฒนาศักยภาพจากประสบการณ์จริงอย่างเต็มที่ตามวัยแล้วจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต (จุฬารัตน์ ประจงพงศ์พันธุ์, 2546)

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลเป็นรากฐานอันจำเป็นและสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลและสังคม เพราะกระบวนการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้เป็นพื้นฐานทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และส่งผลต่อการปรับตัวในสังคมของเด็กในอนาคต เพื่อจัดความไม่เสมอภาคในฐานะของบุคคล และเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่เด็กทุกคน ไม่ว่าอยู่ถิ่นใด ไม่ว่าเชื้อชาติศาสนา และมีฐานะในระดับใดในสังคม ควรถือนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการดำเนินการจัดประสบการณ์และการศึกษาแก่เด็กวัยอนุบาลอย่างกว้างขวางและรีบด่วน ทั้งกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนโดยไม่ถือว่าการศึกษาของเด็กวัยนี้ว่าเป็นเพียงการแก้ปัญหาด้านสังคมเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากเด็กในวัยนี้ จะมีการพัฒนาด้านต่างๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนั้นการจัด

ประสบการณ์ที่ดี คือ การจัดให้เหมาะสมกับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการด้านต่างๆ ให้เด็กมีการพัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพของแต่ละคน (มันทนา รุสีตานนท์, 2544: 14)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวว่า การศึกษาหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ เด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสเพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสติปัญญาอย่างสมดุลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่มีความเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคมโดยความร่วมมือจากบุคคลรอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นๆ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกด้าน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของสังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

เด็กในช่วงวัยแรกเกิดจนถึง 6 ปีนั้น ถือเป็นช่วงที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งความพร้อมและขีดความสามารถของเด็กนั้น จะเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้ใหญ่เป็นผู้เตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ เด็กวัยนี้จะเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง การได้ลงมือทดลองด้วยตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้ใหญ่ให้ทำ ดังนั้นการจัดการศึกษา ให้กับเด็กในช่วงวัยนี้จึงควรนำเอาทั้งหลักวิชาการและจิตวิทยาต่างๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล ไม่ใช่แต่เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยให้เด็กมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามวัยพึงจะมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีจัดการสอนให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเด็กในวัยนี้ต้องการการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 6 จากบิดามารดา คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพ อุปนิสัย และการเติบโตของสมองที่มีผลต่อสติปัญญา ความสามารถ เพราะเด็กในช่วงตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ระบบประสาทและสมองจะเจริญเติบโตในอัตราสูงที่สุด คือ ประมาณ 80% ของผู้ใหญ่ปกติ การอบรมสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านในให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้อาจเป็นรากฐานที่ดีที่จะให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นเยาวชน และพลเมืองที่ดี เติบโตฉลาดคิดเป็น ทำเป็นและมีความสุขมากกว่าการปลูกฝังสร้างเสริมในช่วงอื่น ดังนั้นครอบครัวและกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของสมองจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัย (กุศล สุนทรธาดา และ จิตตินันท์ เฉชะคุปต์, 2544: 7) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดีและเหมาะสมกับอายุที่สามารถกระตุ้น และสนับสนุนการเจริญเติบโตของสมองซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อสติปัญญาและความประพฤติ ซึ่งตั้งแต่แรกเริ่มปฏิสนธิจนถึงอายุ 6 ปี จะเป็นรากฐานในการคิด การประพฤติตน และสุขภาพของวงจรชีวิต

ของคนอื่นๆ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงปฐมวัยจะมีผลต่อระบบสมองที่ทำให้ สามารถรับรู้ คิด และลงมือกระทำ กล่าวได้ว่า เด็กได้รับผลกระทบโดยตรงจากประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในระดับปฐมวัยนี้จะมีพัฒนาการด้านต่างๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่เด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการด้านต่างๆ ให้เด็กได้เจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนไป (เขาวนุช ทานาม, 2545: 11)

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยผู้จัดการศึกษามุ่จำเป็นต้องมีความรู้มีทักษะ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยเป็นสำคัญเพื่อการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคลได้

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 26) จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานกันสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยควรจะต้องจัดอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีและหลักการของการพัฒนาเด็ก กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 4) ได้กล่าวว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่าง สมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษามีหลักการในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

2. ยึดหลักอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

สโลพร ตรีพงษ์พันธ์ (2547: 14) กล่าวว่าผู้จัดการศึกษาต้องยอมรับการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย ซึ่งตัวบ่งชี้คุณภาพ มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาดังอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจพัฒนาการเด็ก กล่าวคือ เมื่อการจัดการศึกษาดังอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจพัฒนาการเด็กย่อมหมายถึงการจัดการศึกษาที่เหมาะสมต่อพัฒนาการสมาคมการปฐมวัยศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education of Young Children, NAEYC) อธิบายว่าการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมกับวัย หมายถึงการจัดการศึกษาที่มีการวางแผนและการปฏิบัติบนความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กและความสามารถในการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านร่างกายในแต่ละชั้นของการเจริญเติบโตของเด็กในแต่ละช่วงวัยของเด็กและส่งเสริมเป็นรายบุคคล
2. การจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษารายบุคคล และตอบสนองความต้องการของเด็ก ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน
3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพต้องปลอดภัยมีระเบียบ และมีสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็ก
4. เด็กสามารถเลือกกิจกรรมและอุปกรณ์ที่ตนเองให้ความสนใจ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้จัดการศึกษาต้องจัดทางเลือกของกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การตัดสินใจ และให้โอกาสแก่เด็กในการกระทำสิ่งที่ตนเองสนใจ เนื่องจากการเรียนรู้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเด็ก สามารถสำรวจสื่ออุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรม และเมื่อเด็กได้แบ่งปันความคิดเห็นและคำถามกับเด็กคนอื่นๆ และผู้ใหญ่ที่เข้าใจ
5. ผู้ใหญ่แสดงความเคารพต่อความต้องการ และความคิดเห็นของเด็ก พูดย่อยด้วยความรัก ความเข้าใจ ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพจะเห็นได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

6. ผู้ปกครองได้รับความเคารพและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ซึ่งผู้จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพจะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วยเหตุที่ว่าผู้ปกครองมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบในการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลเด็ก

7. บุคลากรมีประสบการณ์การฝึกฝนเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก การจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพจะผ่านการวางแผนที่ดี และจัดการโดยบุคลากรที่มีทักษะและความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็ก

นอกจากนี้ สโลพร ตรีพงษ์พันธ์ (2547: 16) ได้กล่าวต่อถึงลักษณะการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพว่าประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. อัตราส่วนระหว่างเด็กต่อครู เป็นที่ยอมรับและทราบกันดีทั่วไปว่าถ้าครูหรือพี่เลี้ยง ต้องรับผิดชอบดูแลเด็กจำนวนมากจะมีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาปฐมวัย จากการศึกษาค้นคว้า พบว่าอัตราส่วนระหว่างเด็กต่อครูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูอย่างเหมาะสม

2. ขนาดของกลุ่มเด็ก ตัวแปรที่สำคัญที่บ่งบอกคุณภาพของการศึกษาปฐมวัย คือ ขนาดของกลุ่มเด็ก ซึ่งถ้าเด็กมีจำนวนน้อยในกลุ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็กจะมีเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น ความร่วมมือระหว่างกันจะมีมากกว่าในกลุ่มเด็กจำนวนมาก ความคิดสร้างสรรค์และภาษา จะพัฒนาได้ดีกว่าและมากกว่าเช่นเดียวกัน แต่ถ้าเด็กมีจำนวนมากขนาดของกลุ่มเป็นขนาดใหญ่ เด็กจะตอบสนองครูหรือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันน้อย ส่วนครูจะตอบสนองเด็กได้น้อยกว่ากลุ่มขนาดเล็ก นอกจากนั้นยังขาดการกระตุ้นเด็กด้วยขนาดที่เหมาะสมในการแบ่งกลุ่มที่สมาคมการศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอแนะ คือ ถ้าเด็กเล็กมากขนาดกลุ่มไม่ควรเกิน 12 คน แต่ถ้าเด็กอายุ 4-5 ขวบ ขนาดไม่ควร เกิน 20 คนในกลุ่ม

3. การจัดเด็กแต่ละอายุ นักทฤษฎีและนักวิจัย ได้แสดงความคิดเห็นว่ามนุษย์ ถูกแบ่งออกโดยกลุ่มอายุในการศึกษาที่อยู่อาศัย นันทนาการงาน และด้านอื่นๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน แต่ตามความเป็นจริงเท่าที่ปรากฏในประวัติศาสตร์และธรรมชาติของมนุษย์จะพบว่า สังคมเกิดขึ้นเพราะมนุษย์ในทุกกลุ่ม อายุเรียนรู้ที่จะต้องช่วยกัน และพึ่งพากันในการดำรงชีวิต การศึกษาปฐมวัยได้ถูกแบ่งแยกเป็นกลุ่มเช่นเดียวกันโดยอาศัยอายุเป็นเกณฑ์ เช่น เด็กอายุ 3 ขวบ จะอยู่บนบาลปีที่ 1

และเด็ก 4 ขวบอยู่อนุบาลปีที่ 2 เช่นนี้ ไปเป็นลำดับขึ้น นักการศึกษาได้เสนอแนะว่า การคล้อยอายุไว้ในกลุ่มเดียวกันจะเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมในการเข้าสังคม เช่น การแบ่งปัน การรอคอยสลับเปลี่ยน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างเด็กโต และเด็กอายุน้อยกว่า นอกจากนั้นเด็กยังได้เรียนรู้ในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม จากการเล่นและกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้น จะช่วยพัฒนาเด็กทางด้านการรู้คิดหรือด้านสติปัญญาอีกด้วย

4. ความเหมาะสมของกิจกรรม จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการ และผลการวิจัยได้ให้ความเข้าใจแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยถึงวิธีการที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด ตลอดจน เด็กต้องการหรือชอบอะไรมา ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดจึงต้องสนองความต้องการและลักษณะของเด็กให้มากที่สุด ในหลายปีที่ผ่านมา การศึกษาปฐมวัยและระดับอื่นๆ ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป เนื่องจากการศึกษาได้ปรุงแต่งและหลอมเด็กเพื่อการแข่งขัน ซึ่งความสนใจและการติดตามเรื่องนี้มีผลให้เกิดการผลักดันให้การศึกษากลับไปสู่ “พื้นฐาน” ในการศึกษา ซึ่งหมายความว่า เด็กควรจะได้รับการศึกษาทางวิชาการ

5. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัยกับครู หรือผู้ใหญ่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาปฐมวัย การจัดโปรแกรมที่ดีครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วม与孩子 การอบรมเลี้ยงดู การตอบสนอง การพูดคุย การปฏิสัมพันธ์ทางการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ ตลอดจนการใช้น้ำเสียงและบุคลิกลักษณะของครูมีผลต่อคุณภาพของโปรแกรมทั้งสิ้น

6. คุณสมบัตินักวิชาการ พบว่า นอกจากขนาดของกลุ่มเด็กที่เป็นองค์ประกอบที่บ่งบอกคุณภาพการศึกษาปฐมวัยและพัฒนาการของเด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กและใช้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ดีกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกและไม่มีความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยเลย

7. การมีบุคลากรประจำ สิ่งที่เป็นปัญหาที่สำคัญในวงการศึกษาปฐมวัย คือ การลาออกระหว่างการทำงาน ทำให้บุคลากรประจำศูนย์หรือสถานศึกษาปฐมวัยขาดแคลนในแต่ละปีจะมีบุคลากรเปลี่ยนงานประมาณร้อยละ 41 (ทองเดิน เฝ้าดี, 2547: 31) การเปลี่ยนงานของบุคลากรมีผลต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพ่อแม่ออกทำงานนอกบ้าน เด็กส่วนใหญ่จะอยู่กับผู้อื่น ทำให้เด็กขาดความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับตัวเด็กเอง เมื่อเด็กมาอยู่ในสถานศึกษาหรือศูนย์ที่ดูแลเด็ก เด็ก

จะผูกพันกับผู้ที่ให้การดูแล การที่ขาดครูหรือนุศลากรอยู่ประจำ มีการเปลี่ยนนุศลากรบ่อยๆ จะทำให้เด็กชะงักงันต่อการสร้างความผูกพันนั้นๆ และเด็กจะขาดความรู้สึกที่อบอุ่น เกิดความรู้สึกสูญเสีย (ทองเดิน เฝ้าดี, 2547: 31) นอกจากนั้น ยังมีผลต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กล่าวคือ การเปลี่ยนนุศลากรบ่อย การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันจะมีน้อยแต่นุศลากรประจำเด็กจะมีการปรับตัวที่ดีกว่า มีความมั่นใจในตนเองและมีสังคมนิสัยที่ดี

8. การให้การยอมรับนับถือต่อบุคลากร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากการอยู่ดีมีสุขของบุคลากรเป็นสิ่งที่บุคลากรทุกคนต้องการ ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและสถานที่ทำงานที่อบอุ่น สะดวกสบายจึงมีความจำเป็นจะต้องได้รับการพิจารณาจากผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

9. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ครอบคลุมทั้งอุปกรณ์ สื่อ วัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็ก สิ่งเหล่านี้มีผลต่อคุณภาพของการศึกษาปฐมวัย เด็กจะพัฒนาทุกด้าน จากการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ที่มีอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบสถานศึกษาที่จัดเพื่อเด็กปฐมวัย โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก นอกจากความครบครันทางสื่อต่างๆ แล้ว สถานศึกษาไม่ควรมีข้อบ่งคับมากมายจนทำให้เด็กชะงักในการเรียนรู้

10. การมีส่วนร่วมของครอบครัว เนื่องจากเด็กใช้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ในศูนย์ หรือสถานศึกษาปฐมวัย ผู้ปกครองและครูจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการศึกษาหาหรือ พุดคุยกับเรื่องเด็กมีงานวิจัยสนับสนุนให้ผู้ปกครองและครูเป็นหุ้นส่วนกันในการดูแลเด็ก การสื่อสารสองทาง ความเปิดเผย และเปิดใจต่อกันและกัน จะช่วยทำให้การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาามีคุณภาพ

องค์ประกอบทั้ง 10 ประการข้างต้น มีผลต่อคุณภาพทางการจัดการปฐมวัยศึกษา ทั้งสิ้นแต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ เราไม่สามารถแยกองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งออกมา และให้องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เนื่องจากในแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญ และมีผลสืบเนื่องต่อกันและกัน ซึ่งผลนั้นจะส่งผลที่ดีต่อเด็กปฐมวัยในท้ายที่สุด ซึ่งลักษณะการปฐมวัยศึกษาจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยองค์ประกอบในระบบการปฐมวัยศึกษา ดังต่อไปนี้ (อารมณ สุวรรณपाल, 2547: 84-84)

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยพื้นฐาน ทางการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย

1.1 คุณลักษณะของเด็กปฐมวัย คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในที่นี้ครอบคลุม ถึงลักษณะของเด็กโดยทั่วไป ที่มีพัฒนาการเป็นไปตามปกติ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่มีความผิดปกติทางด้านกายภาพ และจิตภาพ

1.2 คุณลักษณะของครู ครูและบุคลากรควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง เด็กการศึกษาปฐมวัย และมีบุคลิกลักษณะทั้งกายและจิตใจที่สอดคล้องกับเด็ก

1.3 คุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญบุคคลหนึ่งที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจตั้งแต่ระดับนโยบาย การบริหารงาน การศึกษาปฐมวัย มาจนถึงการสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู การกำกับ ติดตาม และการควบคุมงาน การศึกษาปฐมวัย มีผลต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการศึกษาปฐมวัย นอกจากคุณลักษณะทางวิชาการแล้ว ผู้บริหารควรต้องมีคุณธรรมในการบริหารงานอีกด้วย

1.4 คุณลักษณะของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ คุณลักษณะของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือต้องมีความเหมาะสมกับความต้องการ และลักษณะของเด็กปฐมวัย นอกจากนั้นยังต้องมีความคงทน ประหยัด และให้ประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาเด็ก

1.5 คุณลักษณะของสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการบริการที่ควรต้องจัดให้พอเพียงต่อเด็กและบุคลากรทุกฝ่าย นอกจากนั้น ความเหมาะสม และความคงทนถาวร ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะควรต้องคำนึงถึงด้วย

1.6 สภาพแวดล้อมของชุมชน ชุมชนเป็นส่วนที่สำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย สภาพแวดล้อมของชุมชนที่อบอุ่น ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก ตลอดจนชุมชนให้การสนับสนุนสถานศึกษา เป็นสิ่งที่มีต่อการศึกษาศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

1.7 การจัดเตรียมก่อนการเรียนการสอน การจัดเตรียมศึกษาหาความรู้วัสดุ อุปกรณ์เทคนิควิธีการต่างๆ ที่จะนำมาจัดกิจกรรม และประสบการณ์เป็นสื่อจำเป็นการที่ครูขาดการ

เตรียมการก่อนการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ทำให้กิจกรรมและประสบการณ์นั้นไม่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็ก และอาจเกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นได้

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ซึ่งจะครอบคลุมถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 การจัดการและพฤติกรรมการบริหาร เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถบ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพการศึกษาปฐมวัยได้ การศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับกระบวนการทางการจัดการ และการบริหารของผู้บริหาร เช่น องค์ประกอบทางด้านปัจจัยในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีครบถ้วน แต่ผู้บริหารมิได้ติดตาม กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามหลักการหรือในการจัดการและบริหาร ผู้บริหารมิได้คำนึงถึงคุณลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสมกับการศึกษาปฐมวัย ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า การศึกษาปฐมวัยก็จะขาดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ของครู สมรรถภาพต่างๆ ของครู ทางด้านความรู้ เทคนิควิธีสอน การใช้สื่อให้เป็นไปตามขั้นตอน การจัดกิจกรรม มีจิตวิทยาในการพูดคุยกับเด็ก เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการปฐมวัยศึกษาอีกประการหนึ่ง

2.3 กระบวนการและพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย กระบวนการและขั้นตอนการเรียนรู้ ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยเป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นกัน ขั้นตอนการเรียนรู้ของเด็กจะมีเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่เรียนรู้จากประสาทสัมผัส และพัฒนาขึ้นมาเป็นการเรียนรู้จากของจริง และประสบการณ์ตรง เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องตระหนัก นอกจากนั้น พฤติกรรมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม ยังเป็นส่วนสำคัญและเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนของเด็กที่ ครูต้องตระหนักและเข้าใจถึงวิธีการแก้ปัญหาด้วย

2.4 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง ได้กล่าวมาแล้วว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ครูกับผู้ปกครอง เด็กกับเด็ก และเด็กกับผู้ปกครองช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกด้าน ดังนั้น ในสถานศึกษาห้องเรียน หรือที่บ้านควรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มากที่สุด โดยเฉพาะในสถานศึกษาและที่บ้าน การสร้างปฏิสัมพันธ์ในทางบวกทำเด็กมีความอบอุ่น มั่นใจ และเกิดการพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

3. องค์ประกอบด้านผลผลิต ผลที่เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัย ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการของเด็กที่ครบถ้วนตามศักยภาพ ซึ่งรวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์

4. องค์ประกอบด้านบริบท

4.1 ลักษณะและรายได้ของครอบครัวในชุมชน การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ตัดสินใจส่งลูกเข้ารับบริการ ปักจี้และเงื่อนไขที่จำเป็นหนึ่ง คือ รายได้ของครอบครัวในชุมชนการประกอบอาชีพ และลักษณะของอาชีพ ส่งผลต่อการใช้เวลาภายนอกบ้านและรายได้ที่รับอาชีพที่มีรายได้สูงและเพียงพอ สามารถเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาปฐมวัย

4.2 เจตคติของผู้ปกครองและชุมชน เจตคติและค่านิยมที่มีต่อการศึกษาปฐมวัย ของผู้ปกครองและชุมชนในด้านบวกมีผลทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยได้รับความร่วมมือร่วมแรงจากผู้ปกครอง และชุมชนเป็นอย่างดี ซึ่งความร่วมมือจากชุมชนส่งผลให้การศึกษาปฐมวัยดำเนินไปในทิศทางที่ดี

4.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนเป็นองค์ประกอบที่หนึ่งด้านบริบทที่สามารถสนับสนุนการศึกษาของรัฐและเอกชนได้ เนื่องจากชุมชนหรือองค์กรในชุมชนจะช่วยวางแผนการดำเนินงานประจำปี ระดมทุนและทรัพยากร จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มาให้สถานศึกษาการมีส่วนร่วม ของชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาปฐมวัย

ประเภทของโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน

ปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลมักจัดตั้งในสถานที่ที่มีประชากรจำนวนมาก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. โรงเรียนอนุบาลของรัฐ

โรงเรียนอนุบาลของรัฐที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่ส่วนที่จัดเป็นโรงเรียน สาธิต

อนุบาลของวิทยาลัยครูนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครูซึ่งรับเด็กชาย หญิง อายุ 4-6 ขวบเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้เด็กเจริญเติบโต พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเตรียมเด็กเพื่อการศึกษาในชั้นที่สูงต่อไป และโรงเรียนอนุบาลของรัฐที่อยู่ในความดูแลของ ทบวงมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่รับผิดชอบก็คือ มหาวิทยาลัยซึ่งจัดโรงเรียนอนุบาลสาธิตขึ้น ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้สำหรับทดลองวิธีการสอนและวิจัยเกี่ยวกับเด็กก่อนวัยเรียน รับเด็กชาย หญิง อายุ 3 ขวบครึ่ง - 6 ขวบ เข้ารับการ อบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามหลักพัฒนาการผู้บริหารและครูสอนใน โรงเรียนได้รับการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา

2. โรงเรียนอนุบาลของเอกชน

โรงเรียนอนุบาลของเอกชน อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบรับเด็กชาย หญิง อายุ 3-6 ขวบ เพื่ออบรมเลี้ยงดูให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โรงเรียนอนุบาลเอกชนมัก เน้นหนักในการสอนเด็กให้อ่านออกเขียนได้ตามความประสงค์ของผู้ปกครอง

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์การที่บุคคลมีความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การเลือกโรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครอง เป็นผู้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียน

ทฤษฎีการตัดสินใจ

นักวิชาการที่สนใจในด้านการตัดสินใจให้คำนิยาม หรือความหมายของคำว่า การตัดสินใจ (Decision) แตกต่างกันดังนี้

Harrison (1991: 3) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับนิยามของการตัดสินใจว่า เป็นขบวนการ ประเมินผลที่เกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือก ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติต่างๆ ปับบังคับให้มีผู้ที่ตัดสินใจต้องเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุ เป้าหมายได้มากที่สุด

Simon (1990: 1) นักวิทยาศาสตร์ได้อธิบายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาโอกาสที่จะตัดสินใจเป็นกิจกรรมทางด้านเชาวน์ปัญญา (Intelligence activity)
2. การค้นหาเส้นทางที่เป็นไปได้ต่างๆ สดวางแผน (Design activity)
3. การเลือกระหว่างเส้นทางสำหรับการลงมือปฏิบัติเป็นกิจกรรมเลือก (Choice activity)

โกวิท กังสนันท์ (2549: 30) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจว่า เป็นการสะท้อนให้เห็นสถานะที่ผู้ตัดสินใจมีทางเลือกหลายทาง และจะมีการเปรียบเทียบผลที่เกิดจากตัวเลือกต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจ เพื่อเลือกตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่ง เพื่อลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บางอย่างที่ต้องการ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2542: 170) ได้ให้ความหมายของ การตัดสินใจว่าการตัดสินใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารการตัดสินใจจะเกิดขึ้น เมื่อผู้บริหารประสบกับปัญหาในขณะดำเนินงาน

พะยอม วงศ์สารศรี (2542: 94) ได้ให้ความหมาย การตัดสินใจ คือกระบวนการ เลือกแนวทางปฏิบัติที่คิดว่ามีความเหมาะสมใช้ในสถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ

จิตยา สุวรรณะชญ (2544: 35) ในแง่ของความคิดทฤษฎีเวเบอร์ สนใจประเด็นที่เกี่ยวกับสังคมกับบุคคล โดยถือว่า บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมและได้รับอิทธิพลจากสังคม ในขณะเดียวกันเวเบอร์สนใจที่จะทำความเข้าใจในความหมายของการกระทำของบุคคล ในฐานะสมาชิกของสังคม เวเบอร์ได้สร้างแบบข้อมูลเหตุจูงใจการกระทำของบุคคลโดย แบ่งแนวอบรม (Orientation) ในการตัดสินใจออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การตัดสินใจการกระทำทางสังคมที่พิจารณาทั้งเหตุและผลในอันที่จะเปรียบเทียบทางเลือก (Alternatives) โดยตัดสินใจ เมื่อดูว่าทางเลือกใดส่งผลที่ต้องการ ดังนั้น เป้าหมายของความชอบ ความต้องการจะถูกนำมาประเมินผลซึ่งอาจส่งผลกระทบปัจจุบันอาจจะมองเห็นจาก

การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility) เป็นแนวโน้มที่บุคคลตัดสินใจที่จะใช้วิธีการใดๆ ในอันที่จะบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตนได้เลือกแล้วโดยมิได้ยึดในคุณธรรม ความรู้สึก ความเชื่อในศาสนา หรือความเชื่อเป็นหลักในการเลือกวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมาย

2. การตัดสินใจเป็นการกระทำที่กำหนดเป้าหมายหลัก ซึ่งการตัดสินใจแบบนี้จะอยู่ที่การเลือกเป้าหมายเพียงประสงค์สูงสุดแล้วดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สำเร็จหรือดำเนินทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3. การกระทำที่เป็นผลมาจากแนวบรมทางความรู้สึกและอารมณ์ (Effectual Orientation) ในกรณีนี้อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

4. การกระทำตามขนบธรรมเนียมประเพณีนิสัย (Traditional Orientation) การกระทำเช่นนี้เป็นไปตามขนบธรรมเนียมหรือนิสัย การกระทำแบบนี้คล้ายคลึงกับแบบที่ 2 ต่างกันที่ว่าแบบที่ 2 มีการตระหนักและใคร่ครวญแต่การกระทำแบบที่ 4 เป็นการกระทำโดย อัตโนมัตินามากกว่า

ประชุม โพธิกุล (2540: 108) ได้กล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจไว้ ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์สถานการณ์ เงื่อนไขอะไรที่ท่านต้องตัดสินใจ แนวโน้มอะไรที่ดี แนวโน้มอะไรที่ไม่ดี
2. กำหนดวัตถุประสงค์การตัดสินใจ ทำไมต้องตัดสินใจในครั้งนี มีความคาดหวังอะไร
3. ผลลัพธ์ที่คาดหวังควรเป็นเชิงปริมาณ
4. วินิจฉัยข้อมูลที่น่ามาใช้อ้างอิง
5. พิจารณาทรัพยากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน สติปัญญา เวลา วัสดุอุปกรณ์ แต่ละสิ่งใช้มากน้อยเพียงใด สามารถสร้างขึ้นหรือหาได้จากที่ไหน
6. กำหนดความต้องการในการตัดสินใจ

7. กำหนดตัวเลขที่ต้องการ
8. จัดอันดับตัวเลขที่ต้องการบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ
9. สร้างทางเลือกต่างๆ เพื่อเป็นการกำหนดคุณสมบัติและการคัดเลือก
10. ทดสอบทางเลือกเพื่อเปรียบเทียบหรือปรับเปลี่ยนความต้องการ
11. ประเมินทางเลือก
12. เปรียบเทียบทางเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์การตัดสินใจ
13. การทดลองทางเลือกเพื่อผลลัพธ์โดยนำทางเลือกไปดำเนินการ และดูผลในภาพรวม
14. ตัดสินใจครั้งสุดท้ายโดยพิจารณาจากผลลัพธ์ที่พอใจมากที่สุด

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า “การตัดสินใจ” หมายถึง กระบวนการที่เป็นทางเลือกในการตัดสินใจที่ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางนำไปปฏิบัติในสายงาน การทำงานที่รับผิดชอบโดยมีการวางแผนและการตัดสินใจที่ดี

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อพิจารณาเลือกทางปฏิบัติจากหลายทางเลือก โดยผู้ตัดสินใจประเมินค่าทางเลือกนั้นแล้วว่าเป็นทางเลือกที่ปฏิบัติที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้มากที่สุดดังมีผู้ให้แนวคิดไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

กิตติ ภักดีวัฒนะกุล (2546: 9) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจ คือ การกำหนดขั้นตอนในการตัดสินใจแก่ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรอย่างมีหลักเกณฑ์ด้วยการกำหนดขั้นตอนตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการและรูปแบบของการแสดง กระบวนการตัดสินใจโดยการแก้ไขปัญหา

อำเภอ อินทพรเสรัฐ (2542: 248) มีประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดการตัดสินใจ ดังนี้

1. หน้าที่สำคัญของผู้นำ คือ การพัฒนาและวางหลักเกณฑ์การตัดสินใจให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด
2. การตัดสินใจไม่จำเป็นต้องอยู่ที่ผู้นำคนเดียว ควรได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้อื่นๆ ด้วย
3. ผู้นำทำงานเพียงคนเดียวไม่ได้ ผู้นำต้องทำงานกับกลุ่ม ดังนั้น การตัดสินใจ ต้องสื่อสารให้กลุ่มรับและเข้าใจ

รัตนา ดวงแก้ว (2544: 19-20) เสนอแนะวิธีตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้บุตรไว้ 6 ขั้นตอนคือ

1. คำนวณส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครู ส่วนที่เหมาะสมที่สุด คือ มีครู 1 คน ต่อนักเรียนทั้งหมด 8 คน ใน 1 ห้องเรียน และถ้ายิ่งหุ้ยนก็ไมควรมีนักเรียนมากกว่า 16 คน (ถ้าจะมีนักเรียนมากกว่า 16 คน จะต้องมีการเพิ่มครูให้เพียงพอตามความเหมาะสม)
2. คุณลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่อาจจะไม่เหมาะสมกับเด็ก แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนควรสะอาดเรียบร้อย ได้รับการดูแลจัดการอย่างดี มีมุมสงบที่เด็กๆ สามารถมองดูภาพจากหนังสือหรือนั่งจินตนาการ มีสนามเด็กเล่นที่เครื่องสนามเพียงพอ มีที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องมีอุปกรณ์ของเล่นอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
3. สังเกตครูและพี่เลี้ยง โดยทั่วไปแล้วหากเมื่อไปเยี่ยมชมโรงเรียนใดก็ตาม แล้วเห็นครูใช้เวลาส่วนใหญ่พูดคุยกัน นั่นแสดงว่าครูเหล่านั้นไม่ได้ให้ความสนใจกับเด็กๆ มากนักหรือเมื่อนักเรียนถามคำถาม ครูไม่ได้สนใจที่จะตอบคำถามของนักเรียนจริงๆ แต่ตอบเพื่อให้พ้นๆ ไปเท่านั้น หรือเวลาที่นักเรียนได้รับอุบัติเหตุ เช่น หกล้ม หัวเข่าถลอก ครูได้กระตือรือร้นเอาใจใส่แสดงความเห็นอกเห็นใจเด็กๆ หรือไม่ และครูได้ใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กๆ มาก่อให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนบ้างไหม สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่พ่อแม่ต้องคอยสังเกต ครูมีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาลจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เล่นกิจกรรมอิสระและต้องไม่บังคับ

เด็กที่เจียบ ให้แสดงออก เช่นเดียวกับครูต้องไม่ขัดเยียดกิจกรรมให้เด็กตลอดเวลา เพราะฉะนั้นนักเรียนควรได้มีโอกาสที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของตัวเอง

4. ศึกษาปรัชญาของโรงเรียน ถ้าผู้ปกครองไปโรงเรียนใดแล้วถามผู้บริหาร โรงเรียน ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาเด็กอนุบาลแล้ว ผู้บริหารไม่เข้าใจว่าผู้ปกครองหมายความว่าอย่างไร นั่นแสดงว่าผู้ปกครองอาจจะกำลังมาโรงเรียนผิดแต่ถ้าผู้ปกครองอยากได้ข้อมูลมากกว่านี้ผู้ปกครองควรจะถามผู้บริหารว่าเป็นไปได้หรือไม่ถ้าผู้ปกครองจะมาเยี่ยมชมโรงเรียนโดยไม่บอกล่วงหน้า ถ้าผู้ปกครองได้รับการปฏิเสธควรไปหาโรงเรียนอื่น และช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดที่จะไปเยี่ยมโรงเรียน คือ ตอนเช้า หรือช่วงบ่ายๆ

5. สังเกตดูปฏิกิริยาของลูก ก่อนที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจเลือก โรงเรียนให้ผู้ปกครองควรจะไปเยี่ยมโรงเรียนก่อน และคอยสังเกตพฤติกรรมของเขา ถ้าโรงเรียนเป็นที่พอใจของลูก ในช่วงสัปดาห์แรกที่ผู้ปกครองพาเขาเข้าโรงเรียน ผู้ปกครองควรอยู่กับเขาสัก 2-3 ชั่วโมง เพื่อช่วยให้ลูกรู้สึกคุ้นเคยกับสถานที่ ถ้าลูกจะร้องไห้ตามพ่อแม่บ้างก็เป็นเรื่องปกติ แต่ถ้าเขายังคงร้องไห้ไม่ยอมเลิกตลอดสัปดาห์ และยังคงคิดถึงผู้ปกครองไม่ยอมห่าง ยังอาจจะมีอะไรผิดปกติก็ได้ ดังนั้น ควรปรึกษากับครูของลูกและหากไม่ทราบปัญหาหรือไม่ได้รับคำแนะนำใดๆ ผู้ปกครองควรพาลูกออกจากโรงเรียนนั้นเสีย อย่าปล่อยให้ลูกต้องตกอยู่ในภาวะที่ทำให้เขาไม่สบายใจต่อไป

6. ผู้ปกครองต้องมีเวลาเพียงพอ ในการหาโรงเรียนที่มีความเหมาะสมนั้นต้องความอดทนอดกลั้น และมีความแน่วแน่ โรงเรียนบางโรงเรียนที่เรามองดูจากภายนอกแล้วหรรษา ลูกต้องตามมาตรฐานที่สุด อาจจะไม่เหมาะสมสำหรับลูกเลย วิธีเดียวเท่านั้นที่ผู้ปกครองจะเลือกโรงเรียนให้ลูกได้ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด คือ ผู้ปกครองต้องไปดูให้เห็นกับตาตนเอง

แนวความคิดของการตัดสินใจ เป็นกระบวนการโดยทั่วไปที่สามารถประยุกต์ได้ทุก รูปแบบ และทุกระดับขององค์กรไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จะต้องผูกพันต่อเนื่องกับการตัดสินใจ เพื่อเลือกกระทำได้บางอย่างให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่เขาต้องการการตัดสินใจ เป็นกระบวนการหนึ่งที่เหมาะสมและการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้ที่ได้สถานการณ์การตัดสินใจนั้นประสบการณ์และการเรียนรู้ก็นำไปประยุกต์หรือปรับใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและสภาพการณ์ ดังนั้นเมื่อเวลาเปลี่ยนไป เหตุผลและความเหมาะสมที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของบุคคลก็อาจเปลี่ยนไปด้วย ขึ้นอยู่กับระยะเวลา และสภาพการณ์ ดังนั้น

เมื่อเวลาเปลี่ยนไปเหตุผลและความเหมาะสมที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของบุคคลก็อาจเปลี่ยนไปด้วย

ประเภทการตัดสินใจ

ปกติการปฏิบัติงานประจำวันของผู้จัดการและพนักงานในองค์กรมักจะต้องเผชิญหน้ากับปัญหามากมายซึ่งแต่ละปัญหามีรูปแบบและลักษณะที่แตกต่างกันไปจึงไม่สามารถทำการตัดสินใจได้เหมือนกันทั้งหมด การตัดสินใจบางอย่างอาจเกิดขึ้นซ้ำๆ กัน และสามารถกระทำได้ในทันที ตามหลักการและกฎเกณฑ์เดิม แต่การตัดสินใจในบางปัญหากลับเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก จึงไม่สามารถจะทำการวางแผนและเตรียมการเพื่อรองรับไว้ล่วงหน้าโดยปัญหานั้นๆอาจเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในชีวิตการทำงานของผู้จัดการ แต่กลับมีความสำคัญกับอนาคต และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือความอยู่รอดขององค์กรอย่างไรก็ตามเราสามารถจำแนกประเภทของการตัดสินใจออกเป็น 2 ประเภท คือ (ณัฐพันธุ์ เจริญนันท และ จิตยาพร เสมอใจ, 2547: 51)

1. การตัดสินใจที่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed Decisions) จึงเกิดขึ้นกับสถานการณ์ที่มักจะเกิดขึ้นบ่อยๆ และมีโครงสร้างที่ชัดเจน มักจะเป็นปัญหาที่จะพบในการปฏิบัติงานประจำวันซึ่งสามารถเตรียมการในการตัดสินใจโดยสามารถต่างๆ ไว้แน่นอนเป็นรูปธรรม ปกติจะใช้กับสถานการณ์ที่มีโครงสร้างที่แน่นอนหลังจากที่มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำๆ และมีโครงสร้างที่เหมือนกันหลายหนแล้ว โดยสามารถพัฒนาแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาจจะเปลี่ยนแปลงสมมติฐานและข้อมูลได้บ้างตามความเหมาะสม เพราะการตัดสินใจก็มีได้เหมือนกันในทุกๆ ครั้ง

2. การตัดสินใจที่ไม่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้า (Non Programmed Decisions) จะตรงข้ามกับการตัดสินใจที่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้า การตัดสินใจที่ไม่สามารถ กำหนดไว้ล่วงหน้าจะเหมาะสมกับกับสถานการณ์ที่ไม่สามารถกำหนดกฎระเบียบหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้แล้ว เพราะสถานการณ์จะเกิดขึ้นไม่บ่อยนักและมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง หรือไม่ได้มีโครงสร้างที่แน่นอน

ขั้นตอนการตัดสินใจ

ขั้นตอนต่างๆ ของการตัดสินใจ (Steps in Decision-Making) การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาใดๆ อาจแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การพิจารณาถึงตัวปัญหา ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดขึ้นได้หลายแบบ แตกต่างกันไป เช่น อาจมีปัญหาทางการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ การหยุดชะงักของการปฏิบัติงานหรือการสูญเสียโอกาสที่ดีในการประกอบการ ขั้นแรกของการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาใดๆ ต้องเริ่มต้นด้วยการพิจารณาถึงปัญหาที่แท้จริงเสียก่อนว่าเป็นอย่างไรถึงจะทราบปัญหาที่แท้จริง
2. การพิจารณาค้นหาทางเลือก ภายหลังจากการที่ได้ค้นพบปัญหาที่แท้จริง ขั้นต่อมาต้องพิจารณาถึงทางเลือกต่างๆ ที่ใช้สำหรับการแก้ไขปัญหามองอย่างอาจมีทางเลือกที่ดี สำหรับการแก้ไขปรากฏให้เห็นโดยชัดเจนพอสมควร
3. การประเมินผลทางเลือก จากการที่ได้ทำการพิจารณาถึงทางเลือกต่างๆ แล้วขั้นต่อไปจะต้องทำการประเมินผลทางเลือกเหล่านั้น ในการประเมินผลนี้เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด จะต้องประเมินผลที่ถูกต้องตามวิธีการต้องอาศัยการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์เข้าช่วยศึกษา แต่ในทางปฏิบัติการคาดคะเนผลของการใช้ทางเลือกมักทำได้ยาก เพราะการที่จะตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาใดๆ นั้น เป็นเรื่องของการทำงาน สำหรับการทำงานในอนาคต การตัดสินใจโดยรอบคอบก็อาจทำเลือกทางเลือกได้ โดยยึดหลักที่ว่าพยายามเลือกทางเลือกที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่น่าไปใช้แก้ปัญหา ขั้นสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ คือ ขั้นที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการแก้ปัญหาหรือการดำเนินงานในอนาคต เพื่อที่จะให้การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพราะการตัดสินใจในปัญหาใดๆ นั้น ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยตรง

การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล

การตัดสินใจเลือกของบุคคลมักเป็นการตัดสินใจเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนพึงพอใจ โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ไข ปัญหา และการประเมินผล การตัดสินใจเลือกสถานศึกษาให้แก่ลูกหลานเป็นการบริโภคสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่ง ซึ่งสินค้าหรือบริการในที่นี้ก็คือ โรงเรียน ซึ่งเปิดให้บริการทางการศึกษานั้นเอง การตัดสินใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองนั้น แม้ว่าผู้บริโภคหรือผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงคือเด็ก แต่ผู้ที่ทำการตัดสินใจในการบริโภคหรือผู้ที่เป็นผู้ลงทุนทางการศึกษาให้แก่เด็กก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ บุคคลที่รับผิดชอบในตัวเด็ก

ฉะนั้นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้แก่ลูกหลาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริโภคและกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้แก่ลูกหลาน การเลือกโรงเรียนให้กับเด็กในระดับอนุบาลนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายอย่างในการตัดสินใจส่งบุตรหลานของตนเข้าศึกษา เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้เป็นรากฐานที่สำคัญต่อการศึกษาระดับต่อไป ซึ่งงานด้านต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียนที่ใช้ในการตัดสินใจ นั้นประกอบด้วย งานด้านวิชาการ บทบาทหน้าที่ของครู ด้านอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังนั้น การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนอาจมีเหตุจูงใจหลายประการทั้งเหตุผลส่วนบุคคลและ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการบริการ ปัจจัยด้านการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัจจัยด้าน ค่าใช้จ่าย ซึ่งแต่ละปัจจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยด้านโรงเรียน

รวีพร วีระเมธิกุล (2547: 20) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การสั่งการ การควบคุม ดูแลงาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพื่อให้งานเหล่านั้น นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการจัดการศึกษาได้ตรงเป้าหมายทุกประการ

รุ่ง แก้วแดง (2547: 1) กล่าวว่าการบริหารโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ คือ โรงเรียนที่มีการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีเรื่องที่ควรเน้นอยู่ 2 เรื่อง คือ

1. เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องกำหนดงานให้ชัดเจน และกำหนดลำดับความสำคัญของงาน เช่น กำหนดงานโรงเรียนไว้ 6 งาน คือ วิชาการ งานกิจกรรม นักเรียน งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานสัมพันธ์กับชุมชน เมื่อกำหนดงานแล้วจะต้องกำหนดลำดับความสำคัญของงานว่าจะทำอะไรเป็นสิ่งแรก และทำโดยสม่ำเสมอซึ่งถือว่าเป็นจุดเน้นของโรงเรียน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จจะให้ความสำคัญกับวิชาการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ กิจกรรมนักเรียน หรือจะเรียนกว่าเป็นงานส่งเสริมการเรียนการสอนก็ได้

2. เรื่องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องกำหนดหน้าที่ของบุคคลแต่ละด้านให้ชัดเจน เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนก้าวถ่างกัน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 18) ได้กล่าวถึง การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากร วิธีการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนในทุกเรื่อง การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดดูแลเด็กให้มีคุณภาพดี การบริหารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความมั่นคงทางการเงิน และให้ความสนใจต่อความต้องการ และสภาพการทำงานของบุคลากร

งานด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมเป็นสภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียน การสอน ตลอดจนบรรยากาศการเรียนเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแก่ผู้เรียน เช่น อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่นต่างๆ ได้แก่ บล็อก ป่อทราย อุปกรณ์อื่นๆ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาการเรียน มีผู้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รวมทั้ง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารควร

จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการ จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแนวและแผนการจัด ประสบการณ์ (อภิสมัย วุฒิพรพงษ์, 2540: 34)

สุวัฐ ศิลปะอนันต์ (2543: 36) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ คุณภาพของการเรียนของเด็กนั้น นอกจากกระบวนการเรียนการสอนที่แท้จริง ถูกต้องและ เหมาะสมที่ครูเป็นผู้จัดให้แล้ว สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการเรียนมาก ที่เดียว แม้พลังบางอย่างจากนอกรั้วโรงเรียนก็ยังมีอิทธิพลต่อคุณภาพการเรียนการสอนของเด็ก การ ทำให้เด็กเรียนได้ดีได้เก่ง จึงไม่ใช่แค่แต่การสอนที่ดีและถูกต้องเท่านั้น ต้องประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนของเด็กด้วย เรียกว่า ปัจจัยเสริมการเรียน

рінจิตต์ ตรีนุรักษ์ (2545: 33-34) ได้เสนอแนะขอบข่ายการบริหารงานอาคารสถานที่ว่า ควรครอบคลุมลักษณะงาน 5 อย่าง ด้วยกัน คือ

1. การจัดสร้างอาคารสถานที่ อันรวมถึงการวางแผนที่ตั้งอาคาร การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบให้เป็นไปตามหลักการจัดการอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนรื้อถอน อาคารสถานที่
2. การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิด ประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด
3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การประดับประดา ตกแต่ง และซ่อมแซมอาคารสถานที่ ให้คงสภาพเดิม เพิ่มเติมให้ประโยชน์คุ้มค่า
4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ คือ การควบคุมดูแลโดยทั่วไป เป็นการกำกับ ติดตาม ผล การใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไป ตาม ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เป็นการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานด้านนี้ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์สูงสุดและเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีถัดไป

ทิสนา แคมมณี (2550: 21) ได้สรุปการบริหารงานอาคารสถานที่ว่า หมายถึง การที่บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ดำเนินงานอาคารสถานที่ร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ รังสิมา ทวีศรี (2545: 42) ที่กล่าวว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนั้นจะต้องมุ่งถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญและผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะอาคารสถานที่นอกจากจะเป็นที่ให้การศึกษาแล้วยังมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็กอนุบาล ดังนั้นควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและความปลอดภัยของเด็กอนุบาลให้มากที่สุด

อาคารสถานที่นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น ในการเลือกทำเลที่ตั้งของโรงเรียน การจัดห้องเรียน รวมทั้งการปลูกต้นไม้ในห้องเรียนและการเลือกวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ นับเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถมากขึ้น โดยควรจัดมุมสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม และมุมสำหรับกิจกรรมที่เด็กต้องการความสงบ และความเป็นตัวของตัวเองไว้ให้เด็ก ห้องควรมีเนื้อที่กว้างขวางพอที่เด็กจะสามารถเล่นได้อย่างสบาย และเพียงพอสำหรับจำนวนเด็กในห้อง โดยอาคารเรียนจะออกแบบในลักษณะใดก็ได้ อาจจะสร้างเป็นแบบบ้าน หรือเป็นอาคารเรียนทั่วไปก็ได้ โดยทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ทางราชการรับรองเป็นผู้ออกแบบ อาคารทุกอาคารต้องมีทางออกฉุกเฉินไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันเหตุฉุกเฉิน ตัวอาคารควรตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีทิศทางลมพัดผ่านและมีแสงสว่างที่พอเหมาะ ตัวอาคารควรทำสีอ่อนที่สวยงามทั้งภายในและภายนอก ควรประกอบด้วยห้องต่างๆ เช่น ห้องครูใหญ่ ห้องธุรการ ห้องพักรู ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ซึ่งแต่ละห้องควรจัดให้เหมาะสมและสะดวกในการใช้งาน (เขาวพา เดชะคุปต์, 2542: 23)

การบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผู้บริหารต้องยึดเกณฑ์และกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน นอกจากนี้แล้วผู้บริหารยังต้องพิจารณาถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ รังสิมา ทวีศรี (2545: 41-42)

1. การจัดอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะของโรงเรียนและสภาพของท้องถิ่น ได้แก่ ลักษณะอาคาร (คำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัยของเด็ก) ลักษณะสภาพแวดล้อม (แสงสว่าง เสียง สีภายในอาคาร และความร้อน แสงแดด ทิศทางลม เป็นต้น) และรูปแบบผังของอาคารเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อที่

2. การจัดห้องต่างๆ ในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมในการทำกิจกรรมของเด็ก ห้องที่จัดในโรงเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องพัสดุ ห้องประชุม เป็นต้น

3. การจัดอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อสุขภาพและการพัฒนาการของเด็ก

4. การวางแผน การบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. การจัดบริเวณและเนื้อที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระและพอเพียง

6. การตกแต่งบริเวณภายในโรงเรียน ได้แก่ การปลูกต้นไม้และพืชประดับต่างๆ ซึ่งช่วยให้บริเวณร่มเย็น สวยงาม ต้นไม้ที่นำมาปลูกต้องหลีกเลี่ยง ไม้มีพิษ ไม้หนามแหลมคมหรือไม้ที่มีผลใหญ่

7. บริเวณทางเดินของเด็กควรจัดให้เด็กเดินไปมาระหว่างอาคารและบริเวณต่างๆ ผิวถนนควรเทคอนกรีต ลาดยาง หรือใช้แผ่นตารางคอนกรีตหรือปูด้วยวัสดุแข็งๆ ไม่ลื่น พื้นถนน ต้องเรียบ ไม่ขรุขระ และพาเด็กไปสู่บริเวณที่ต้องการ

8. การจัดสนามสำหรับเด็ก นอกจากจะจัดเพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานจากการเล่นแล้ว ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยด้วย

9. การจัดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งประเภทเครื่องใช้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และประเภทวัสดุ อุปกรณ์ ของเล่นภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม จะทำให้การดำเนินกิจกรรม เป็นไป อย่างดี เด็กจะรู้สึกสะดวกสบาย และพึงพาตนเองได้

10. การวางแผนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ รวบรวมรายชื่อช่างซ่อมบำรุง กำหนดตาราง การบำรุงรักษา และทำบันทึกรายการที่ซ่อม เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546) ได้ออกระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชนเกี่ยวกับโรงเรียน อาคาร สถานที่อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. บริเวณโรงเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

1.1 พื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่มและไม่มีสิ่งอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน หากมีบ่อน้ำ หรือสระน้ำอยู่ในบริเวณโรงเรียนต้องล้อมรั้วให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

1.2 มีรั้วแสดงบริเวณที่เป็นสัดส่วน

1.3 สถานที่ตั้งของโรงเรียน ต้องตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน

1.4 ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คนจะเป็น ที่ดินหรือ

1.5 ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนพักผ่อนอย่างเพียงพอ

โรงเรียนและอาคารเรียนจะต้องไม่เป็นสถานที่รับเลี้ยงเด็ก หรือดำเนินการอื่น หรือ เป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน ยกเว้นที่อยู่อาศัย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครูและครูพี่เลี้ยง แต่ต้องจัดให้เป็นสัดส่วน

2. อาคารเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

2.1 อาคารเรียนต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

2.2 สำหรับอาคารเรียนที่มีห้องเรียนเกินกว่า 2 ห้องติดกัน ช่องทางเดินภายในอาคาร หรือระเบียงทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หรือมีม้านั่ง ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร อาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไปต้องมีลูกกั้นระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และช่องห่างลูกตั้งของ ลูกกั้นไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร

2.3 อาคารเรียนต้องมีฝ้าเพดานใต้หลังคา ระยะความสูงจากพื้นถึงเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร

2.4 บันได ต้องแบ่งเป็นสองช่อง ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 เมตร ความกว้างของบันได แต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ขานพักบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของ บันไดต้องสูงไม่น้อยกว่า 17.5 เมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกั้นไม่ต่ำกว่า 90 เซนติเมตร รวมทั้งราวเดียวสำหรับนักเรียนเกาะบันขึ้นบันได และ ระยะห่างของลูกกั้นต้องไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร

3. ห้องเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 ห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และต้องเป็นห้อง โลงไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่ห้องเรียนเป็นรูปสี่เหลี่ยม ความกว้างของห้องไม่น้อยกว่า 5 เมตร และในกรณีที่ห้องเป็นรูปอื่นๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4 เมตร

3.2 ห้องเรียนอาจจะจับเป็นห้องขนาดใหญ่ มีฝาประจันทร์ที่สามารถปรับเป็นห้องเรียน หรือห้องกิจกรรมขนาดต่างๆ ในเวลาเดียวกัน แต่พื้นที่ของห้องเรียนขนาดเล็กที่สุดต้องมีไม่น้อยกว่า 4 เมตร

3.3 การระบายอากาศของห้องเรียนต้องถ่ายเทสะดวก โดยรวมเนื้อที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของเนื้อที่ห้อง ยกเว้นที่ใช้ระบบปรับอากาศ

3.4 แสงสว่างในห้องเรียนต้องมีความเข้มไม่น้อยกว่า 200 ลักส์ โดยสม่ำเสมอทั้งห้องเรียนที่ใช้แสงสว่างตามธรรมชาติความเข้มของแสงสว่างไม่เป็นไปตามเกณฑ์ต้องติดตั้งโคมไฟฟ้าให้แสงสว่างเพิ่มในห้องนั้นๆ

3.5 ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ในกรณีที่มีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร

3.6 สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน

3.7 การจัดห้องเรียน ให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวนของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

3.8 ถ้าใช้อาคารที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเป็นอาคารเรียนจะต้องปรับปรุงอาคารเรียนให้มีสภาพดังที่กล่าวไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็กจึงมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม

4. ความพร้อมของอาคารสถานที่เช่น ห้องเรียนห้องปฏิบัติการทางศาสนา (อิสลาม) ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น

5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น

การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

1. ห้องเรียนระดับปฐมวัยจะต้องสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ ปลอดภัยและกว้างได้สัดส่วนกับจำนวนเด็ก ควรมีพื้นที่กว้างเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน

2. ครุภัณฑ์ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก ชั้นวางของ ควรมีขนาดเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ควรเลือกใช้สีอ่อน หรือสีธรรมชาติ

3. สื่อหรือเครื่องเล่นภายในห้องเรียนต้องมีจำนวนเพียงพอ ปลอดภัยและอยู่ในสภาพการที่ใช้งานได้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

4. การจัดแบ่งพื้นที่ในห้องเรียน ให้มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ โดยมีสื่ออุปกรณ์ภายในมุมอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีสอดคล้องกับแนวและแผนการจัดประสบการณ์และเด็กสามารถเคลื่อนที่จากมุมประสบการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีอิสระโดยไม่รบกวนเด็กคนอื่น

5. กำหนดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อย และกิจกรรมกลุ่มใหญ่ให้ชัดเจน จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและทำให้เกิดพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์

6. การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปในห้องเรียน ควรจัดให้มีสภาพและบรรยากาศที่อบอุ่น เหมือนบ้าน เพื่อเราให้ความสนใจเด็กให้กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ของห้องเรียนได้หลายอย่าง เช่น ใช้เป็นทั้งห้องในการจัดกิจกรรม ห้องรับประทานอาหาร ห้องพักผ่อน

7. การจัดป่ายนิเทศควรคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมในห้องเรียนและส่งเสริมให้เกิดประโยชน์กับเด็กโดยตรง ความสูง และขนาดของป่ายนิเทศควรอยู่ในระดับสายตาของเด็ก เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดป่ายนิเทศ

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนได้แก่ บริเวณภายนอกโรงเรียนและสถานเด็กเล่นมีความสำคัญเช่นเดียวกับภายในห้องเรียน ควรจัดดังนี้

1. การจัดบริเวณภายนอกห้องเรียนควรจัดให้มีที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง มีการจัดแบ่งพื้นที่ให้กับเด็กปฐมวัยเล่น โดยแยกจากสนามเด็กเล่นของเด็กระดับประถมศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของการใช้สอย
2. การจัดสนามเด็กเล่น ควรจัดให้พื้นผิวหลายประเภท เช่น มีทั้ง ดิน ทราย หิน หินน้ำ พื้นที่เป็นหญ้าให้มีทั้งเนินและที่ราบ มีที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อเลื่อน ที่สำหรับเล่นทราย เล่นน้ำ และที่สำหรับซุก มีเครื่องเล่นประเภทปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ และมีขอบเขตเป็นสัดส่วน
3. อุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นต่างๆ ภายในสนามต้องเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ต้องมี ความแข็งแรง ทนทาน ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และมีความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา
4. มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับวัย สะดวกแก่การใช้งาน อาจอยู่ในห้องเรียนหรือในอาคาร (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจและมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครู

1.1 ที่แสดงผลงานเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่อง หรือจัดใส่แฟ้มเป็นรายงานบุคคล

1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนของเด็ก

1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ครู เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัวของครู ฯลฯ

1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถที่จะทำงานได้ด้วยตนเองและทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่น สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกลูกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้กับมุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่นวัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมประสบการณ์อย่างเสรีมักถูกกำหนดไว้ในกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้มีโอกาสดูเล่นได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมประสบการณ์ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 3-5 มุม

3.2 ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมประสบการณ์ เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ครูอาจจัดให้มีการเลี้ยงตัวหนอน หรือมีผีเสื้อ สัตว์ป่า ใส่กล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องจัดอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

นอกจากนั้นแล้ว บุญเสริม พูลสงวน (2540: 5) กล่าวว่า “สิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเกิดขึ้นได้เองในธรรมชาติ หรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วมีผลเกี่ยวกับตัวเราไม่ทางตรงหรือทางอ้อม ถือว่า สิ่งนั้นเป็น สิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น” สิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น

พรณี ชูชัยเจนจิต (2549:173) ได้กล่าวเสริมว่า พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมจะเป็นตัวกำหนดความสามารถทางสติปัญญา และสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาระดับสติปัญญาต่อไป ภายในขอบเขตที่พันธุกรรมวางไว้ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในวัยเด็กจะสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาถึงขีดความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่

สำหรับ กรมวิชาการ (2543: 101) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาว่ามีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ต่างที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม

4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ

5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่อง ขนาดน้ำหนัก จำนวน สิ่งของสื่อ และเครื่องเล่น
บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนหลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความ
สะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเองให้เด็กเกิดความรู้สึกร
อบอุ่น มั่นใจและมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร
ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและครู

1.1 ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่อง หรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล

1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก

1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ของครู เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวครู ฯลฯ

1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหวต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถ
จะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหว
ได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่น สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพ
ของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกลอยห่างจากมุมหนังสือ
มุมบทบาทสมมุติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของ
เล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนของเด็ก การเล่นในมุมประสบการณ์อย่างเสรีมัก

ถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 3-5 มุม

3.2 ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้างตามความสนใจเด็ก

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมประสบการณ์ เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อครูอาจจัดให้มีการเลี้ยงตัวหนอน หรือผีเสื้อ สัตว์ฟาส์กล่อง ไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ฯ

3.4 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์อย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณ รอบๆ โรงเรียน รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่น สนามจัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณ โรงเรียนและบริเวณรอบนอกโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณโรงเรียน จัดที่ขีดฆ่าประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้ สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หิน พื้นสำหรับเล่นของเด็กที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่นเครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัย อยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาดที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณโรงเรียนมีไม่มากนัก อาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับอนุบาลศึกษาเพื่อให้เด็ก เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากครูจะต้องสามารถนำแนวการจัดประสบการณ์มาวางแผนการจัดอย่างดีแล้ว ครูจะต้องมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วย

ดังนั้นจะเห็นว่า งานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับโรงเรียนอนุบาลนั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการเรียนรู้ของเด็ก ชักจูงให้เด็กสนใจและกระตือรือร้นที่จะอยากเรียน เพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่เร็วขึ้น เนื่องจากเด็กในวัยนี้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม

ปัจจัยบทบาทหน้าที่ของครู

ครูเป็นบุคคลที่สามารถดูแลและอบรมสั่งสอนเด็กทั้งด้านความรู้ ความสามารถและ กิริยามารยาทที่เด็กอยู่โรงเรียน ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะ เปรียบเสมือนต้นแบบหรือเป็นแม่พิมพ์ให้แก่เด็ก จุฬารัตน์ ประจงพงศ์พันธ์ (2546: 18-19 อ้างถึง นิติยา ประพฤติกิจ, 2536) กล่าวว่า งานสอนเป็นงานที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบอย่างมาก และงาน สอนในโรงเรียนอนุบาลมีความสำคัญยิ่งกว่านั้น ครูปฐมวัยจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูด้วยกัน ต่อผู้ปกครองและต่อตัวเด็กอย่างสม่ำเสมอและอย่างมีอรรถาธิบายที่ดี สอดคล้องกับ อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540: 22) ที่กล่าวถึงความสำคัญของครูปฐมวัย เนื่องจากการจัดกิจกรรมเพื่อการสร้าง ประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น การคัดเลือกครูผู้สอนและจัดครูเข้าสอนเด็ก รวมทั้งการคัดเลือกพี่เลี้ยง สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดให้เหมาะสม คือ นอกจากจะมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถดำเนินกิจกรรม การ จัดการเรียนการสอนได้ตามแนว การจัดประสบการณ์เป็นผู้มีใจรักเด็กและงานที่รับผิดชอบ ควรมี ลักษณะดังนี้

1. บุคลิกลักษณะของครู ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์คงที่สนุกกับการทำงานหรืองานสอน
จริงใจ เป็นกันเอง

2. การมอบหมายงาน ควรเน้นความสำคัญของงานให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป แต่ควรให้มีลักษณะท้าทายผู้เรียนและผู้เรียนสามารถทำได้สำเร็จ

3. รายงานความก้าวหน้า ครูควรแจ้งผลการเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กรับทราบเป็นระยะตลอดเวลาที่เรียน เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจและรักษามาตรฐานของตนไว้ให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ

4. ครูควรให้แรงเสริมทางบวก ให้กำลังใจในการทำผลงาน ความสำเร็จของนักเรียนด้วยการชมเชย ขอมรับ ยกย่อง เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ภูมิใจและเกิดความอบอุ่นมั่นคง พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในสิ่งที่ดีต่อไป

5. การจัดเตรียมอุปกรณ์ ครูควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนและอุปกรณ์อื่นๆ ที่ช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดความสะดวก น่าสนใจและมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก (อารี สันทนต์, 2543: 67)

สุวิมล เพ็ชรสุข (2538: 48-50) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนไว้ดังนี้

1. ครูควรสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนให้มาก ควรแสดงการยอมรับชื่นชมในตัวเด็ก เช่น ยิ้ม สัมผัส โอบกอดและพูดคุย ครูควรลดตัวลงมาให้อยู่ในระดับเดียวกับเด็ก โดยเฉพาะเมื่อเด็กมาถึงโรงเรียนและก่อนกลับบ้าน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่จะช่วยให้เด็กพัฒนาในทุกด้าน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนควรประกอบด้วยการพูดคุยโต้ตอบและกิริยาท่าทางที่แสดงความรักต่อเด็ก

2. ครูใช้เวลากับเด็ก รับฟังด้วยความตั้งใจ ขอมรับความคิดเห็นของเด็กได้อย่างเหมาะสม ช่วยกระตุ้นให้เด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก การตอบสนองของครูควรทำให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย เช่น ให้การปลอบโยนเมื่อเด็กร้องไห้ พกหน้าให้ความมั่นใจกับเด็ก เป็นต้น

3. ครูควรพูดคุยกับเด็กอย่างเป็นกันเอง สุภาพอ่อนโยน พูดในสิ่งที่ดี และพยายามพูดกับเด็กแต่ละคนบ่อยๆ โดยการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ทักษะสื่อความหมายของเด็กพัฒนาขึ้น การ

ใช้คำถามปลายเปิดจะช่วยให้เด็กมีโอกาสพูดคุย คิดตอบคำถามได้ยากและเกินกว่าคำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เท่านั้น และควรนำวิธีการตั้งคำถามแบบต่างๆ มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่เด็ก

4. ครูควรปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะมาจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรมใด และควรเปิดโอกาสให้เด็กทั้งชายและหญิงได้เข้าร่วมกิจกรรมเท่ากัน เด็กทุกคนควรมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็เพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรมใด

5. ครูควรส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งตัว การล้างมือ การดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว การที่เด็กได้ทำอะไรสำเร็จตามความสามารถของตัวเองเป็นลั่สำคัญแก่เด็ก จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทำลั่ต่างๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน และช่วยให้เด็กประสบความลั่สำเร็จมากขึ้นทีละน้อยในลั่ที่ปฏิบัตินั้น ๆ

6. ครูควรใช้เทคนิควิธีการที่ดีในการแนะนำเด็กตลอดจนการเป็นความสนใจเมื่อเด็กมีปัญหาหรือเกิดอารมณ์ การคาดการณ์ล่วงหน้าที้อาจจะเกิดขึ้นได้ แรงเสริมทางบวกและการให้กำลังใจมากกว่าวิธีการแข่งขัน การเปรียบเทียบ และการวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งนี้ไม่ควรใช้วิธีการลงโทษทางกาย เช่น การตีและทางจิตใจ เช่น การทำให้อาย หรือ วดการลงโทษอื่นๆ ที่กลัวและรุนแรงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที้นำมาใช้กับเด็กควรเน้นอน ชัดเจน และเข้าใจง่าย มีการอธิบายให้เด็กเข้าใจ ก่อนนำมาใช้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ วดการให้คำแนะนำเด็กควรให้คำอธิบายให้เด็กเข้าใจ ถึงเหตุและผล ควรจัดลั่แวดล้อมทีปลอดภ้ยและเหมาะสมเพื่อลดข้อห้าม หรือการใช้คำว่า “ไม่” กับเด็กและไม่ควรใช้วิธีการลงโทษซึ่งจะเกิดผลด้านลบแก่ตัวเด็ก

7. บรรยากาศทีดีภายในห้องเรียนควรเป็นบรรยากาศทีดี มีความสนุกสนาน เด็กพูดคุยกัน ได้ หัวเราะได้ กระตือรือร้นทีจะร่วมกิจกรรม มากกว่าบรรยากาศทีเต็มไปด้วยการบิบบังคับ การห้ามเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา บรรยากาศในห้องเรียนเป็นตัชี้แนะถึงคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู

8. ครูควรช่วยเด็กรู้สั่กอบอุ่น ผ่อนคลาย และมีความสุขเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ การเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กจะแตกต่างตามช่วงเวลา ชนิดของกิจกรรม และองค์ประกอบอื่นๆ บางครั้เด็กจะแสดงอารมณ์รุนแรงเมื่อโกรธ คับข้องใจ เศร้า การทีจะให้เด็กมีอิสระทีจะ

แสดงออกทางอารมณ์เป็นสิ่งที่ดี ครูควรทำการยอมรับ ทำความเข้าใจ และพิจารณาความแตกต่างระหว่างเด็กแต่ละคน แต่ละเหตุการณ์ และควรฝึกให้เด็กมีการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

9. ครูควรส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน และช่วยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์คือ การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือกัน การหมุนเวียนกันเล่นและการคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งของการจัดอนุบาลศึกษาที่มีคุณภาพ

10. ครูควรคาดหวังพฤติกรรมทางสังคมของเด็กแต่ละคนควรพัฒนาไปตามวัยอย่างเหมาะสม ทักษะทางสังคมจะพัฒนาขึ้นเมื่อเด็กปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ ซึ่งพัฒนาการทางสังคมของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามอายุ และประสบการณ์ของเด็ก

11. ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้พูดส่งเสริมแสดงความรู้สึก และความคิดเพื่อสื่อความหมาย สื่อความหมายโดยการพูดที่แสดงถึงความรู้สึกหรือความคิดของเด็กเป็นทั้งเป้าหมายและตัวบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษาที่ดีให้แก่เด็ก ในเด็กเล็กที่ยังไม่สามารถสื่อความหมายโดยการพูดได้ คิดครูควรกระตุ้นให้เด็กแสดงออกโดยการใช้คำพูด

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540) ได้กำหนดระเบียบคุรุสภาว่า ด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพครูรวม 9 ข้อ คือ

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอ

2. ครูต้องอบรมสั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ลักษณะนิสัยที่ถูกต้องดงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและไม่ใช้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองโดยมิชอบ

6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

9. ครูพึงปฏิบัติตน ประพฤติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถ

1.1 มีวุฒิการอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัยหรือเคยผ่านการอบรมระดับปฐมวัย

1.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวและแผนการจัดประสบการณ์ และสามารถไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 มีความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมเด็กได้

2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูสอนระดับปฐมวัย

2.2 มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กได้แก่ รักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี ใจดี บุคลิกภาพดี มีความรับผิดชอบ สุภาพเรียบร้อย มีความเมตตา อ่อนน้อม และเป็นคนช่างสังเกต

2.3 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก เช่น การโอบอุ้มสัมผัสด้วยท่าทางเป็นมิตร การมองด้วยสายตาเอื้ออาทร การพูดคุยด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน

3. ครูผู้สอนควรมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามแผนการจัดประสบการณ์ และตามตารางกิจวัตรประจำวัน

3.2 จัดหา จัดทำวัสดุอุปกรณ์และสื่อ เพื่อใช้จัดประสบการณ์

3.3 จัดทำงานธุรการใน 1 ชั้นเรียน เช่น บัญชีเรียกชื่อ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน สมุดบันทึกความพร้อม แบบบันทึกการตรวจสอบภาพ ระเบียบสะสม เป็นต้น

3.4 การวัดและประเมินความพร้อม และความก้าวหน้าทางพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

3.5 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน และแสวงหาความร่วมมือในการจัดประสบการณ์ หรือแก้ปัญหานักเรียน

นอกจากนี้แล้ว ปัจจัยด้านครูมีผู้กล่าวเสริมถึง ดังนี้

บุญเยี่ยม จิตรดอน (2543: 338-340) กล่าวถึง บทบาทของครูปฐมวัย พอสรุปได้ ดังนี้

ครูปฐมวัยเป็นครูคนแรกในสถานศึกษาที่เด็กจะได้พบความประทับใจครั้งแรก เป็นเรื่องสำคัญ ครูปฐมวัยที่เข้าใจเด็กจะทำให้เด็กผลจากพ่อแม่ ผู้ปกครองง่ายขึ้น พร้อมทั้งรับคำสั่งสอนด้วยความเต็มใจ รักและเคารพครู อยากมาโรงเรียน ดังนั้น ครูปฐมวัยต้องสร้างความประทับใจให้เด็กเห็นว่าประสบการณ์จากโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินได้ เล่นกับเพื่อนอย่างมีความสุข เด็กไม่เกิดความหวาดกลัวและขาดความมั่นใจในตนเองใน การที่ครู

ปฐมวัยจะปฏิบัติต่อเด็กได้ผลสำเร็งนั้นจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก รู้ความต้องการของเด็ก ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กและการประเมินความพร้อมในการเรียนรู้

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2543) กล่าวว่าครูที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ต้องเป็นนักมนุษย (Humanist) คือ เป็นผู้ที่รักนักเรียนอย่างจริงใจ ให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจนักเรียน มีความยุติธรรม
2. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอน คือ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ และสามารถที่จะใช้วิธีสอนที่เหมาะสม และสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ครูต้องใช้วิธีการประเมินผลที่สามารถทำนายได้ว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นจริง
3. เป็นผู้รู้จักนักเรียน ครูไม่เพียงแต่เป็นผู้สอนนักเรียนทางวิชาการเท่านั้น แต่เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพของนักเรียนด้วย ฉะนั้น ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อจะช่วยให้เด็กนักเรียนให้มีการพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญาด้านบุคลิกภาพด้วย โดยทำตนเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้ไปในทางบวก เพื่อนักเรียนจะได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความภูมิใจในตัวเองและมีความสุขตามอัธยาศัย
4. เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ โดยเฉพาะในวิชาต่างๆ ที่ตนจะต้องสอน
5. จะต้องเป็นผู้ที่นิยมในวิธีการวิทยาศาสตร์และเข้าใจกฎแห่งพฤติกรรม และเป็นนักวิทยาศาสตร์พฤติกรรม

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2533) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่แห่งที่สองที่สำคัญมากต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก บทบาทของครูในโรงเรียนในการอบรมเด็กนับเป็นบทบาทสำคัญรองจากบิดามารดา บุคคลที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กในโรงเรียนก็คือ “ครู” ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียนและเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนารอบด้านในตัวเด็ก

จะเห็นได้ว่า ครูปฐมวัยเป็นครูคนแรกในสถานศึกษา ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ครู จะต้องทำตนให้เป็นที่ประทับใจของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจ มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน เกิด

ความประทับใจและรู้ดีกว่า ประสบการณ์จากการมาโรงเรียนเป็นสิ่งที่สนุกสนานและได้รับความเพลิดเพลิน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ครูควรปฏิบัติคือ ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก เข้าใจ ธรรมชาติและความแตกต่างในเด็กแต่ละคน เพื่อประเมินความพร้อมและจัดกิจกรรมได้เหมาะสม ครู คือ ผู้ที่มีความสำคัญ และควรได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาไปใช้ในการเรียนการสอนอันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติในโอกาสต่อไป

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีผู้กล่าวถึง ดังนี้

กิตติมา ปรีดีดิลก (2542: 61) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยตรงอย่างเหมาะสมและถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดแผนการเรียน การจัดการตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด และการจัดทำคู่มือครู

กองโรงเรียนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541: 3) ให้ความหมายของงานการเรียนการสอนว่า การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ให้กับนักเรียนตั้งแต่วันที่นักเรียนเข้าสู่โรงเรียนจนกระทั่งถึงวันที่นักเรียนออกจากโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดดังมีขอบข่ายของงานที่ครอบคลุมงาน ต่อไปนี้ ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานนิเทศการศึกษา งานวัดผล ประเมินผลการศึกษา งานวิจัยกิจกรรมต่างๆ งานแนะแนว งานประชุม ประสานงานตามแผนการทำงาน งานด้านวางแผน กำหนดการสอน และงานห้องสมุด

การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมการสิ่งต่างๆ ไว้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมาย เป็นคนดีมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ ศึกษางานพัฒนาและการนิเทศครู สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับ สภาพของโรงเรียน เพราะการเรียนการสอนเป็นงานสำคัญด้านวิชาการของโรงเรียนจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับที่คณะครูผู้ปฏิบัติ มีความเข้าใจรอบรู้ วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมแบบต่างๆ อาทิเช่น การใช้คำถาม การสาธิต การมอบหมายงานให้ทำ การให้ค้นคว้าโดยตรง การสอนแบบผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลาง และแบบอื่นๆ โดยกิจกรรมที่จัดนั้นสอดคล้องกับบทเรียนและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสามารถจุดประกายไฟของผู้เรียนให้ไฟรู้ไฟเรียนตลอดเวลาทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

การประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกชน (2543: 30) ได้กล่าวถึง การประเมินผลไว้ว่าการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียนว่าบรรลุเป้าหมายของเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากรหรือไม่นั้นจำเป็นต้องมี และจัดทำอย่างเป็นระบบเพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพ และรักษามาตรฐานไว้ การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อปรับปรุง และรักษาระดับคุณภาพของโรงเรียน การประเมินจึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายและความต้องการที่จะชี้จุดเด่น จุดด้อย ตามองค์ประกอบของหลักการจัดการนุบาลศึกษาที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

1. ผู้บริหารควรประเมินบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง และมีการอธิบายผลการประเมินกับบุคลากรแต่ละคนเป็นการส่วนตัว การประเมินนี้รวมถึงการสังเกตในชั้นเรียนด้วย บุคลากรต้องทราบเกณฑ์การประเมินล่วงหน้า ผลการประเมินต้องบันทึกและเก็บเป็นความลับ บุคลากรควรมีโอกาสที่จะประเมินตนเอง ผลการประเมินจะเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากรต่อไป
2. ผู้ปกครอง บุคลากร และนักเรียนคนอื่น ควรจะได้มีการร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและเด็กหรือไม่
3. พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะต้องบันทึก และรวบรวมไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็กใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละคนให้ถึงขั้นสูงสุด และใช้เป็นรายงานสำหรับติดต่อกับผู้ปกครอง

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษา ผลงานด้านวิชาการเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาว่า จัดการศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งงานด้านวิชาการมีผลโดยตรงกับผลงานวิชาการ รื่นจิตต์ ตรีนุรักษ์ (2545)

เขาวพา เดชะคุปต์ (2541: 27) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนอนุบาล ซึ่งหมายถึง การจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมเด็กให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ

สติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ซึ่งการจัดนั้นจะต้องครอบคลุมถึงหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การนำแผนการสอนไปใช้ การจัดหาและผลิตสื่อ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์
2. การนำแผนการจัดประสบการณ์ใช้ในแนวทางที่จะสอน หรือจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก โดยทั่วไปแผนการสอนจะครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มโนคติหรือแนวคิด เนื้อหา กิจกรรม อุปกรณ์การประเมินผล
3. การจัดหาและการผลิตสื่อ สำหรับการศึกษาในระดับอนุบาลนี้ หากกำหนดลักษณะการใช้ งานแบ่งได้ 3 ประเภทคือ สำหรับครู สำหรับประกอบการเรียนสื่อ สำหรับจัดสภาพแวดล้อม
4. การจัดสภาพแวดล้อม มีความสำคัญต่อเด็กอนุบาลมาก สภาพแวดล้อมอาจเป็นได้ทั้งคน สถานที่ตลอดจน วัสดุ อุปกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กต้องสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ฉะนั้น สิ่งแวดล้อมจะต้องเอื้อต่อการที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้หรือปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
5. การจัดตารางกิจกรรมประจำวันได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดตารางกิจกรรม
6. การนิเทศการศึกษา หมายถึง วิธีการที่ ผู้มีหน้าที่พยายามจะช่วยพัฒนาครูให้ครูได้ ปรับปรุงการสอนตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่จะพัฒนาเด็กให้ได้ตามจุดประสงค์
7. การวัดและประเมินผล หมายถึง การประเมินผลว่าเด็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สำหรับสถานศึกษาปฐมวัยนั้น กล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกับงานในด้านอื่นๆ ดังนี้ (ราศี ทองสวัสดิ์, 2537: 7)

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การที่ผู้บริหารศึกษาจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร อบรมครูให้เข้าใจหลักสูตรและวิธีใช้จัดหาหลักสูตร

ตลอดจนเอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดให้เพียงพอสำหรับการใช้ ตลอดจนปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถานศึกษาที่จะเอื้อต่อการใช้หลักสูตรและการสอน การสนับสนุนหรือกระตุ้นครูให้ได้มีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ

2. การจัดประสบการณ์เป็นการดำเนินการเพื่อให้การจัดประสบการณ์ในสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ ได้แก่ การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การกำหนดชั้นเรียน การจัดครูเข้าชั้น การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนจัดอบรม แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ เกี่ยวกับเทคนิคการจัดประสบการณ์แบบใหม่ๆ

3. งานสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับกิจกรรม รวมทั้งหาวัสดุต่างๆ ให้ครูได้นำไปใช้ผลิตสื่ออย่างเพียงพอ การจัดสื่อการเรียนอย่างมีระบบ เช่น จัดบริการสื่อการสอนโดยมีห้องสื่อหรือผู้รับผิดชอบ จัดให้มีทะเบียนสื่อ ทั้งนี้ให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกซึ่งจะส่งผลต่อการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. งานวัดผลและประเมินผล ครอบคลุมถึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คอยดูแล ควบคุมการดำเนินการวัดผล และประเมินผลเป็นระยะๆ รวมถึงการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้น และสมุดประจำตัวเด็กให้ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

5. งานห้องสมุด ได้แก่ การจัดทำและจัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ สำหรับครูอย่างเพียงพอ เพื่อให้ครูได้รับความรู้ทางวิชาการเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งจะนำมาสู่การสนับสนุนกิจกรรม การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีวิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นิทานสำหรับเด็ก เทปเพลงสำหรับครู และจัดเกมฝึกเชาว์สำหรับเด็กต่างๆ เข้าไปด้วย

6. งานนิเทศเอกชน ครอบคลุมถึงการช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการเพื่อให้ดำเนินการต่างๆ ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารสามารถวิธีการนิเทศได้หลายวิธี แต่ทั้งนี้ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ

7. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน คือ การกำหนดให้มีการวางแผน ปฏิบัติงานวิชาการล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน ให้นุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงานกำหนดหน้าที่และขอบเขตการปฏิบัติในหน้าที่ และประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

8. งานส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ได้แก่ กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีการ สนับสนุนให้การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูมี ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. งานประชุม อบรมทางวิชาการ ได้แก่ การพัฒนานุคลากรในรูปแบบของการจัดประชุม ให้ครูได้มาพบปะเพื่อหาแนวทางและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน และช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และขณะเดียวกันจะได้นำความรู้ใหม่ๆ ไปสู่ครูเพื่อนำไปใช้พัฒนา งานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารงานในด้านหลักสูตร การสอน การนิเทศ การประเมินผล รวมถึงการจัดประสบการณ์ต่างๆ ที่จะช่วยในการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก หากผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถบริหารงานได้อย่างครอบคลุมก็จะ ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเกิดผลดีต่อโรงเรียนในที่สุด

ปัจจัยด้านการบริการนักเรียน

การบริการในระดับอนุบาลส่วนใหญ่เป็นการให้บริการของสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนนั้นมีหลายประเภท เช่น การบริการอาหารกลางวัน การบริการรับ-ส่ง การ บริการด้านสุขภาพอนามัย และการบริการด้านความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนควรจัดดังนี้

ด้านอาหารกลางวัน

อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตการได้รับอาหารที่ถูกหลักโภชนาการจะช่วยให้ร่างกายเติบโต แข็งแรง มีสุขภาพดี มีภาวะโภชนาการที่ดี เด็กวัยเรียนเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต มีกิจกรรมการเล่นมากและเจริญเติบโต จะเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ หากได้รับอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ เด็กวัยเรียนควรได้รับอาหารอย่างน้อยวันละ 3 มื้อ เพื่อที่จะได้อาหาร และสารอาหารครบเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย เพื่อเสริมสร้างเซลล์ต่างๆ เช่น กระดูก กล้ามเนื้อ เลือด ฟัน และเนื้อเยื่ออื่นๆ การได้รับอาหารไม่เพียงพอจะมีผลให้ร่างกายเติบโตช้า ไม่แข็งแรง ความต้านทานโรคต่ำ เจ็บป่วยง่าย ขาดสมาธิในการเรียนทำให้ผลการเรียนไม่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2543: 5)

ดังนั้น งานด้านอาหาร จะเป็นการให้บริการด้านอาหารของโรงเรียน ในรูปแบบอาหารว่าง อาหารกลางวัน อาหารเสริม ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีการให้บริการที่แตกต่างกันแต่จุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ อาหารเหล่านี้จะต้องเป็นอาหารที่มีประโยชน์และช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการอาหารถูกสัดส่วนและปริมาณเพียงพอ ดังนั้น นอกจากจะจัดอาหารที่มีคุณค่า คือ มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่แล้ว ควรให้เด็กได้รับประทานอาหารในปริมาณที่เพียงพอต่อการต้องการของเด็กด้วยและที่สำคัญในเรื่องของความสะอาดก็ควรจะเน้นให้มาก เพราะแม้ว่าอาหารจะมีประโยชน์เพียงใดหากไม่สะอาดก็ทำให้เกิดโรคได้ (ศศิธร เวียงเหล็ก, 2542: 57)

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542: 58) กล่าวว่า อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกาย โดยเฉพาะเด็กในระดับอนุบาล จะต้องการอาหารสำหรับการเจริญเติบโตเพราะเข้าวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเจริญเติบโตด้านสมอง จึงต้องการอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย อาหารสำหรับเด็กประกอบด้วยอาหารเสริม คือ ช่วงเช้าหรือช่วงบ่าย และอาหารหลัก ได้แก่ อาหารกลางวัน อาหารเหล่านี้จึงต้องเป็นการอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายของเขา อาหารสำหรับเด็กประกอบด้วยอาหารเสริม คือ ช่วงเช้า หรือบ่าย และอาหารหลัก ได้แก่ อาหารกลางวัน อาหารเหล่านี้ต้องเป็นอาหารที่มีคุณค่านอกจากนี้ยังกล่าวถึงการฝึกมารยาทในการรับประทานอาหารของเด็กควรมีดังนี้

1. รับประทานให้อิ่มก่อนแล้วจึงดื่มน้ำ
2. ไม่รับประทานอาหารคำโต ไม่เคี้ยวอาหารเสียงดัง และเคี้ยวอาหารให้ละเอียด
3. ไม่พูดคุยหรือเล่น ขณะรับประทานอาหาร
4. เวลาไอหรือจาม ควรหันหน้าออกจากอาหาร และใช้ผ้าปิดปากและจมูก
5. ไม่ควรใช้มือหยิบจับอาหารรับประทาน
6. ฝึกให้เด็กหยิบจับช้อนส้อม และตักอาหารอย่างถูกวิธี
7. ไม่เคาะช้อนส้อมเล่น หรือส่งเสียงดังขณะรับประทานอาหาร
8. ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้งควรล้างมือให้สะอาด
9. หลังจากรับประทานอาหารเสร็จ ควรนำภาชนะไปเก็บในที่จัดไว้

อาหารที่มีประโยชน์และคุณค่า จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้แก่เด็ก เด็กจึงควรได้รับอาหารที่เพียงพอและได้รับการเรียนรู้ลักษณะนิสัยการกินอาหารที่ถูกต้อง ดังนี้ (สุวิมล เพ็ชรสุข, 2538: 73-74)

1. อาหารและของว่างในแต่ละวันจะต้องมีคุณภาพและปริมาณตามหลักโภชนาการ
2. โรงเรียนควรจัดรายการอาหารไว้ให้ชัดเจน สำหรับเด็กที่แพ้อาหาร ผู้ปกครองต้องทราบว่าในแต่ละวัน อาหารที่เด็กจะบริโภคมีอะไรบ้าง อุปกรณ์การกินอาหารต้องสะอาดและมีขนาดเหมาะสมแก่เด็ก เวลาอาหารเป็นเวลา que เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ ดังนั้น ระหว่างเวลาอาหารต้องมีผู้ใหญ่อยู่กับเด็กด้วยอย่างน้อย 1 คน เพื่อสอนและให้แบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

3. อาหารที่เด็กนำมาจากบ้าน เช่น นม โจ๊ก ขนมต้องเก็บเป็นอย่างดีจนกว่าจะถึงเวลาอาหาร ควรเก็บไว้ในตู้เย็นหรือมีฝาครอบมิดชิด

4. อาหารจะต้องถูกจัดเตรียมในที่สะอาด สะดวก และภาชนะที่ใช้ต้องไม่เป็นอันตราย เช่น ไม่ใช่ภาชนะพลาสติกสำหรับอาหารร้อน ไม่ใช่ช้อนส้อมโลหะ การปรุงอาหารต้องปรุงให้สุกและรักษาคุณค่าของ อาหารไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543: 29) ได้กล่าวว่า อาหารที่มีประโยชน์และคุณค่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้แก่เด็กและผู้ใหญ่

วรารักษ์ รักวิชัย (2545: 106-107) ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งจำเป็นลำดับแรก ความแข็งแรงของเด็กจะเป็นพื้นฐานในการเจริญเติบโต ตลอดจนความพร้อมทางด้านอารมณ์การเข้าสังคมและความคิดสติปัญญา ดังนั้น พ่อแม่จึงควรให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดู และการเตรียมความพร้อม

สรุปได้ว่า การจัดการด้านโภชนาการในวัยเด็กอนุบาลนั้น นอกจากการคำนึงถึงสารอาหารและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับในแต่ละมื้อแล้วนั้น ยังควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น รสชาติ กลิ่นสีที่เด็กมีส่วนช่วยให้เด็กสามารถรับประทานอาหารที่ทางโรงเรียนจัดให้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของทางโรงเรียนในการส่งเสริมภาวะโภชนาการที่ถูกต้องรวมทั้งการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ระหว่างรับประทานอาหารอีกด้วย

การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

เด็กในปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ เป็นวัยที่มีความต้องการอาหาร ถูกสัดส่วนและปริมาณพอเพียง ซึ่งจะทำให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตเต็มที่ เซลล์ร่างกายและเซลล์สมองของเด็กจะมีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ทำให้เด็กมีความสมบูรณ์และมีสมรรถภาพในการเรียนและรับรู้ได้เร็ว และดีกว่าเด็กที่เป็นโรคขาดสารอาหาร และเด็กจะต้องได้พักผ่อนเพียงพอ และเหมาะสม ดังนั้น กิจกรรมในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การจัดหาและให้อาหาร การเล่น การขับถ่าย การนอนหลับและพักผ่อน การรักษาความสะอาดร่างกาย และการ สร้างภูมิคุ้มกันโรค

การให้อาหารที่มีประโยชน์

อาหารที่มีประโยชน์และปลอดภัย คือ อาหารที่มีสารอาหารครบ 5 ชนิด ตามที่ร่างกายต้องการในวันหนึ่งๆ สารอาหารที่ต้องการมี

1. แคลเซียม จะช่วยเสริมสร้างโครงกระดูกให้แข็งแรงและเติบโตขึ้น ได้แก่ นม ปลา ผักใบเขียว
2. โปรตีน จะช่วยเสริมสร้างร่างกายให้โตขึ้นสูงขึ้น ร่างกายจึงต้องการมาก เพื่อไปสร้างกล้ามเนื้อและเนื้อเยื่อต่างๆ ซึ่งได้แก่ เนื้อ นม ไข่ และถั่ว
3. ธาตุเหล็ก มีความจำเป็นสำหรับร่างกายมาก เพราะเหล็กเป็นส่วนประกอบของเม็ดเลือดแดง โดยที่เม็ดเลือดแดงจะพาออกซิเจนไปเลี้ยงเซลล์ต่างๆ ในร่างกาย อาหารธาตุเหล็ก ได้แก่ ตับ ไข่แดง ผักใบเขียว และเครื่องในสัตว์
4. วิตามินต่างๆ จะช่วยเสริมสร้างกระบวนการสร้างความเจริญเติบโต ให้แก่ร่างกาย ถ้าขาดวิตามินบางอย่าง อาจทำให้เป็นอันตรายได้ซึ่งได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ต่างๆ
5. ไขมัน จะทำให้ร่างกายมีพลังและความอบอุ่น เด็กเล็กต้องการมาก เพราะเด็กใช้พลังงานในร่างกายในการเล่นวิ่ง อาหารที่ให้พลังงานได้แก่ ข้าว หรืออาหารจำพวกแป้ง เป็นต้น

การบริการรถรับ-ส่งนักเรียน

สำหรับการจัดการเดินทางไปกลับโรงเรียนนั้น การให้บริการรถโรงเรียนเป็นบริการที่สำคัญมากที่ผู้ปกครองได้ให้ความไว้วางใจต่อโรงเรียนในการดูแลรับ-ส่ง เด็กโดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน ชด แก้วมณี (2545: 49) มีสาระดังต่อไปนี้

1. ผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 ควบคุมดูแลและเอาใจใส่ ด้านความปลอดภัยในการรับส่ง นักเรียน

1.2 จัดให้มีเครื่องหมายแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสง ขนาดกว้างอย่างน้อย 85 เซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำความสูงไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้า และด้านซ้ายของตัวรถ ให้มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร และมีชื่อโรงเรียน ด้านข้างทั้งสองข้างของตัวรถ พร้อมทั้ง หมายเลขโทรศัพท์

1.3 คัดเลือกพนักงานขับรถ และผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ

1.4 ให้มีไฟสีเหลืองอำพันปิดเปิดเป็นระยะ (กระพริบ) ในขณะที่ใช้รับส่งนักเรียน ติดไว้ที่ด้านหน้า และด้านซ้ายของตัวรถ เพื่อให้ผู้ที่ขับขีสวนทางมาหรือขับตามหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะห่างไม่น้อยกว่า 150 เมตรเมื่อมิได้ใช้รถนั้นเป็นรถโรงเรียนให้คงใช้ไฟดังกล่าว

1.5 จัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีอุบัติเหตุหรือมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นดังต่อไปนี้

15.1 สำหรับการจัดบริการเดินทางไปกลับโรงเรียนนั้น การให้บริการรถโรงเรียนเป็น บริการที่สำคัญมากที่ผู้ปกครองได้ให้ความไว้วางใจต่อโรงเรียนในการดูแลรับส่งเด็ก โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน ชัด แก้วมณี (2545: 49) เครื่องดับเพลิง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกิน 20 ที่นั่งต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 2 เครื่อง เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควรและติดตั้งไว้ในรถในที่ที่เหมาะสมพร้อมที่จะใช้การได้ทุกขณะ

1.5.2 ค้อนทุบกระจก และเหล็กฆะแลง 1 อัน ต้องเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัยและสามารถ นำไปใช้ได้สะดวก

1.5.3 จัดให้มีแผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่อง ความปลอดภัยในการโดยสาร ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ให้ความเห็นชอบ ติดไว้ภายในตัวรถ ตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

1.5.4 จัดให้มีเครื่องปฐมพยาบาลประจำรถโรงเรียนทุกคัน

1.5.5 รายงานผลการจัดรถโรงเรียนให้โรงเรียนทราบทุกเดือน

1.5.6 รายงานให้ทางโรงเรียนทราบโดยทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉิน

1.5.7 แจ้งผลการตรวจสภาพรถประจำปีให้โรงเรียนทราบทุกปี

2. โรงเรียนมีหน้าที่การกำกับดูแลการจัดรถโรงเรียน ดังนี้

2.1 กำกับดูแลการจัดรถโรงเรียนของผู้ดำเนินกิจการโรงเรียน

2.2 จัดให้มีทะเบียนรถโรงเรียน ทะเบียนประวัติของพนักงานขับรถ และผู้ควบคุมดูแลนักเรียน

2.3 รายงานผลการให้รถโรงเรียนต่ออธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือส่วนราชการที่ดูแลงาน รับในเขตกรุงเทพมหานคร และรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่ควบคุมดูแลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สำหรับจังหวัดอื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุให้รายงานให้ทราบเป็นการด่วน

3. พนักงานขับรถโรงเรียน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

3.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี

3.2 มีใบอนุญาตขับรถยนต์ไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.3 เป็นผู้มีความสุขภาพดี แต่งกายสุภาพ และมารยาทสุภาพเรียบร้อย

3.4 มีประวัติความประพฤติดี มีความชำนาญ สุขุมรอบคอบ และรู้เส้นทางที่ใช้รับส่งนักเรียนเป็นอย่างดี

3.5 มีความสามารถตรวจสอบดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสัญญาณต่างๆ ภายใน รถให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา

3.6 ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทางบก หรือกรมตำรวจกำหนด

4. พนักงานขับรถต้องมีหน้าที่ ดังนี้

4.1 ต้องประพฤติตามกฎหมาย กฎระเบียบว่าด้วยการนั้นอย่างเคร่งครัด

4.2 ตรวจสอบสภาพรถอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้การตลอดเวลา

4.3 ไม่ขับรถในขณะที่มีอาการมึนเมา หรือเสพสุราระหว่างการขับรถโรงเรียน หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตหรือประสาท ระหว่างการขับรถโรงเรียน

4.4 รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

5. ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีคุณสมบัติ ดังนี้

5.1 เป็นครูหรือ บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี

5.2 ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือ กรมการขนส่งทางบก หรือ กรมตำรวจกำหนด

5.3 เป็นผู้มีความสุขภาพดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

6. ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

6.1 ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนต้องตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่รับส่งแต่ละเที่ยวให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามรายชื่อนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนใช้บริการตามแบบที่กำหนด

6.2 ประจำอยู่กับรถโรงเรียนตลอดเวลาที่รับส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแลและช่วยเหลือ นักเรียนให้เกิดความปลอดภัยตลอดการเดินทาง

6.3 รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดอุบัติเหตุ หรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

นอกจากนั้นแล้ว พัชรี สวนแก้ว (2536: 63) กล่าวเสริมว่า ปัจจุบันมีหลายครอบครัวที่ประสบปัญหาเรื่องรถรับ-ส่งเด็กโดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงเลือกใช้บริการรถรับ-ส่งของโรงเรียนเพื่อความสะดวกในการเดินทางของเด็ก ดังนั้น คนขับรถโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรให้ความสนับสนุนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เขาสามารถขับรถรับ-ส่งได้อย่างปลอดภัย และกรณีที่มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอาจนำเข้ามาเป็นหัวข้อในการประชุมด้วย เช่น ปัญหาระเบียบวินัยในการขึ้น-ลงรถ และการรายงานเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ กระทำเพื่อลดอุบัติเหตุในการจัดรถรับ-ส่งนักเรียน นั่นเอง

ศุวิมล เพ็ชรสุข (2538: 70) ได้ให้ความสำคัญของงานด้านนี้ว่า การบริการรถรับ-ส่งนักเรียนนั้น รถต้องอยู่ในสภาพที่ปลอดภัยมีอุปกรณ์ในรถเหมาะสมกับวัยของเด็ก รถที่มีสภาพเหมาะสม เช่น ที่นั่งเหมาะสมสำหรับเด็ก เข็มขัดนิรภัย สะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่และได้รับการ ฝึกอบรมจากกรมขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กในรถอย่างน้อย 1 คนและต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ขานพาหนะที่ใช้รับ-ส่งเด็กจะต้องได้รับอนุญาตและมีการตรวจสอบอยู่เสมอ นอกจากนี้จำนวนเด็กต่อรถแต่ละคันต้องมีความเหมาะสมอีกด้วย

นิตยา สุวรรณศรี (2545: 167) ได้กล่าวถึงการขนส่งทางบกโดยใช้รถยนต์ โดยความเข้าใจในพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1. รถยนต์ หมายความว่ารวมถึง รถบรรทุก รถโดยสารที่ขับบนท้องถนน ซึ่งบรรทุกผู้โดยสารหรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง
2. ผู้ถือพวงมาลัย เรียกว่า คนขับ และผู้ที่นั่งในรถ เรียกว่า ผู้โดยสาร
3. รถยนต์จะมีเครื่องยนต์ซึ่งอาจจะใช้น้ำมันเบนซิน ดีเซล แก๊ส และ แบตเตอรี่
4. ครอบครัวส่วนใหญ่จะมีรถยนต์สำหรับใช้ไปในที่ต่างๆ ขับไปทำงาน ไปโรงเรียน ศูนย์การค้า ไปหาหมอ ไปเยี่ยมเพื่อน และญาติ
5. รถยนต์จะจอดในที่ที่จอดรถ โดยจัดเป็นสัดส่วน
6. เมื่อรถยนต์เสียก็นำไปซ่อมที่อู่รถ
7. รถยนต์ที่ปลอดภัยจะต้องมีเข็มขัดนิรภัย
8. คนขับรถจะต้องเอาใจใส่ผู้โดยสารเป็นอย่างดี
9. คนขับจะต้องได้รับใบอนุญาต
10. คนขับจะต้องปฏิบัติตามกฎจราจร
11. สัญญาณบนท้องถนน ไฟจราจร และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จะช่วยคนขับให้ขับรถอย่างปลอดภัย
12. รถบรรทุกถูกสร้างขึ้นสำหรับบรรทุกสิ่งของ สัตว์หรือคน เช่น รถกระบะ รถตู้ รถผสมคอนกรีต รถบรรทุกนม รถบรรทุกไปรษณีย์ภัณฑ์ สัตว์เลี้ยงหรือน้ำมันรถเดินที่โยกได้
13. รถโดยสารมีหลายชนิด เช่น รถโรงเรียน รถวิ่งในเมือง และวิ่งข้ามจังหวัด เป็นต้น

พัชรี สวนแก้ว (2536: 85) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันมีหลายครอบครัวที่มีปัญหา เรื่องรถส่งเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้น ในกลุ่มผู้ปกครองจึงอาจรวมกลุ่มจัดเวร รับ-ส่งเด็ก ในเส้นทางเดียวกัน อันจะเป็นการประหยัดเวลา และให้ความสะดวกแก่ ผู้ปกครองที่มีปัญหา ซึ่ง นอกจากจะรับ-ส่งเด็กแล้ว จะรวมไปถึงการบริหารขนส่งคนเจ็บหรือคนพิการในหมู่ ผู้ปกครอง กันเองก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543: 26-27) กล่าวว่า การบริการรับ-ส่ง รถต้อง อยู่ในสภาพปลอดภัย มีอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยของเด็ก รถมีสภาพเหมาะสม เช่น ที่นั่ง เหมาะสมกับเด็ก เข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น พนักงานขับรถต้องมี ใบอนุญาตขับขี่และได้รับการฝึกอบรมจากการขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กในรถอย่างน้อย 1 คน และต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ยานพาหนะที่ใช้รับ-ส่งเด็กจะต้องได้รับ อนุญาตและมีการตรวจสอบและดูแลรักษาสภาพให้ดีเสมอ

ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนทางด้านนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัย กับชีวิตของเด็ก และต้องเป็นผู้ที่แสดงความรับผิดชอบสูงสุดในเรื่องความปลอดภัยให้สมกับที่ ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการเลือกใช้บริการรับ-ส่งของทางโรงเรียน

สุขอนามัยและความปลอดภัย

โรงเรียนนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญต่อเด็กมาก เนื่องจากเด็กต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนวัน ละประมาณ 6-7 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของ เด็กทุกคน (ซัด แก้วมณี, 2545: 10) อุบัติภัยกับเด็กเล็กในสถานศึกษาสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ดังนั้น การบริการด้านความปลอดภัยจึงเป็นงานสำคัญยิ่งที่โรงเรียนต้องดูแลและรับผิดชอบ

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542: 62) ได้ให้ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยว่า เป็นการให้บริการและการจัดอันตรายแก่เด็กปฐมวัยที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะตั้งแต่เดินทาง มายังสถานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและออกจากสถานศึกษาไปสู่บ้านจากความหมายที่เน้นการศึกษา กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นการเฝ้าระวังและการป้องกัน

อันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในทุกช่วงเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงต้องคอยสังเกตความผิดปกติที่เกิดขึ้นและไม่สามารถละเลยหน้าที่นี้ได้

อาร์มณ สุวรรณपाल (2547: 133-138) ได้สรุปขอบข่ายการบริการด้านความปลอดภัยในศึกษาปฐมวัยดังนี้

1. การบริการความปลอดภัยระหว่างเดินทาง ซึ่งครอบคลุมถึงความปลอดภัยในเรื่องการข้ามถนน การขึ้นลงรถโดยสาร การขึ้นลงรถโรงเรียน ความปลอดภัยขณะทัศนศึกษา
2. การบริการความปลอดภัยระหว่างการเดินทาง ความปลอดภัยในสถานศึกษา ครอบคลุมถึงความปลอดภัยภายใน และ ภายนอกห้องเรียน รวมทั้งเมื่อเด็กอยู่ในสนามเด็กเล่น ห้องอาหาร ห้องน้ำ บริเวณสถานศึกษา บริเวณบันได การขึ้นและลงบันได ส่วนความปลอดภัย ภายในห้องเรียน ครอบคลุมถึงความปลอดภัยในการใช้วัสดุอุปกรณ์โต๊ะ ม้านั่ง และอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ภายในห้องเรียน
3. การบริการความปลอดภัยจากบุคคล ซึ่งความปลอดภัยนั้นเป็นความปลอดภัยจากพวกมิจฉา หรือ บุคคลอื่นๆ เช่น การดูแลเด็ก หรือคุ้มครองมิให้ถูกบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง หรือผู้มีสิทธิรับเด็กออกจากสถานศึกษา ซึ่งเรื่องนี้ผู้บริหารควรดูแลจัดทำบัตรรับเด็กที่แสดงสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมาย และความยินยอมของผู้ปกครอง หรือพ่อแม่เด็กอีกกรณีหนึ่ง คือ ในกรณีที่พ่อแม่แยกกันหรือหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย และอีกฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้ปกครองเด็กโดยชอบธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผู้ปกครองนั้นยินยอมให้เด็กออกจากสถานศึกษาไปกับอีกฝ่ายหนึ่ง กรณีนี้สถานศึกษาต้องดูแลให้ความปลอดภัยแก่เด็ก เพราะในบางครั้งการขัดแย้งของพ่อแม่เด็กต่อหน้าเด็กทำให้เด็กหวาดกลัวและสร้างปัญหาทางจิตใจ สถานศึกษาจึงไม่ควรละเลยหน้าที่นี้
4. การบริการให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงจัดการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย การป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยได้ตามวัย

เอนก แจ่มขำ (2544: 30-33) ได้เสนอถึงอันตรายในโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้ในส่วนต่างๆ เหล่านี้

1. หน้าโรงเรียน อุบัติเหตุมักจะเป็นเรื่องรกรรณเด็ก ถ้าโรงเรียนติดถนนใหญ่ต้องอาศัยตำรวจจราจร หรือเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องการข้ามถนนของเด็ก
2. ประตูโรงเรียน โดยปกติช่วงเช้าประตูโรงเรียนจะเปิด บางแห่งเปิดครั้งเดียว โรงเรียนที่มีบานประตูใหญ่ๆ ต้องพึงระวัง เพราะอุบัติเหตุประตูทับเด็กนักเรียน
3. อุบัติเหตุกลางสนาม เช่น วิ่งชนกันล้ม กระเบื้องบาด หนามตำ เป็นต้น
4. เครื่องใช้ไฟฟ้าในโรงเรียนทุกชนิด ปลั๊กไฟในห้องเรียน พัดลมในห้องเรียน เครื่องทำน้ำเย็น ครูต้องคอยดูแลตลอดการใช้งานเพราะอาจเป็นอันตรายแก่เด็กได้ตลอดเวลา
5. บันไดโรงเรียน การขึ้นลงไม่ถูกวิธี ขาดความระมัดระวัง การโหนราวบันได ลื่นไถล
6. ห้องน้ำของโรงเรียนไม่ควรอยู่ในที่ลึกลับ ห้องสุขาของโรงเรียนหลายแห่งมักจะไม่มีสมบุรณ์ัก เช่น กลอนไม่มี ที่ตักน้ำชำระ หรือ ไม่มีประตู หรือ สภาพสกปรก ภารโรงขาดความเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาด ถ้าเป็นเด็กเล็กควรให้พี่เลี้ยงพาไป
7. ในชั้นเรียน เด็กบางคนชอบเล่นบานประตู โหนให้เปิดปิด บางครั้งแย่งกันเข้าประตูและปิดประตู ทำให้นิ้วแตกเพราะถูกประตูหนีบ อุปกรณ์การเรียนสามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น กรรไกร คัตเตอร์ เข็ม หรือวัสดุเคมี หากครูไม่ระวัง
8. อาหารในโรงเรียน อาจเป็นอันตรายได้ทั้งอาหารที่ขายและโครงการอาหารกลางวัน ผู้ขายอาหารจึงสำคัญมาก ต้องดูแลเป็นพิเศษ บางครั้งมีผู้มาบริจาคนม หรืออาหาร ควรพิจารณา ก่อนว่าอาหารที่นำมานั้นหมดอายุหรือไม่ เหมาะสมกับเด็กหรือไม่
9. อันตรายทางด้านมลภาวะก็สำคัญ เช่น โรงเรียนติดถนนใหญ่ หรือทางรถไฟก็มีมลภาวะทางเสียงที่เป็นอันตรายต่อเด็กและครู

นอกจากนั้นแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543: 25-28) กล่าวว่าโรงเรียนอนุบาลที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ และเตรียมการสำหรับเหตุ

ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็กในด้านการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขอนามัยและความปลอดภัยด้วย

1. โรงเรียนต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายในการป้องกันสุขภาพ และความปลอดภัยของเด็กโดยส่วนรวม เช่น การสุขาภิบาล สุขอนามัย และคุณภาพของน้ำของ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และป้องกันไฟไหม้ ต้องมีการตรวจสอบดูแลอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพปลอดภัยอยู่เสมอ เมื่อมีสิ่งใดชำรุดเสียหายควรรีบซ่อมแซม และตรวจสอบดูแลให้สะอาดถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลโรงเรียน

2. บุคลากรแต่ละคนต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีเหมาะแก่การดูแลเด็ก โดยบุคลากรทุกคนต้องได้รับการตรวจสุขภาพ บุคลากรใหม่จะต้องมีระยะทดลองการปฏิบัติงานที่เพียงพอให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ว่าเหมาะกับการทำงานร่วมกับเด็กได้หรือไม่ ควรมีการตรวจสอบสุขภาพร่างกายของบุคลากรทั้งก่อนรับเข้าปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงานเป็นระยะด้วย เพื่อให้บุคลากรมีสุขภาพที่ดี การตรวจวันโรคควรกระทำทุก 2 ปี โดยโรงเรียนอาจจะขอความร่วมมือจากสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมปราบวันโรค หรือโรงพยาบาลท้องถิ่นรวมทั้งให้มีการตรวจโรค คิดเชื้ออื่นๆ ที่ติดต่อกันได้ด้วยการตรวจสอบสุขภาพจิตนั้นทำได้ยาก ดังนั้น บุคลากรใหม่ควรมีการทดลองปฏิบัติงานเพื่อจะได้สังเกตการณ์ทำงานอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการทำงานกับเด็กได้การประเมินนี้อาจทำเป็นช่วงๆ โดยใช้แบบสังเกต ในชั้นเรียน ข้อมูลจากผู้ปกครองและแบบสังเกตอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดูแลเด็ก

3. เด็กแต่ละคนต้องมีบันทึกสุขภาพ บันทึกสุขภาพของเด็กจะต้องเป็นปัจจุบัน แสดงถึงการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอควรมีหลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงดีภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนเข้าเรียนและมีประวัติการสร้างภูมิคุ้มกันโรค ข้อมูลของผู้ปกครองที่จะสามารถติดต่อเกี่ยวกับตัวเด็กในกรณีเร่งด่วนต้องเป็นปัจจุบัน เพราะข้อมูลเหล่านี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเจ็บป่วย เช่น อาการแพ้สารหรือยา อาการ เรือรังและข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพที่จำเป็นอื่นๆ ควรแจ้งให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ทราบ บุคลากรต้องสนใจดูแลสุขภาพของเด็กแต่ละคน และควรได้รับการฝึกให้รู้จักสังเกตการณ์เจ็บป่วยและปัญหา พัฒนาการของเด็ก ปัญหาสุขภาพและอุบัติเหตุของเด็กแต่ละคนต้องมีการจดบันทึกไว้อย่างถูกต้อง และมีการรายงานให้บุคลากรอื่นๆ และผู้ปกครองทราบ

4. โรงเรียนควรกำหนดข้อจำกัดในการมาเรียนของเด็กที่ป่วย มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบ เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ดูแลเด็กป่วย และป้องกันเด็กที่มีสุขภาพดี ข้อกำหนดนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ปกครองและบุคลากรจะต้องเข้าใจตรงกัน การแยกเด็กที่ป่วยออก อาจจะไม่จำเป็นเสมอไป ควรได้มีการปรึกษาหารือกับศูนย์อนามัยในชุมชนที่โรงเรียนติดต่อได้ สะดวก ถ้าเด็กที่ป่วยเป็นโรคที่ไม่ติดต่อและได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสมก็ไม่จำเป็นต้องแยกเด็กออกไปการแยกเด็กออกไปควรเป็นการป้องกันโรคที่สำคัญๆ เช่น ไข้หวัด อูจาระร่วง จากการติดเชื้อ ทางทวาร ติ่งเนื้อ หัด อีสุกอีใส หรือโรคแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น เหา การแยกตัวเด็กที่ป่วยออกไปจะเป็นการปกป้องเด็กที่มีสุขภาพดีไม่ให้ติดโรค

5. ควรดูแลความปลอดภัยเมื่อเด็กมาถึงโรงเรียนและกลับบ้าน ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุคลากรโดยจัดให้มีบัตรประจำตัวผู้ปกครองและสมุดลงชื่อ เมื่อมาส่งหรือรับเพื่อให้แน่ใจว่า เด็กได้กลับออกไปกับบุคคลที่มีสิทธิ์ในการรับเด็กเท่านั้น การมาเรียน และการกลับบ้านเป็นระยะเวลาที่สำคัญและมีค่าในการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครองและบุคลากร ช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะต้องมีการวางแผนอย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น การที่เด็กกลับบ้านกับผู้ที่มีสิทธิ์เท่านั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปกป้องสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็ก

6. ถ้าโรงเรียนมียานพาหนะรับส่งเด็ก ยานพาหนะนั้นต้องมีเครื่องกันไม่ให้เด็กพลัดตก มีสภาพปลอดภัย มีอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยของเด็กยานพาหนะที่มีสภาพเหมาะสม เช่น มีที่นั่งเหมาะสมสำหรับเด็ก เข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น คนขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่ และได้รับการฝึกอบรมจากกรมการขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากร ดูแลเด็กในรถอย่างน้อยอีก 1 คน และต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ยานพาหนะที่ใช้รับส่งเด็กจะต้องได้รับอนุญาตและมีการตรวจสอบสภาพและดูแลรักษาสภาพให้ได้อยู่เสมอ

7. เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนอุปกรณ์ทุกชิ้นที่เด็กใช้ต้องทำความสะอาดทุกวัน และดูแลให้สะอาดปราศจากเชื้อโรคอุปกรณ์ภายในห้องสุขาจะต้องได้รับการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรค และต้องนำขยะไปทิ้ง สิ่งของต่างๆ ของเด็กจะต้องล้าง ทำความสะอาด และฆ่าเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ผ้าปูโต๊ะต้องทำความสะอาดเปลี่ยนทุกวัน การเอาใจใส่ในเรื่องสุขาภิบาลจะช่วยลดการแพร่ของเชื้อโรค

8. ของใช้ส่วนตัวของเด็ก แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดตัว ฯลฯ จะต้องสะอาดจัดเก็บในที่เก็บของของแต่ละคนอย่างเป็นระเบียบเครื่องนอนของเด็กแต่ละคน ต้องทำความสะอาดสัปดาห์ละครั้ง หากเปื้อนเปื้อนปัสสาวะ อุจจาระ หรืออาเจียนต้องล้างให้สะอาดเด็กควรใช้ของใช้ตนเองไม่ปะปนกัน และของใช้ประจำตัวเด็กต้องเก็บไว้ในที่เก็บของแต่ละคน

9. ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่คั่นน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ ควรจัดอย่างเหมาะสมกับตัวเด็กและถูกสุขลักษณะห้องน้ำ ห้องส้วมควรอยู่ในทำเล ที่เหมาะสม มีสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นให้ครบถ้วน กระดาษชำระ สบู่ ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ สำหรับน้ำดื่ม น้ำใช้ควรสะอาดและถูกสุขลักษณะ ที่คั่นน้ำควรจัดขนาดเด็ก อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น โถส้วม ที่ล้างมือ ควรมีขนาดของเด็ก เด็กต้องได้รับ คำแนะนำ ขั้นตอน การทำความสะอาดร่างกาย ล้างมือหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม และก่อนกินอาหารทุกครั้ง

10. สภาพของห้องและบริเวณอาหาร ควรจัดให้ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ห้องทุกห้อง และบริเวณอาคารควรมีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดีมีระบบป้องกันอุบัติเหตุจากไฟฟ้า ปลั๊กไฟควรปิดให้มิดชิด หรือไว้ในที่สูงที่พ้นมือเด็ก พื้นห้องควรเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น และสามารถทำความสะอาดได้ง่าย ต้องปราศจากสิ่งกีดขวางที่เป็นอันตรายแก่เด็ก ควรลบหรือมีเครื่องป้องกันเหลี่ยมมุมของอาคาร บันได ตู้และโต๊ะต่างๆ เพื่อลดอันตรายหากเกิดอุบัติเหตุ ไม่ใช่ใช้อุปกรณ์ที่มีสี ซึ่งมีสารตะกั่ว

11. เครื่องเล่นสนามต้องจัดให้ใช้อย่างปลอดภัยควรจัดให้มีวัสดุกันกระแทก เช่น เสื่อ ขี้เลื่อย หรือทรายมารองรับไว้ได้เครื่องเล่นต่างๆ เด็กต้องได้รับคำแนะนำถึงขั้นตอนของการเล่น เครื่องเล่นอย่างปลอดภัย และชี้ให้เห็นถึงอันตราย ถ้าเล่นผิดขั้นตอน การเล่นออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดในการพัฒนาร่างกายของเด็ก แต่เครื่องเล่นทุกชนิดจะต้องทำให้ปลอดภัยมากที่สุด

12. ยา สารเคมี และสิ่งอันตรายอื่นๆ ควรมีฉลากระบุรายละเอียดต่างๆ และจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยพ้นมือเด็กยา สารเคมีต่างๆ มีฉลากระบุรายละเอียด เช่น ชื่อยา วิธีการใช้ วันที่ผลิต วันหมดอายุ ฯลฯ ไว้อย่างชัดเจน การให้ยาเด็กควรได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองและแพทย์ของเด็ก เป็นลายลักษณ์อักษร และอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ห้ามปลูกพืชที่มีพิษไว้ในบริเวณโรงเรียน และวัดภูมิพิษต่างๆ ต้องจัดเก็บไว้ในที่พ้นมือเด็ก

13. โรงเรียนต้องฝึกบุคลากรให้มีทักษะในการป้องกัน และแก้ไขเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น บุคลากรควรได้รับการอบรมให้คุ้นเคยกับขั้นตอนการป้องกันภัยฉุกเฉิน เช่น เกิดเพลิงไหม้

แผ่นดินไหว และพายุ ฯลฯ นอกจากนี้ควรฝึกเด็กให้รู้จักปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยฉุกเฉิน โรงเรียนควรมีคำแนะนำขั้นตอนการหนีภัยฉุกเฉินติดไว้ในที่เห็นได้ง่าย และมีหมายเลขโทรศัพท์ที่จะแจ้งเหตุฉุกเฉินติดใกล้โทรศัพท์ด้วย

14. โรงเรียนต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปฐมพยาบาล เหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 คน ประจำอยู่ตลอดเวลา และต้องมีวัสดุในการปฐมพยาบาลอย่างครบถ้วนและเพียงพอ

สำหรับ การจัดการด้านสุขภาพอนามัยถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งหมายเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาและเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาตามที่บุญเพ็ญ ภักดีจิต (2539: 30 อ้างถึง Brownell, 1980) กล่าวว่า การจัดสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและผู้ปกครองเป็นการส่งเสริมการเฝ้าระวังรักษาสุขภาพ วางโครงการช่วยเหลือเด็กพิการ ป้องกันและควบคุม โรคภัยไข้เจ็บ และการให้การปฐมพยาบาลแก่นักเรียนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินประจำวัน ซึ่งทางโรงเรียน ควรจะจัดบริการสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียน ในรูปแบบต่างๆ เช่น บริการตรวจสุขภาพ บริการ วัคซีนป้องกันโรคระบาดเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จุฬารักษ์ ประจงพงศ์พันธ์ (2546: 23) ที่กล่าวว่า การที่นักเรียนมีสุขภาพดีนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญต่อความปลอดภัยของชีวิต ดังนั้นการตรวจร่างกาย นักเรียนโดยนายแพทย์หรือพยาบาลอยู่เสมอตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนนั้น เป็นวิธีการที่ดีที่จะช่วยให้นักเรียนมีความปลอดภัยจากโรคต่างๆ ได้อย่างมากกรณีการเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการดูแลรักษา นักเรียนแต่ละคนควรมีการบันทึกลงในสมุดระเบียบประจำตัวเด็กทุกครั้ง และติดตามผลการตรวจอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการรักษาและแก้ไขเหตุการณ์ได้มากยิ่งขึ้น

1. โรงเรียนต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎในการป้องกันสุขภาพจิตและความปลอดภัยของเด็กในส่วนรวม เช่น การสุขาภิบาล สุขอนามัย และคุณภาพของน้ำของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และการป้องกันไฟไหม้ ต้องมีการตรวจสอบอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพปลอดภัยเสมอ เมื่อมีส่วนใดชำรุดเสียหายควรรีบซ่อมแซมและตรวจสอบให้สะอาด ถูกต้องตามหลักสูตร สุขาภิบาลของโรงเรียน

2. ครูแต่ละคนต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีเหมาะแก่การดูแลเด็ก โดยครูทุกคนต้องได้รับการตรวจสุขภาพ ครูใหญ่ต้องมีระยะเวลาทดลองงานที่เพียงพอ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจได้ว่า เหมาะกับการทำงานร่วมกับเด็กหรือไม่ ดังนั้นควรมีการตรวจสอบสุขภาพ ร่างกายของครูทั้งก่อนการเข้าปฏิบัติงานและระหว่างการปฏิบัติงานเป็นระยะด้วย

3. เด็กแต่ละคนต้องมีการบันทึกสุขภาพ การบันทึกสุขภาพของเด็กจะต้องเป็นปัจจุบัน แสดงถึงการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ควรมีหลักฐานที่แสดงว่าเด็กมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงดี ภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนเข้าเรียน และมีประวัติการสร้างภูมิคุ้มกันโรค ข้อมูลของผู้ปกครองที่จะสามารถติดต่อเกี่ยวกับตัวเด็กในกรณีเร่งด่วน ต้องเป็นปัจจุบัน เพราะข้อมูลเหล่านี้อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ส่วนครูต้องสนใจดูแลสุขภาพของเด็กแต่ละคน และควรได้รับการฝึกให้รู้จักสังเกตอาการเจ็บป่วยและปัญหาพัฒนาการของเด็ก ปัญหาสุขภาพอุบัติเหตุของเด็กแต่ละคนต้องมีการจดบันทึกไว้อย่างถูกต้อง มีรายงานทราบให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ

4. โรงเรียนควรกำหนดข้อจำกัดในการเรียนของเด็กที่ป่วย มีการจัดบุคลากรการรับผิดชอบ เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบข้อกำหนดเกี่ยวกับการดูแลเด็กช่วย และป้องกันเด็กที่มีสุขภาพดีนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ปกครองและโรงเรียนต้องเข้าใจตรงกัน การแยกเด็กช่วย อาจไม่จำเป็นเสมอไปควรได้มีการปรึกษารื้อกับศูนย์ของชุมชนที่โรงเรียนติดต่อได้สะดวก ถ้าเด็กเป็นโรคไม่ติดต่อและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมก็ไม่จำเป็นต้องแยกเด็กออกไป การแยกเด็กออกควรเป็น การป้องกันโรคที่สำคัญ เช่น ไข้หวัด คางทูม ตาแดง หรือโรคแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น เหา เป็นต้น

5. โรงเรียนต้องมีครูที่มีความรู้ความสามารถในการปฐมพยาบาลเหตุฉุกเฉิน อย่างน้อย 1 คนประจำอยู่ตลอดเวลาและต้องมีวัสดุในการปฐมพยาบาลอย่างครบถ้วนและเพียงพอ

สุภาพร เทพยสุวรรณ (2540: 32-35) ได้สร้างเกณฑ์การจัดสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งโรงเรียนที่มีการจัดบริการสุขภาพในระดับ 1 มีการจัดบริการสุขภาพในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การตรวจสุขภาพทั้งทางร่างกาย และ จิตใจ

1.1 มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำให้แก่นักเรียน โดยพยาบาลหรือแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกภาคเรียน

1.2 มีครูเป็นผู้ตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกวัน โดยดูเล็บ ตา ริม ปากและฟัน หู มือ เท้า และผิวหนังทั่วไป

1.3 ครูประเมินสุขภาพจิตตามอาการต่างๆ ของนักเรียนทางด้านอารมณ์ เช่น หงุดหงิดง่าย ปรับตัวยาก โดยมีบันทึกทุกภาคเรียน

1.4 มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหลายรูปแบบทุกเดือน พร้อมทั้งศึกษาประเมินผลอยู่เสมอ เช่น การจัดในรูปแบบของสื่อต่างๆ เช่น วิทยู โททัศน์ วีดิทัศน์ เป็น

1.5 มีพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่องการรักษาพยาบาลเบื้องต้นประจำอยู่ที่โรงเรียน

1.6 มีตารางกำหนดการตรวจสุขภาพประจำปีและปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ

1.7 ครูทำการสอนและจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ การรักษาสุขภาพของตนเอง ใช้วิธีการพูดคุย การไปเยี่ยมแพทย์ ภาคเรียนละครั้ง

2. การประเมินสุขภาพ ด้านการชั่งน้ำหนัก และ วัดส่วนสูง การตรวจสอบสายตา การได้ยิน

2.1 มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงพร้อมมีการบันทึกทุกเดือน

2.2 มีการตรวจสอบสายตา การได้ยิน พร้อมมีการบันทึกทุกภาคเรียน

2.3 มีการประเมินน้ำหนัก ส่วนสูงทุกภาคเรียน

2.4 มีการแจ้งผลของการประเมินสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกเดือน

2.5 มีระบบการจัดเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ด้านการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง รวมทั้งการทดสอบสายตา และการได้ยินทุกเดือน

3. การทำรายงานสุขภาพ

3.1 จัดให้นักเรียนทุกคนมีบัตรสุขภาพ และได้รับการลงรายการตรวจสุขภาพและบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ครูประจำชั้นจะทำหน้าที่บันทึกผลการประเมินสุขภาพประจำปีลงในบัตรสุขภาพทุกครั้งเมื่อพบอาการผิดปกติ

3.3 ครูประจำชั้นรับผิดชอบเก็บบัตรสุขภาพและจำแนกบัตรเด็กที่มีปัญหาสุขภาพเพื่อการเตรียมพร้อมในการตรวจสุขภาพประจำปี

3.4 ครูประจำชั้นหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านการพยาบาลจะมอบบัตรสุขภาพให้กับนักเรียนในกรณีลาออกจากโรงเรียนทุกคนเมื่อนำไปใช้ในโรงเรียนอื่นๆ

ดังนั้น ในสถานศึกษาปฐมวัยจึงควรจัดบริการแก่เด็กเพื่อจัดการความเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนการบำบัดให้หายและส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี ซึ่งการบริการที่สถานศึกษาควรจัดได้แก่ ห้องพยาบาล การตรวจสุขภาพ ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และการบริการด้านทันตกรรม เป็นต้น เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพของเด็กเพื่อให้เด็กสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การดำเนินงานเรื่องเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โรงเรียนต้องมีวิธีการป้องกันและการเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การศึกษาไม่ใช่สิ่งที่จัดขึ้นโดยครูในโรงเรียน หรือ โดยพ่อแม่และสมาชิกครอบครัวที่บ้าน แต่การจัดการศึกษาถือเป็นการจัดประสบการณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นด้วยความร่วมมือของบ้านและโรงเรียน

นภเนตร ธรรมบวร (2542: 72) งานด้านความสัมพันธ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ

ผู้ปกครอง งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน โรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต้องอาศัยพึ่งพากัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักร่วมกันก็คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้กับเด็กทุกคนซึ่ง พนิจดา วีระชาติ (2542: 5-52) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน
2. เพื่อสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน
3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน
5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน

สำหรับ สุมาลี กุ่มชัยสกุล (2544: 17) ได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งสถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายไว้ 5 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ
3. การร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ของชุมชน
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษา
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ (2542: 133-134) กล่าวถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ ดังนี้

1. การศึกษาในโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะโรงเรียนให้การศึกษาแก่นักเรียนซึ่งมาจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักเรียนอาศัยอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนด้วย จึงถือว่าโรงเรียนให้การศึกษาโดยทางอ้อมแก่บุคคลในชุมชนนั่นเอง
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเกิดความยอมรับว่า โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของชุมชน ช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ยินดีร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของ โรงเรียน
3. ทำให้ครูกับผู้บริหารและประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพราะโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
4. ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่ไม่เข้าใจการศึกษา และไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน
5. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน
6. เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมพื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น
7. ทำให้โรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจชุมชนดี

สำหรับสถานศึกษาระดับอนุบาลงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีความสำคัญดังนี้(วรนาท รักสกุลไทย, 2547: 172)

1. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเฉพาะกับสถาบันครอบครัว เพราะความศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณภาพ และมาตรฐานของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษาระดับอนุบาลจะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ารับบริการ

2. ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดแก่สถาบันการศึกษา ทำให้ครอบครัวและชุมชนยอมรับ และมีความศรัทธาต่อองค์กร อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของการบริหาร โดยภาพรวมได้ในที่สุด

3. ช่วยให้สถาบันครอบครัวและชุมชนได้รับการทางวิชาการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต นำความเจริญไปสู่สังคมและประเทศชาติต่อไป

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542: 59) ได้ชี้ให้เห็นว่างานบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนนั้นเน้นที่การให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่ชุมชนต้องให้ความช่วยเหลือ ในขณะเดียวกันชุมชนก็ต้องได้รับประโยชน์จากโรงเรียนด้วย โดยเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนในโรงเรียนอนุบาลไว้ดังนี้

1. ให้นักลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการเป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงมาสู่ชุมชน ช่วยแก้ไขปัญหาคำแนะนำ ช่วยเหลือชุมชนร่วมงาน และกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ยังใช้ให้นักเรียนเป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะเด็กอนุบาลจะสร้างความสัมพันธ์ได้โดยง่าย

2. การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงาน และกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้ชุมชนทราบถึงปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โอกาสที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียนจะทำให้สะดวกขึ้น

3. การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์และโดยปกติคณะกรรมการการศึกษาประกอบด้วยผู้นำชุมชนอยู่

4. การอาศัยความร่วมมือของสมาคมผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าในการสร้างความสัมพันธ์

5. การสนับสนุนงานส่วนรวมของชุมชน ทั้งในด้านการให้บริการอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมงาน

ดังนั้นการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงจัดว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและเกิดศรัทธาที่ดีต่อโรงเรียนจะนำไปสู่การพัฒนาและดำเนินงานของโรงเรียนที่ดีและตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็กด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของครอบครัวเด็ก ดังนั้น โรงเรียนจึงควรหาแนวทางในการจัดการศึกษาและวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองโดยยึดหลักสำคัญว่าผู้ปกครองมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในวัยอนุบาลเป็นอย่างมากการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านการศึกษานอกจากจะเป็นผลดีแก่เด็กแล้ว ยังเป็นผลดีต่อตัวพ่อแม่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ พ่อแม่ได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตนเองที่มีต่อการศึกษาศึกษาของเด็ก พัฒนาการรู้สึกรักของการเห็นคุณค่าของตนเอง พัฒนาเครือข่ายในสังคมมากขึ้น รวมตลอดถึงการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน (นภเนตร ธรรมบวร, 2542: 79) การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจึงสามารถทำได้หลายวิธี (สุวิมล เพ็ชรสุข, 2548: 56-58) ดังนี้

1. ให้ข่าวสารข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาตลอดจนวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนกับผู้ปกครองของเด็กใหม่ และผู้ที่สนใจปรัชญาและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กโดยจัดทำเป็นเอกสารเพื่อแจกแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

2. ผู้ปกครองควรนำเด็กมาเยี่ยมโรงเรียนก่อนเข้าเรียน โรงเรียนควรจัดการปฐมนิเทศ ให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่เข้าใหม่ได้ทราบเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนและให้เด็กค่อยๆ ทำความคุ้นเคยกับโรงเรียน เพื่อให้เด็กมาโรงเรียนและให้เด็กค่อยๆ ทำความคุ้นเคยกับโรงเรียน เพื่อให้เด็กมาโรงเรียนเพื่อให้เด็กมาโรงเรียนอย่างมีความสุข สำหรับเด็กค่อยๆ ทำความคุ้นเคยกับโรงเรียนเพื่อให้เด็กมาโรงเรียนอย่างมีความสุข วิธีการจัดปฐมนิเทศทำให้ได้ผลหลายวิธี โรงเรียนไม่ควรเจาะจงวิธีใดวิธีหนึ่งโดยเฉพาะ ควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กและผู้ปกครองของเด็กแต่ละคน

3. การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะช่วยลดความขัดแย้ง ไม่เข้าใจ และความสับสนกับโรงเรียนได้ ผู้ปกครองเป็นผู้ตัดสินใจเลือกโรงเรียนที่ดีและเหมาะสมแก่ลูก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ปกครองได้รับทราบข่าวสารข้อมูลด้านปรัชญาการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองได้ตัดสินใจเลือกความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ปกครองและครูควรได้ปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อลดความขัดแย้ง และความไม่เข้าใจกันที่อาจเกิดขึ้นได้

4. โรงเรียนควรเปิดโอกาส และยินดีต้อนรับผู้ปกครองและบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวของเด็กที่จะเข้ามาในโรงเรียนเพื่อสังเกตเด็ก หรือเข้ามาเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือมาช่วยดูแลการกินอาหารกลางวันของเด็กอยู่เสมอ นโยบายของโรงเรียนควรเปิดกว้างเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถเข้าภายในโรงเรียนได้ตลอดเวลา

5. โรงเรียนควรรายงานความเป็นไปในแต่ละวันของเด็กให้ผู้ปกครองทราบด้วยวาจาหรือมีการรายงานอย่างเป็นระบบ เพื่อรายงานการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าพฤติกรรมและการพัฒนาการต่างๆ ด้านของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากรายงานด้วยวาจาเพียงอย่างเดียวอาจไม่ครอบคลุมและได้ผลตามต้องการ และอาจมีบุคลิกภาพอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก ดังนั้นการรายงานด้วยการเขียนบันทึกจะเป็นแนวทางหรือข้อมูลให้ผู้ปกครองได้มาพูดคุยซักถามปัญหาได้โดยตรง

6. ควรจัดประชุมครูและผู้ปกครองอย่างน้อยปีละครั้ง และเมื่อมีโอกาสจะได้พูดคุยและรายงานความก้าวหน้าความสำเร็จ และปัญหาต่างๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การประชุมครูและผู้ปกครองเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครูได้สนทนากล้นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กอย่างละเอียดและยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองถามปัญหา แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนและควรจะระบุการประชุมดังกล่าวไว้ในปฏิบัติงานประจำปีหรือเมื่อมีความจำเป็น

7. โรงเรียนควรเสนอข่าวสารข้อมูลให้ผู้ปกครองทราบด้วยรูปแบบต่างๆ กันคือ จัดทำข่าวสารถึงผู้ปกครอง ทำป้ายนิเทศบันทึกข้อมูล โทรศัพท์และรายงานการประชุมประเ็นผลอื่นๆ เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงตัวเด็ก และกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2544: 7-8) กล่าวว่า การร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. บ้านและโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ป้องกันปัญหา รวมนำพฤติกรรมเด็กให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม
2. ได้แลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน
3. ทำให้พ่อแม่ได้เห็นวิธีการจัดกิจกรรมของครูและสามารถนำกลับไปใช้กับลูกที่บ้าน
4. ทำให้ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็ก เห็นว่าตนเองมีคุณค่าสามารถนำความรู้ความชำนาญมาถ่ายทอดให้กับเด็กได้และทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตัวผู้ปกครองอีกด้วย
5. ทำให้พ่อแม่เห็นการทำงานของครูที่ต้องรับผิดชอบต่อเด็กทั้งการดูแล อบรมฝึกฝนในกิจวัตรประจำวัน ก่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูอย่างแท้จริง
6. ทำให้ครูตระหนักว่า ครูไม่ใช่แหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น บุคคลต่างๆ สถานที่ต่างๆ ในชุมชนสิ่งแวดล้อม สามารถถ่ายทอดความรู้ความชำนาญให้กับเด็กได้ทั้งสิ้น
7. สร้างเจตคติกับครูว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเปิดใจรับแนวคิดที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
8. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กอาจเป็นเรื่องของอาสาสมัครช่วยสอน เป็นวิทยากรอำนวยความสะดวกในเรื่องพาหนะ การติดต่อประสานงานให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวถึง ความสำคัญและ คุณค่าทางสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไว้ว่า เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ต้องการความรักความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นผู้มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิต

ของเด็กเป็นอย่างมาก จนสามารถกล่าวได้ว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก ซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้นจะต้องดำเนินการบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะการไปโรงเรียนของเด็กวัยอนุบาลนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญมากด้วย ถือเป็นการปูพื้นฐานทางการศึกษาเบื้องต้นแก่ชีวิต ทั้งยังเป็นสถานะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจากบ้านและคนใกล้ชิดไปสู่สถานที่ใหม่ คนแปลกหน้า และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม โรงเรียนต้องหาวิธีพัฒนาและวิธีทำงาน ร่วมกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนจะเป็นกระบวนการสองทาง คือจากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้านซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจจะแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบโดยใช้จดหมายที่สั้นกะทัดรัดน่าสนใจและให้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นมิตร เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองอ่าน และรู้สึกว่าจะจดหมายนั้นจะเจองมาที่ผู้ปกครองโดยตรงและตรงไหนที่ครูต้องการจะเน้นควรขีดเส้นใต้ ข่าวสารสำหรับผู้ปกครองโดยทั่วไปประเภทรายสัปดาห์ จะประกอบด้วยเนื้อหาส่วนสำคัญ 4 ส่วน ซึ่งสถานศึกษาสามารถดัดแปลงได้ตามความเหมาะสมดังนี้ วรรณาท รักสกุลไทย (2547: 188)

1.1 รายละเอียดของเนื้อหาและกิจกรรมที่เด็กจะได้รับรู้และเรียนรู้ในสัปดาห์นั้น

1.2 กิจกรรมเสนอแนะประเภท “เล่นกับลูก” เช่น การร้องเพลง วาดภาพ หรือเล่นิทาน เป็นต้น

1.3 รายการเมนูอาหารประจำสัปดาห์ เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบและสามารถพูดคุยสนทนากับลูก พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพโภชนาการได้

1.4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเพื่อให้สถานที่ศึกษาที่รับทราบ ปรับปรุงหรือปฏิบัติ

2. จดสาร การพิมพ์จดสารเพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมาหรือเกิดขึ้นในอดีต คงจะช่วยให้ผู้ปกครองทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

2.1 ส่วนของบรรณาธิการ เป็นการกล่าวทักทายและชี้แจงเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องการเน้น

2.2 เรื่องราวของเด็กๆ ซึ่งมักจะเป็นการเล่าสู่ถึงเหตุการณ์ที่น่ารัก น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ปกครองติดตาม

2.3 บทความรู้จะเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูการพัฒนาลูก หรืออื่นๆ ที่น่ารู้

2.4 เบ็ดเตล็ด อาจจะเป็นคอลัมน์เล่นกับลูก เพื่อส่งเสริมสายสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คอลัมน์ร่วมสนุกจากผู้อ่าน อาจเป็นการทายปัญหาการต่อเติมภาพ หรืออื่นๆ

3. แผ่นป้ายนิเทศ จะเป็นการแสดงข้อมูลข่าวสาร วันสำคัญให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียนโดยอาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 สถานศึกษาแสดงข้อมูลข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองและชุมชนฝ่ายเดียว

3.2 ผู้ปกครองร่วมกับสถานศึกษาแสดงข้อมูลร่วมกัน

3.3 ผู้ปกครองแสดงข้อมูลข่าวสารฝ่ายเดียว

4. การเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นกิจกรรมสำคัญที่สำคัญกิจกรรมหนึ่ง ที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

4.1 มีการนัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าด้วยตนเองหรือเขียนจดหมาย

4.2 ไปเยี่ยมบ้านตามเวลานัดหมาย

4.3 พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเองมากที่สุด

4.4 ใช้เวลาพูดคุยแต่พอเหมาะและให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

4.5 ถ้าเป็นการพูดคุยถึงปัญหาเด็ก ไม่ควรให้เด็กร่วมฟังด้วย

4.6 รักษา มารยาทของแขกที่ดี ไม่พูดความลับของครอบครัว

4.7 ลากลับด้วยท่าที่ประทับใจ

5. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมที่นักเรียนในต่างประเทศสนิมกันมาก เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองมาสังเกตการณ์และร่วมกิจกรรมกับเด็ก โดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และทำท่าทางประกอบเพลงสั้นๆ รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมเล่นกับลูกๆ เช่น ปั้นดินน้ำมัน เล่นเกมส์การศึกษา หรือเล่นต่อบล็อกด้วยกัน มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง ซึ่งครูต้องพร้อมที่จะสนทนาและตอบคำถามของผู้ปกครองด้วย

นอกจากนี้ หวน พันธุพันธ์ (2548: 102-109) ได้กล่าวไว้ในการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลซึ่งผู้ปกครองมารับส่งเด็กที่โรงเรียน โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้ง่าย
2. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
3. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ชุมชนเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน
4. สนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้บริการในเรื่องสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน

ดังนั้น การอำนวยความสะดวกและบริการด้านอื่นๆ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ขวัญและกำลังใจ และการให้บริการในเรื่องส่วนตัว การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้การ

เรียนการสอนได้รับความร่วมมือจากครู จากชุมชนซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543: 13-14) กล่าวว่า ผู้ปกครองควรได้รับทราบข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมโรงเรียน และมีส่วนสนับสนุนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก

เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญแก่ครอบครัวของเด็กด้วยจึงจะสามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนควรพัฒนาหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีสิทธิการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนควรต้องอยู่บนพื้นฐานที่ว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ให้ข่าวสาร ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ตลอดจนวิธีการ ดำเนินงานของโรงเรียนกับผู้ปกครองเด็กที่เข้าใหม่และผู้สนใจ
2. ผู้ปกครองควรนำเด็กมาเยี่ยมโรงเรียนก่อนเข้าเรียน โรงเรียนควรจัดการปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่เข้าเรียนใหม่ได้ทราบเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนและให้เด็กค่อยๆ ทำความรู้จักคุ้นเคยกับโรงเรียน เพื่อให้มาโรงเรียนอย่างมีความสุข
3. การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะช่วยลดความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจ และความสับสนเกี่ยวกับโรงเรียนได้
4. โรงเรียนควรเปิดโอกาสและยินดีต้อนรับผู้ปกครองและบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวของเด็กที่จะเข้ามาในโรงเรียนเพื่อสังเกตเด็ก หรือเข้ามาเป็นอาสาสมัครร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือมาช่วยดูแลการกินอาหารกลางวันของเด็กอยู่เสมอ
5. โรงเรียนควรรายงานความเป็นไปในแต่ละวันของเด็กให้ผู้ปกครองทราบด้วยวาจา หรือมีการเขียนรายงานอย่างเป็นระบบ เพื่อรายงานการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้า พฤติกรรม และพัฒนาการต่างๆ ด้านของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

6. การจัดการประชุมครูและผู้ปกครองอย่างน้อยปีละครั้ง และเมื่อมีโอกาสดูได้พูดคุย และรายงานความก้าวหน้า ความสำเร็จและปัญหาต่างๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

7. โรงเรียนควรเสนอข่าวสารข้อมูลให้ผู้ปกครองทราบด้วยรูปแบบต่างๆ กัน คือ จัดทำ ข่าวสารถึงผู้ปกครอง ทำป้ายนิเทศ บันทึกข้อมูล โทรศัพท์และรายงานการประเมินผลอื่นๆ เพื่อให้ ผู้ปกครองทราบถึงตัวเด็ก และกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น

ค่าธรรมเนียมการเรียนอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ค่าธรรมเนียม การเรียน และค่าธรรมเนียมการเรียนอื่นของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการ อนุญาตเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ดังนั้น การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ของสถานศึกษาที่เรียกเก็บในแต่ละภาคเรียนหรือในแต่ละปีการศึกษานั้นคือค่าเล่าเรียนที่เด็กได้เข้า มาศึกษาหาความรู้ ณ สถานศึกษานั้นๆ ซึ่ง ค่าธรรมเนียมการเรียนนอกจากจะเป็นค่าการศึกษาหรือ ค่าเสื่อมแล้ว ยังรวมถึงค่าธรรมเนียมอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งมีระเบียบ ข้อบังคับในการที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา จะเรียกเก็บจากผู้ปกครองไว้อย่างแน่ชัด (จุฬารัตน์ ประจักษ์พันธ์, 2546: 42) โรงเรียนเอกชน จึงมักกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน

1. โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน ให้ขอเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ดังนี้

1.1 โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนในอัตราไม่เกินร้อยละ 40 ของค่าใช้จ่ายรายหัว นักเรียนภาครัฐในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2540 ให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายรายหัว

1.2 โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนในอัตราไม่เกินร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายรายหัว นักเรียนภาครัฐในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2540 ให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของค่าใช้จ่ายรายหัวฯ

1.3 โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนในอัตราไม่เกินร้อยละ 100 ของค่าใช้จ่ายรายหัว นักเรียนภาครัฐในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2540 ในชั้นเรียนใด ไม่เก็บค่าธรรมเนียมเรียนในชั้นเรียนนั้น

สำหรับเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนที่จะให้แก่โรงเรียนที่ได้รับการอุดหนุน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะพิจารณาให้ตามวงเงินงบประมาณที่มีอยู่

2. โรงเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน (ทั้งโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) ให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ตามความจำเป็นโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระบบการเรียนการสอน และภาระของผู้ปกครอง

3. โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาหลักสูตรอนุบาล 2 ปี หรือหลักสูตรอนุบาล 3 ปี ที่รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนไม่ให้เก็บค่าธรรมเนียมเรียน ชั้นอนุบาล ปีที่ 2-3

4. โรงเรียนที่ไม่รับการอุดหนุน หรือโรงเรียนที่มีระดับ หรือชั้นเรียน ไม่รับการอุดหนุนให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม โรงเรียนประเภทสามัญศึกษา ขอเก็บได้ไม่เกินปีละ 30,000 บาท และโรงเรียนที่เปิดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program) เก็บได้ไม่เกินปีละ 200,000 บาท ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตเป็นรายๆ ไป

ค่าธรรมเนียมอื่นๆ คือ ค่าเครื่องใช้ประจำตัวนักเรียน ค่ากระดาสอบ ค่ารถรับส่ง ค่ากินอยู่ประจำ ค่าซักฟอก และอื่นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542) ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองให้ความเห็นต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลดังนี้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา การวัดและการประเมินผลใช้วิธีสอบด้วยข้อสอบและแจ้งผลการสอบให้ผู้ปกครองรับทราบภาค เรียนละ 1 ครั้ง
2. บุคลากร ผู้บริหาร ครูและพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะพึงประสงค์คือ มีมนุษยสัมพันธ์ กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี ให้ความรักและเอาใจใส่นักเรียนในทุกด้าน
3. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดอาคารเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับนักเรียนวิ่งเล่นหรือออกกำลังกาย จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเหมาะสมจัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียน เหมาะสมกับวัยเด็กนักเรียน มีห้องปฏิบัติการพิเศษ บุคลากรพิเศษเป็นครูภาษาอังกฤษและพลศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและจัดทำจดหมายข่าว
4. การจัดการ โรงเรียนจัดบริการ สถานที่สำหรับผู้ปกครองนั่งพักระหว่างรอรับนักเรียน
5. กิจกรรมนักเรียน มีการจัดบริการอาหาร กลางวันที่ถูกหลัก โภชนาการ จัดอาหารเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญทางศาสนา
6. ผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผู้ปกครองรับทราบพัฒนาการของนักเรียน จากสมุดรายงานประจำวันนักเรียน

วรสิทธิ์ สฤณดิษฐ์ (2542) ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาระดับในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียน

ในระดับในเขตบางกอกน้อยจะเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ไม่ห่างจากชุมชน มีการคมนาคมสะดวก โรงเรียนจะต้องเน้นการอ่านออกเขียนได้ มีการประกันอุบัติเหตุ ให้กับนักเรียน และการเก็บค่าธรรมเนียม เหมาะสมกับคุณภาพของโรงเรียน และมีบุคลากรเอาใจใส่ต่อนักเรียน ในด้านความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาผู้ปกครองมีความเห็นว่า ด้านการเรียนการสอนควรจัดเพื่อให้เด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และ เน้นให้อ่านออกเขียนได้ เน้นวิชาการเพื่อเตรียมเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ด้านบุคลากร ควรมีประสิทธิภาพมีวุฒิปัญญาตรีทางด้านอนุบาลโดยตรง บ้านอาคารสถานที่ ควรมีสวนเด็กเล่นกลางแจ้งเพียงพอมีอุปกรณ์และห้องที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมครบถ้วน ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง ควรจัดให้มีการประชุมและให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนให้มากขึ้น

สาขชน มวกเหล็ก (2542) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุดคือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน และให้การบ้านสม่ำเสมอ
2. ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้
3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการอาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลาง ที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
4. ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยแบ่งชำระค่าเล่าเรียนได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
5. ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่มีความสะดวกในการ เดินทางรับ-ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือ ทั่วทั้งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง

รินจิตต์ ตรีนุรักษ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในจังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนอนุบาลเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ด้าน ดังนี้ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีจุดเน้นการเรียนการสอน ด้านการสอนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ด้านความคาดหวังในความสำเร็จของนักเรียนสูง ด้านการเสริมแรงในเชิงบวกด้านการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านส่งเสริมความรับผิดชอบและสิทธิของนักเรียน โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านชุมชน ด้านแหล่งการเรียนรู้ ส่วนปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

รังสิมา ทวีศรี (2545) ศึกษา “เรื่องการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวการจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียน โดยเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควบคู่กับวิชาการ มีการส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา มีการจัดทำบัญชีการเงินและทะเบียนรับ-ส่งเอกสารอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จัดให้มีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน มีสนามเด็กเล่นที่สมบูรณ์ และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครอง รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ส่วนปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ นโยบายการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ครูที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษามีไม่เพียงพอ การตรวจสอบบัญชีไม่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

จุฬารักษ์ ประจงพงษ์พันธ์ (2546) ได้วิจัย “เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพรับจ้างเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท ทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแสดงผลงานหน้าทีครู ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านการรักษาความปลอดภัย รองลงมาคือระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และด้านวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับปานกลางที่มีเพียงด้านเดียว คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายใน

การศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองกับทักษะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยภาพรวมพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทักษะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ส่วนอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนในทักษะของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีทักษะแตกต่างกันในด้านอิทธิพลค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแต่งกาย บทบาทหน้าที่ของคน และด้านการรักษาความปลอดภัยต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนแตกต่างกันจากการเปรียบเทียบอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกันจะมีทักษะแตกต่างกันในด้านอิทธิพลของทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่และด้านการบริหารโรงเรียนต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน และพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Hugh *et al.* (2000) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับปฐมวัย: ความพึงพอใจ ความรู้ และ ความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ปกครองจำนวน 911 คน ในประเทศสกอตแลนด์และสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 91 คน ในเขตเมืองกลาสโกว์ (Glasgow) เกี่ยวกับความพึงพอใจ ความเชื่อความรู้และความคาดหวังในการเลือกโรงเรียนปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและความเอาใจใส่ของเด็ก การเลือกประเภทของสถานศึกษาเอกชนขึ้นอยู่กับความสะดวก ความพึงพอใจของผู้ปกครอง นอกจากนี้ ความพึงพอใจของผู้ปกครองยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้ และความชอบที่มีต่อสถานศึกษาของเด็ก

Anello (1996: 2941-A) ได้ทำการวิจัย “เรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ” จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษา พฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาใน Spring Field รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของตนเองได้เป็นอย่างดี ส่วน

ครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ได้รับด้วย

Gaecir (1986) ได้ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องจัดหาครูที่มีความรู้ทางการเรียนการสอนเด็กอนุบาลควรอ่านออกเขียนได้ และคิดเลขได้ตามสมควร เพื่อเป็นพื้นฐานทางการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองและโรงเรียนต้องมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โดยทิศทางของการจัดนั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองที่เน้นด้านวิชาการควบคู่กับการพัฒนาเด็กทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนชั้นต่อไป โดยผู้ปกครองแต่ละระดับ แต่ละพื้นที่จะเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานด้วยเหตุผลที่แตกต่าง

จากงานวิจัย ที่ได้อ้างถึงนั้น พอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อจะช่วยให้พัฒนาเด็กให้พร้อมที่จะเรียนในระดับสูงขึ้นในขณะเดียวกัน โรงเรียนจะต้องศึกษาความคาดหวังในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองด้านต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบุคลากร สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การอำนวยความสะดวก และบริการอื่นๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้เพื่อให้ได้ ความรู้ ความจริง เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาค การศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มี ผู้ปกครองทั้งหมด 4,250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 351 คนได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดย การสุ่มอย่างง่ายจำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งตรงกับตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Crasy & Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการ ตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เพื่อนำมาการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือให้ข้อคำถามมีรายละเอียดครอบคลุมขอบเขตของตัวแปรที่ต้องการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ ด้านการบริการและด้านค่าใช้จ่ายการเรียนและค่าธรรมเนียมมีลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ข้อคำถามแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก และมีน้ำหนักคะแนนและความหมาย ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับ น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับ น้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับ มาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับ มากที่สุด

3. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อนำคะแนนการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index)

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลโดยมีการตรวจสอบคุณภาพและทดสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ทั้งด้านความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) โดยขั้นตอนในการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ 2 ขั้นตอน (ประคอง กรรณสูต, 2534) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยนำผลของข้อมูลเฉพาะที่มีการวัดค่าอัตราส่วนประมาณค่ามา กำหนดหาความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (1990: 202-204)

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เพื่อให้เกิดความเห็นชอบ จากนั้นจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ขึ้น และนำไปใช้เป็นแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลในการวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครจำนวน 5 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 351 ฉบับไปแจกให้กับผู้ปกครองของเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน และผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์นับจากวันที่แจกแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่รับคืนกลับมาจากผู้ปกครอง ครบทั้งหมด 351 ฉบับ จึงคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในการเลือกโรงเรียน อนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน รายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2535: 100)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการประมวลข้อมูลเป็นขั้นตอน คือ หลังจากตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกรหัสลงบนคอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผล โดยใช้สถิติ ดังนี้ (อภินิษฐ์ จันตะณี, 2550)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้ Chi-square (χ^2) การวิเคราะห์ จำแนกตามปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่าง จะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้ Scheffe Analysis

2.1. ค่าสถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในส่วนของระดับความสำคัญ ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

2.2 ค่าสถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในส่วนของระดับความสำคัญ และการทดสอบในส่วนของเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงภาพรวมสำหรับความคิดเห็นที่มีต่อแต่ละคำถาม และระดับความคิดเห็นรวมของทุกคำถามในแต่ละองค์ประกอบของการทดสอบสมมติฐาน

แบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	5 คะแนน
ระดับมาก	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	3 คะแนน
ระดับน้อย	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	1 คะแนน

จากการคำนวณข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยระดับในการตัดสินใจ ของผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง	ระดับในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง	ระดับในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง	ระดับในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง	ระดับในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง	ระดับในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับค่าเฉลี่ยเลขคณิต เพื่อแสดงลักษณะการกระจายตัวของคำตอบในแต่ละข้อ หลักการส่วนการเบี่ยงเบนมาตรฐานจะพิจารณาว่าค่าคะแนนของคำตอบแต่ละค่ามีความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยเพียงใด กล่าวคือเป็นการนำค่าคะแนนทุกค่ามาหาผลต่างกับค่าเฉลี่ย

2.4 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการทดสอบสมมุติฐานได้แก่

2.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยทดสอบความแตกต่างทางลักษณะทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ที่มีแตกต่างกัน โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square test)

2.4.2 การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยใช้สถิติ (Mann-Whitney U test) ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์แบบ (Kruskal-Wallis H test) ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.4.3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square test) ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.4.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เป็นวิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีค่า้อยมากกว่า 2 ค่าขึ้นไป เช่น ตัวแปรสถานภาพสมรส จะมีค่าย่อย 3 ค่า ได้แก่ โสด สมรส และหย่า/หม้าย โดยนำไปวิเคราะห์กับตัวแปรตามที่มีระดับการวัดตัวแปรเป็นระดับอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตราส่วน (Ratio Scale) การวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือในที่นี้จะ

เรียกว่า ANOVA นั้นจะเป็นการทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยด้วย F-test ซึ่งมีสูตรที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

2.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีเซฟเฟ (Scheffe')

เซฟเฟ (Scheffe') เป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยจะทำการวิเคราะห์ต่อเมื่อผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova) ออกมาว่ากลุ่มต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สถิติอ้างอิงแบบไม่มีพารามิเตอร์ จะใช้กับข้อมูล หรือตัวแปรที่ไม่สามารถใช้กับสถิติอ้างอิงแบบพารามิเตอร์ได้ มีลักษณะระดับการวัดตัวแปรของข้อมูลเป็นระดับมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือมาตราเรียงลำดับ (Ordinal) และลักษณะของข้อมูลไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ หรือใกล้เคียงกับปกติ ความน่าเชื่อถือแบบการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอ้างอิงแบบไม่มีพารามิเตอร์นี้จะน้อยกว่าแบบมีพารามิเตอร์ สถิติอ้างอิงแบบไม่มีพารามิเตอร์ที่นิยมทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ Chi-Square

การแจกแจงไคสแควร์ (Chi-Square) เป็นการเปรียบเทียบเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Independent Variables) กับ ตัวแปรตาม (dependent Variables) เช่น ต้องทดสอบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้หรือไม่ สถานภาพเพศมีความสัมพันธ์กับการศึกษาหรือไม่

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ดังนี้

ผลการวิจัย

เป็นการศึกษาปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกับปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของเด็กชั้นอนุบาล 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 351)

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	159	45.30
หญิง	192	54.70
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	66	18.75
31-40 ปี	156	44.50
41-50 ปี	93	26.50
51-60 ปี	27	7.75
61 ปี ขึ้นไป	9	2.50
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	30	8.75
10,001 – 25,000 บาท	75	21.25
25,001 – 40,000 บาท	94	26.75
40,001 – 55,000 บาท	81	23.00
55,001 บาท ขึ้นไป	71	20.25
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	9	2.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	4.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	51	14.50
อนุปริญญา/ปวส.	78	22.25
ปริญญาตรี	154	44.00
ปริญญาโท	36	10.25
ปริญญาเอก	7	2.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=351)

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ข้าราชการ	23	6.75
พนักงานหน่วยงานเอกชน	172	49.25
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	47	12.75
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	44	12.75
ค้าขาย	16	4.50
รับจ้างทั่วไป	14	4.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	35	10.00
รวม	351	100.00

จากตารางที่ 1 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 351 คน พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ตามลำดับ

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 อายุ 51-60 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 รองลงมาคือรายได้ 40,001-55,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 รายได้ 10,001-25,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 รายได้ 55,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 และรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาคืออนุปริญญา/ปวส. จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ปริญญาโท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ประถมศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และปริญญาเอก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 รองลงมาคือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ข้าราชการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 ค้าขาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และรับจ้างทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านโรงเรียน

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านโรงเรียน			
1. โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน หรือสิ่งที่ก่อให้เกิด อันตรายอื่นๆ	3.81	0.763	มาก
2. โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้บ้านหรือที่ทำงานของ ผู้ปกครองซึ่งสะดวกในการรับ-ส่ง	3.64	0.728	มาก
3. โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ทาสีสวยงามและมั่นคง แข็งแรงปลอดภัย	3.57	0.714	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น
4. โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นที่มีเครื่องเล่นหลากหลาย และมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย	3.68	0.736	มาก
5. โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้งของ เด็กอย่างเพียงพอ เช่น พื้นดิน พื้นทราย พื้นยางกัน กระแทกและสนามหญ้า	3.50	0.700	มาก
6. โรงเรียนมีมุมพักผ่อนและสวนหย่อม ต้นไม้ ไม้ ดอก ไม้ประดับที่ให้ความร่มรื่น	3.76	0.752	มาก
7. โรงเรียนมีการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	3.63	0.726	มาก
8. โรงเรียนมีที่ทิ้งขยะที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ	3.46	0.692	มาก
9. ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	3.35	0.670	มาก
10. ในห้องเรียนมีพื้นที่ในการจัดเก็บของใช้ส่วนตัว ของครูและเด็ก	3.49	0.698	มาก
11. ในห้องเรียนมีห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดและเครื่อง สุขภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมกับสรีระร่างกายเด็ก	3.58	0.717	มาก
12. ในห้องเรียนมีจำนวนโต๊ะเก้าอี้ที่เพียงพอและมี ขนาดเหมาะสมกับสรีระร่างกายของเด็ก	3.66	0.732	มาก
13. ในห้องเรียนจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ เช่น มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือมุมบล็อกมุมภาษามุม คณิตศาสตร์มุมศิลปะ	3.76	0.752	มาก
14. ในห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์ต่างๆครบถ้วนเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	3.66	0.733	มาก
15. ในห้องเรียนจัดบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ ของเด็ก เช่น มีแสงที่เพียงพอและมีอากาศถ่ายเท เย็นสบาย	3.77	0.755	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
16. ในห้องเรียนจัดพื้นที่ให้เด็กนอนกลางวันได้ อย่างเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	3.78	0.757	มาก
17. หน้าห้องและในห้องเรียนมีพื้นที่ในการ แสดงผลงานของเด็ก	3.61	0.723	มาก
18. มีพื้นที่จัดเก็บรองเท้าเด็กที่เป็นระเบียบ เรียบร้อย	3.72	0.744	มาก
19. พื้นผิวทางเดินภายในอาคารและในห้องเรียน ไม่ทำให้เด็กลื่นล้มได้ง่าย	3.63	0.727	มาก
20. ชั้นบันไดขึ้นลงอาคารมีความปลอดภัยและมี ขนาดเหมาะสมกับร่างกายเด็ก	3.49	0.698	มาก
ภาพรวมด้านโรงเรียน	3.68	0.736	มาก

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านโรงเรียนพบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.68 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

1. โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายอื่นๆ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.81

2. ในห้องเรียนจัดพื้นที่ให้เด็กนอนกลางวันได้อย่างเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.77

3. ในห้องเรียนจัดบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก เช่น มีแสงที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทเย็นสบาย ด้วยค่าเฉลี่ย 3.77

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู			
1. ครูมีวุฒิการศึกษาปฐมวัยหรือมีประสบการณ์ทางด้านปฐมวัย	3.68	0.736	มาก
2. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67	0.734	มาก
3. ครูมีความรู้ความเข้าใจและคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก	3.79	0.684	มาก
4. ครูมีจิตวิทยาในการพูดคุยกับเด็ก	3.67	0.730	มาก
5. ครูสามารถสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน	3.95	0.790	มาก
6. ครูยิ้มแย้มแจ่มใสพูดจาไพเราะและแต่งกายสุภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก	3.96	0.793	มาก
7. ครูมีใจรักในการทำงานและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาชีพครูอนุบาล	3.87	0.774	มาก
8. ครูพัฒนาตนเองโดยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้อยู่เสมอ	3.74	0.748	มาก
9. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ปกครอง	3.80	0.760	มาก
10. จำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	3.84	0.768	มาก
ภาพรวมด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	3.80	0.752	มาก

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

1. ครูยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ และแต่งกายสุภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.96
2. ครูสามารถสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.95
3. ครูมีใจรักในการทำงาน และมีเจตคติที่ดี เกี่ยวกับอาชีพครูอนุบาล ด้วยค่าเฉลี่ย 3.87

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ

(n=351)

ปัจจัยในการการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ			
1. โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ไปพร้อมๆ กันทุกด้าน	3.50	0.700	มาก
2. โรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เด็กได้ เรียนรู้อย่างมีความสุข	3.76	0.752	มาก
3. โรงเรียนมีหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เด็กเลือกเรียน	3.63	0.726	มาก
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพาเด็กๆ ออกไปศึกษา นอกชั้นเรียนตามสมควร	3.46	0.692	มาก
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมสอดคล้องกับบทเรียนและมี ความเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.35	0.670	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
6. โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ด้านไอทีที่เหมาะสมกับ วัยของเด็ก	3.49	0.698	มาก
7. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้เด็กสอบเข้า ป.1 โรงเรียนที่มีชื่อเสียง	3.58	0.716	มาก
8. โรงเรียนมีสระว่ายน้ำและครูสอนว่ายน้ำคอยดูแล ความปลอดภัยเด็ก	3.66	0.732	มาก
9. โรงเรียนสอนการบ้านให้เด็กในระหว่างรอ ผู้ปกครองมารับหลังเลิกเรียน	3.76	0.752	มาก
10. โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก	3.66	0.732	มาก
11. โรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน	3.77	0.754	มาก
12. โรงเรียนรายงานผลประเมินพัฒนาการทุกด้าน ของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ	3.77	0.755	มาก
ภาพรวมด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ	3.62	0.723	มาก

จากตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.62 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

1. โรงเรียนรายงานผลประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.77

2. โรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.77

3. โรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ด้วยค่าเฉลี่ย 3.76

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการบริการ (n=351)

ปัจจัยในการการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความ คิดเห็น
ด้านการบริการ			
1. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งที่ตระหนักรู้เรื่องความปลอดภัยของเด็ก	3.77	0.754	มาก
2. โรงเรียนมีบริการด้านอาหารและที่จอดรถให้ผู้ปกครองเพื่อ รับ-ส่ง เด็ก	3.62	0.724	มาก
3. โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพยาบาลไว้ประจำที่ห้องพยาบาล	3.72	0.744	มาก
4. โรงเรียนมีบริการตรวจและบันทึกสุขภาพประจำภาคเรียนให้แก่เด็ก	3.64	0.728	มาก
5. โรงเรียนมีการคัดแยกเด็กที่ป่วยออกจากเด็กคนอื่นหรือแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ	3.39	0.678	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก เช่น การล้างมือบ่อยๆ การแปรงฟันหลังอาหาร การดื่มน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อวัน	3.38	0.676	ปานกลาง
7. โรงเรียนมีบริการน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยไว้ในทุกจุดของโรงเรียน	3.35	0.670	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=351)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความ คิดเห็น
8. โรงเรียนมีบริการอาหารกลางวัน อาหารว่าง ที่มี ประโยชน์และถูกหลักโภชนาการสำหรับเด็ก	3.43	0.686	มาก
9. โรงเรียนคิดป้ายบอกรายการอาหารกลางวันและ อาหารว่างในแต่ละวันให้ผู้ปกครองรับทราบ	3.65	0.730	มาก
10. โรงเรียนมีระบบกล้องวงจรปิดและพนักงานรักษา ความปลอดภัยตลอดเวลา	3.95	0.790	มาก
11. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.96	0.792	มาก
ภาพรวมด้านการบริการ	3.62	0.725	มาก

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการบริการ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.62 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.96
2. โรงเรียนมีระบบกล้องวงจรปิด และพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา ด้วยค่าเฉลี่ย 3.95
3. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งที่ตระหนักเรื่องความปลอดภัยของเด็ก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.77

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกโรงเรียน
อนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการเก็บ
ค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน

(n=351)

ปัจจัยในการการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน			
1. โรงเรียนเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นๆ และค่า ทำกิจกรรมพิเศษที่เหมาะสมกับระดับชั้นของเด็ก	3.73	0.746	มาก
2. โรงเรียนมีการแบ่งชำระค่าเล่าเรียนเป็นงวด	3.48	0.696	มาก
ภาพรวมการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน	3.61	0.721	มาก

จากตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการ
เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร : ด้านการเก็บ
ค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย
3.61 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. โรงเรียนเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นๆ และค่าทำกิจกรรมพิเศษที่เหมาะสมกับ
ระดับชั้นของเด็ก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.73
2. โรงเรียนมีการแบ่งชำระค่าเล่าเรียนเป็นงวด ด้วยค่าเฉลี่ย 3.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของปัจจัยในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยในการการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านโรงเรียน	3.68	0.55	มาก
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	3.80	0.55	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ	3.62	0.56	มาก
ด้านการบริการ	3.62	0.57	มาก
การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน	3.61	0.54	มาก
ภาพรวม	3.67	0.554	มาก

จากตารางที่ 7 สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.67 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู ด้วยค่าเฉลี่ย 3.80
2. ด้านโรงเรียน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.68
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.62
4. ด้านการบริการ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.62
5. การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน 3.61

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ และปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน อนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวิชาการด้านการบริการ และด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน สามารถหาได้โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน อนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครอง ด้วยสถิติ T-test สำหรับตัวแปร ด้านเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Anova) สำหรับตัวแปร ด้านอายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ ถ้าเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน จะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการแบบ Scheffe

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ปัจจัยในการการศึกษาการเลือกโรงเรียน อนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	ชาย		หญิง		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.		
ด้านโรงเรียน	3.57	0.49	3.66	0.59	-1.675	0.095
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	3.58	0.48	3.74	0.58	-0.299	0.003*
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ	3.57	0.52	3.65	0.58	-1.400	0.162
ด้านการบริการ	3.53	0.51	3.66	0.60	-2.227	0.024*
ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน	3.77	0.52	3.82	0.55	-1.019	0.309

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 8 เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยในการการศึกษา การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันตามเพศของผู้ปกครองในด้านบทบาทและหน้าที่ของครู และด้านการบริการ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งหมายถึงผู้ปกครองที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันในเรื่องการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในด้านบทบาทและหน้าที่ของครู และด้านบริการ ส่วนในด้านอื่นไม่พบว่ามีมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F
ด้านโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.656	.664	2.206
	ภายในกลุ่ม	395	118.862	.301	
	รวมทั้งหมด	399	121.518		
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	ระหว่างกลุ่ม	4	1.599	.400	1.340
	ภายในกลุ่ม	395	117.869	.298	
	รวมทั้งหมด	399	119.468		
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.549	.637	2.082
	ภายในกลุ่ม	395	120.928	.306	
	รวมทั้งหมด	399	123.477		
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.802	.451	1.410
	ภายในกลุ่ม	395	126.224	.320	
	รวมทั้งหมด	399	128.026		
ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนการสอนและ ค่าธรรมเนียม	ระหว่างกลุ่ม	4	.923	.231	.786
	ภายในกลุ่ม	395	116.026	.294	
	รวมทั้งหมด	399	116.949		

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 9 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของ
ผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ พบว่า
ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการ
เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F
ด้านโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	4.160	1.040	3.501**
	ภายในกลุ่ม	395	117.358	.297	
	รวมทั้งหมด	399	121.518		
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	ระหว่างกลุ่ม	4	5.137	1.284	4.437**
	ภายในกลุ่ม	395	114.331	.289	
	รวมทั้งหมด	399	119.468		
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้าน วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.823	1.206	4.014**
	ภายในกลุ่ม	395	118.654	.300	
	รวมทั้งหมด	399	123.477		
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.684	1.421	4.588**
	ภายในกลุ่ม	395	122.342	.310	
	รวมทั้งหมด	399	128.026		
ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนการสอนและ ค่าธรรมเนียม	ระหว่างกลุ่ม	4	9.463	2.366	8.694**
	ภายในกลุ่ม	395	107.486	.272	
	รวมทั้งหมด	399	116.949		

หมายเหตุ: **ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 10 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของ
ผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อ
เดือน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของ
ผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน เพื่อให้
ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของ Scheffe ในการตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ดัง
ตารางที่ 11-15

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านโรงเรียน

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 - 25,000 บาท	25,001 - 40,000 บาท	40,001 - 55,000 บาท	55,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 10,000 บาท	-	-0.223	-0.381*	-0.248	-0.295
10,001 - 25,000 บาท		-	-0.158	-0.025	-0.071
25,001 - 40,000 บาท			-	0.133	0.086
40,001 - 55,000 บาท				-	-0.046
55,001 บาท ขึ้นไป					-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ 25,001 - 40,000 บาท มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านโรงเรียนแตกต่างกันส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ช่วงอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 - 25,000 บาท	25,001 - 40,000 บาท	40,001 - 55,000 บาท	55,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 10,000 บาท	-	-0.182	-0.377*	0.034*	-0.325
10,001 - 25,000 บาท		-	-0.195	-0.163	-0.143
25,001 - 40,000 บาท			-	0.031	0.051
40,001 - 55,000 บาท				-	0.020
55,001 บาท ขึ้นไป					-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ 25,001 - 40,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 40,001 - 55,000 บาท มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านบทบาทและหน้าที่ของครูแตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ช่วงอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 - 25,000 บาท	25,001 - 40,000 บาท	40,001 - 55,000 บาท	55,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 10,000 บาท	-	-0.203	-0.402*	-0.246	-0.262
10,001 - 25,000 บาท		-	-0.199	-0.043	-0.059
25,001 - 40,000 บาท			-	0.155	0.139
40,001 - 55,000 บาท				-	-0.015
55,001 บาท ขึ้นไป					-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ 25,001 - 40,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 40,001 - 55,000 บาท มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ช่วงอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการบริการ

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 - 25,000 บาท	25,001 - 40,000 บาท	40,001 - 55,000 บาท	55,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 10,000 บาท	-	-0.280	-0.413*	-0.429*	-0.316
10,001 - 25,000 บาท		-	-0.132	-0.148	-0.035
25,001 - 40,000 บาท			-	-0.015	0.097
40,001 - 55,000 บาท				-	0.113
55,001 บาท ขึ้นไป					-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ 25,001 - 40,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 40,001 - 55,000 บาท มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการบริการแตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ช่วงอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน : ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 - 25,000 บาท	25,001 - 40,000 บาท	40,001 - 55,000 บาท	55,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 10,000 บาท	-	-0.360*	-0.502*	-0.523*	-0.556*
10,001 - 25,000 บาท		-	-0.142	-0.462	-0.195
25,001 - 40,000 บาท			-	-0.020	-0.053
40,001 - 55,000 บาท				-	-0.033
55,001 บาท ขึ้นไป					-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ 10,001 - 25,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ 25,001 - 40,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ 40,001 - 55,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 55,001 บาท ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็น ของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการแตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ช่วงอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F
ด้านโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	6	.630	.105	.341
	ภายในกลุ่ม	393	120.888	.308	
	รวมทั้งหมด	399	121.518		
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	ระหว่างกลุ่ม	6	.857	.143	.473
	ภายในกลุ่ม	393	118.612	.302	
	รวมทั้งหมด	399	119.468		
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	6	.414	.069	.220
	ภายในกลุ่ม	393	123.064	.313	
	รวมทั้งหมด	399	123.477		
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	6	.588	.098	.302
	ภายในกลุ่ม	393	127.438	.324	
	รวมทั้งหมด	399	128.026		
ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนการสอนและ ค่าธรรมเนียม	ระหว่างกลุ่ม	6	2.126	.354	1.213
	ภายในกลุ่ม	393	114.823	.292	
	รวมทั้งหมด	399	116.949		

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 16 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F
ด้านโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	6	4.384	.731	2.452*
	ภายในกลุ่ม	393	117.134	.298	
	รวมทั้งหมด	399	121.518		
ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู	ระหว่างกลุ่ม	6	4.335	.723	2.466*
	ภายในกลุ่ม	393	115.133	.293	
	รวมทั้งหมด	399	119.468		
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	6	3.564	.594	1.947
	ภายในกลุ่ม	393	119.913	.305	
	รวมทั้งหมด	399	123.477		
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	6	4.207	.701	2.225*
	ภายในกลุ่ม	393	123.819	.315	
	รวมทั้งหมด	399	128.026		
ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนการสอนและ ค่าธรรมเนียม	ระหว่างกลุ่ม	6	3.217	.536	1.853
	ภายในกลุ่ม	393	113.733	.289	
	รวมทั้งหมด	399	116.949		

หมายเหตุ: **ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 17 ค่าความแปรปรวน ของระดับความเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านโรงเรียน ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู และด้านการบริการ แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของ Scheffe ในการตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ดังตารางที่ 18-20

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามอาชีพ : ด้านโรงเรียน

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงาน หน่วยงาน เอกชน	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	ค้าขาย	รับจ้าง ทั่วไป	ประกอบ ธุรกิจ ส่วนตัว
ข้าราชการ	-	0.044	0.027	0.081	-0.125*	0.487*	-0.075
พนักงาน หน่วยงาน เอกชน	-	-	-0.017	0.036	-0.17	0.443	-0.120
พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	0.053	-0.153	0.460	-0.103
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	-	-	-	-	-0.207	0.406	-0.157
ค้าขาย	-	-	-	-	-	0.613	0.050
รับจ้างทั่วไป	-	-	-	-	-	-	-0.563
ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ กับผู้ที่มีอาชีพค้าขาย และผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง
ทั่วไป มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล
เอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านโรงเรียน แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ ไม่มี
ความแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามอาชีพ : ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงาน หน่วยงาน เอกชน	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	ค้าขาย	รับจ้าง ทั่วไป	ประกอบ ธุรกิจ ส่วนตัว
ข้าราชการ	-	0.003	0.101	0.084	-0.107	0.434*	-0.111
พนักงาน หน่วยงาน เอกชน			0.098	0.080	-0.11	0.431	-0.114
พนักงาน รัฐวิสาหกิจ				-0.017	-0.209	0.333	-0.213
พ่อบ้าน / แม่บ้าน					-0.191	0.350	-0.195
ค้าขาย						0.542	-0.003
รับจ้างทั่วไป							-0.563
ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว							

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ กับผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe
จำแนกตามอาชีพ : ด้านการบริการ

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงาน หน่วยงาน เอกชน	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	ค้าขาย	รับจ้าง ทั่วไป	ประกอบ ธุรกิจ ส่วนตัว
ข้าราชการ	-	0.033	0.029	0.111	-0.106	0.453*	-0.098
พนักงาน หน่วยงาน เอกชน		-	-0.003	0.078	-0.139	0.419	-0.132
พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			-	0.082	-0.135	0.423	-0.128
พ่อบ้าน / แม่บ้าน				-	-0.217	0.341	-0.210
ค้าขาย					-	0.559	0.007
รับจ้างทั่วไป						-	-0.552
ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว							-

หมายเหตุ: *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ กับผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการบริการ แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ดังนี้

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัย พบว่า สถานภาพของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งมีมากกว่าเพศชาย อายุ 31-40 ปี และเป็นผู้มีรายได้ 25,001-40,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน เป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 1)

ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็ก ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนด้านด้านบทบาทและหน้าที่ของครู ($\bar{X} = 3.80$) เป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญในการช่วยพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอนเด็ก ครูเป็นบุคคลที่สามารถดูแลและอบรมสั่งสอนเด็กทั้งด้านความรู้ ความสามารถและ กิริยามารยาทที่เด็กอยู่ที่โรงเรียน ฉะนั้น บทบาทหน้าที่ของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะเปรียบเสมือนต้นแบบหรือเป็นแม่พิมพ์ให้แก่เด็ก นิทยา ประพุดกิจ (2545) กล่าวว่า งานสอนเป็นงานที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบอย่างมาก และงานสอนในโรงเรียนอนุบาลมีความสำคัญยิ่งกว่านั้น ครูปฐมวัยจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครูด้วยกัน ต่อผู้ปกครองและต่อตัวเด็กอย่างสม่ำเสมอและอย่างมีอรรถาาศัยที่ดี สอดคล้องกับ อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2551) ที่กล่าวถึงความสำคัญของครูปฐมวัย เนื่องจากการจัดกิจกรรมเพื่อการสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น การคัดเลือกครูผู้สอนและจัดครูเข้าสอนเด็ก รวมทั้งการคัดเลือกพี่เลี้ยงสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดให้เหมาะสม คือ นอกจากจะมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนได้ตามแนวการจัดประสบการณ์เป็นผู้มีใจรักเด็กและงานที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2543) ที่กล่าวว่า ครูปฐมวัยเป็นครูคนแรกในสถานศึกษาที่เด็กจะได้พบความประทับใจครั้งแรก เป็นเรื่องสำคัญ ครูปฐมวัยที่เข้าใจเด็กจะทำให้เด็กผลจากพ่อแม่

ผู้ปกครองง่ายขึ้น พร้อมทั้งรับคำสั่งสอนด้วยความเต็มใจ รักและเคารพครูอยากมาโรงเรียน ดังนั้น ครูปฐมวัยต้องสร้างความประทับใจให้เด็กเห็นว่าประสบการณ์จากโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินได้เล่นกับเพื่อนอย่างมีความสุข เด็กไม่เกิดความว้าเหว่และขาดความมั่นใจในตนเองใน การที่ครูปฐมวัยจะปฏิบัติต่อเด็กได้ผลสำเร็งนั้นจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก รู้ความต้องการของเด็ก ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กและการ ประเมินความพร้อมในการเรียนรู้กับ จิวรรณ กินาวงศ์ (2552) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ แห่งที่สองที่สำคัญมากต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก บทบาทของครูในโรงเรียนในการอบรมเด็ก นับเป็นบทบาทสำคัญรองจากบิดามารดา บุคคลที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กในโรงเรียนก็ คือ “ครู” ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กตลอดเวลาที่อยู่ใน โรงเรียนและเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และ พัฒนารอบด้านในตัวเด็กจะเห็นได้ว่า ครูปฐมวัยเป็นครูคนแรกในสถานศึกษา ดังนั้นจึงเป็นเรื่อง สำคัญที่ครู จะต้องทำตนให้เป็นที่ประทับใจของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจ มีทัศนคติที่ดี ต่อโรงเรียน เกิดความประทับใจและรู้สึกว่า ประสบการณ์จากการมาโรงเรียนเป็นสิ่งที่สนุกสนาน และได้รับ ความเพลิดเพลิน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ครูควรปฏิบัติคือ ให้ความรัก ความเป็นกันเองแก่เด็ก เข้าใจ ธรรมชาติและความแตกต่างในเด็กแต่ละคน เพื่อประเมินความพร้อมและจัดกิจกรรมได้ เหมาะสม ครู คือ ผู้ที่มีความสำคัญ และควรได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำ ความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาไปใช้ในการเรียนการสอนอันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติในอนาคตต่อไป ส่วนความสำคัญด้านโรงเรียนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมา ดังคำกล่าวของ รวิพรวิระเมธิกุลกล่าวว่า การบริหาร โรงเรียน หมายถึง การสั่งการ การควบคุม ดูแล งาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพื่อให้งานเหล่านั้น นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการ จัดการศึกษาได้ตรงเป้าหมายทุกประการกับ อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2551) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม เป็นสภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียน การสอน ตลอดจนบรรยากาศการเรียน เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแก่ผู้เรียน เช่น อุปกรณ์การเรียน เครื่อง เล่นต่างๆ ได้แก่ บล็อก บ่อทราย อุปกรณ์อื่นๆ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาการเรียน มีผู้ กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รวมทั้ง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญกับ พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการ จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อเป็นการส่งเสริม พัฒนาการของเด็กและทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแนวและแผนการจัดประสบการณ์ซึ่ง ปัจจัยดังกล่าวนี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารักษ์ ประจงพงษ์ พันธุ์ (2546) ได้วิจัย “เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน อนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่สำเร็จ

การศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพรับจ้างเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท ทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการดูแลบทรอบหน้าทีครู ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนมา คือระดับ มาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และด้านวิธีการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล เพ็ชรสุข (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน สำหรับบุตร เข้าเรียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ ครูให้การบ้านอย่างสม่ำเสมอและสามารถฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ รองลงมา คือ ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ การรับส่งสะดวก และอยู่ใกล้บ้าน ปัจจัยเกี่ยวกับกับการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ การเน้นการเตรียมความพร้อม และส่งเสริมให้เด็ก อ่าน เขียน คิดคำนวณได้ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการความปลอดภัย ได้แก่ การมีรถรับส่งอย่างปลอดภัยและมีครูดูแลระหว่างเดินทาง และปัจจัยเกี่ยวกับการบริการอื่นๆ ได้แก่ การจัดห้องนอนปรับอากาศ และส้วมถ่ายน้ำ และ วารุณี อัสวโกทิน (2531) ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าอนุบาลเอกชน โรงเรียนที่มุ่งจัดการศึกษา โดยเน้นวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า เหตุผล ในการเลือกโรงเรียนประเภทนี้ คือ ความพึงพอใจในการสอนเพื่อเตรียมเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน มาตรฐานดีเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการเอาใจใส่ดูแลของครู สภาพแวดล้อมของอาคารเรียน และบริหารด้านอำนวยความสะดวก กับ สาวิตรี พังงา (2545) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล ปราโมชพัฒนา พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ ให้ครูเอาใจใส่นักเรียน เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูใจดี รักและเมตตาต่อเด็ก และครูควรมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก วิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ รวมถึงวิธีการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา กับ สายชน หมวกเหล็ก (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมากที่สุด คือ ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิด คำนวณได้ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหาร

อาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยแบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ - ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง

ถึงอย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับ กุลกานต์ เล็กสกุล (2545) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เกณฑ์การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครองกับเกณฑ์การเลือก โรงเรียนอนุบาลเอกชนผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐาน พบว่า ผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ หรือทำงานรัฐวิสาหกิจ และทำงานเอกชน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ ระหว่าง 10,001-20,000 บาท กับ จุฬารัตน์ ประจงพงษ์พันธ์ (2546) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพรับจ้างเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองกับปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 4,250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 351 คน ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งตรงกับตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ(Crasy & Morgan)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครอง จำแนกตาม

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) รายได้
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) อาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 5 ด้าน

- 1) ด้านโรงเรียน
- 2) ด้านบทบาทหน้าและที่ของครู
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ
- 4) ด้านการบริการ
- 5) ด้านค่าใช้จ่ายการเรียนและค่าธรรมเนียม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ น้อย
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ มาก
- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ มากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยทดสอบความแตกต่างทางลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ที่มีแตกต่างกัน โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square test)
2. การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยใช้สถิติ (Mann-Whitney U test) ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์แบบ (Kruskal-Wallis H test) ในการทดสอบสมมุติฐาน
3. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square test) ในการทดสอบสมมุติฐาน
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัย พบว่า สถานภาพของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 54.70) ซึ่งมีมากกว่าเพศชาย อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 44.50) และเป็นผู้มีรายได้ 25,001-40,000 บาท (ร้อยละ 26.75) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 44.00) และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน (ร้อยละ 49.25) เป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 1)

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

1. ด้านโรงเรียน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองเลือกปัจจัยด้านโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเรียงลำดับปัจจัยในการเลือก 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายอื่นๆ รองลงมาคือ ในห้องเรียนจัดพื้นที่ให้เด็กนอนกลางวัน ได้อย่างเหมาะสมกับจำนวนเด็กในห้องเรียน และจัดบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก เช่น มีแสงที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทเย็นสบาย

2. ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองเลือกปัจจัยด้านบทบาทและหน้าที่ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเรียงลำดับปัจจัยในการเลือก 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ และแต่งกายสุภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก รองลงมาคือ ครูสามารถสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน และครูมีใจรักในการทำงานและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาชีพครูอนุบาล

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ

พบว่า ผู้ปกครองเลือกปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเรียงลำดับปัจจัยในการเลือก 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนรายงานผลประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ รองลงมาคือ

โรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

4. ด้านการบริการ

พบว่า ผู้ปกครองเลือกปัจจัยด้านการบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเรียงลำดับปัจจัยในการเลือก 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ โรงเรียนมีระบบกล้องวงจรปิดและพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา และโรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งที่ตระหนักรู้เรื่องความปลอดภัยของเด็ก

5. ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน

พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้ โรงเรียนเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นๆ และค่าทำกิจกรรมพิเศษที่เหมาะสมกับระดับชั้นของเด็ก และโรงเรียนมีการแบ่งชำระค่าเล่าเรียนเป็นงวด ตามลำดับ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันตามเพศ ในด้านบทบาท และหน้าที่ของครู และด้านการบริการ ปัจจัยด้านอาชีพ ในด้านโรงเรียน ด้านบทบาทและหน้าที่ของครู และด้านการบริการ ส่วนปัจจัยด้านอื่น ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ชัดแจ้งกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ ประจงพงษ์พันธ์ (2546) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีทัศนะแตกต่างกันในด้านอิทธิพลค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแต่งกาย บทบาทหน้าที่ของครู และด้านการรักษาความปลอดภัยต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชนแตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ ต่างกันจะมีทัศนะแตกต่างกันในด้านอิทธิพลของทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่และด้านการบริหาร โรงเรียนต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนแตกต่างกัน และพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ในด้านอิทธิพลของการอำนวยความสะดวก และการบริการต่อการตัดสินใจ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในด้านบทบาทและหน้าที่ของครูมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารหรือเจ้าของโรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญในด้านบทบาทและหน้าที่ของครูให้มากขึ้น โดยอาจจะมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับครูในด้านต่างๆ

2. ด้านโรงเรียนเป็นลำดับที่ 2 ต่อปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน จึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารหรือเจ้าของโรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญ และโรงเรียนควรตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน หรือสิ่งสกปรกที่ก่อให้เกิดอันตรายอื่นๆ สภาพในห้องเรียนควรจัดพื้นที่ให้เด็กนอนกลางวันได้อย่างเหมาะสมกับจำนวนเด็กในห้องเรียน และจัดบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก เช่น มีแสงที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทเย็นสบาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยเห็นว่าควรวิจัยด้านการจัดบรรยากาศในห้องเรียนของโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

2. ผู้วิจัยเห็นว่าควรวิจัยถึงเจตคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยเห็นว่าควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรือประเด็นอื่นที่ต่อยอดจากงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงสาธารณสุข. 2554. โครงการพัฒนาสติปัญญาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- กรมวิชาการ. 2543. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติ รักดีวัฒนะกุล. 2546. คัมภีร์ระบบสนับสนุนการตัดสินใจและระบบผู้เชี่ยวชาญ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด.
- กิติมา ปรีดีดิลก. 2542. การบริหารการเงิน ร.ร. เล่ม 1 หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิทยากร.
- กุศล สุนทรธาดา และ จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2544. รูปแบบและระบบการจัดบริการสถานเลี้ยงดูเด็กที่มีคุณภาพในประเทศไทย: กรณีพินิจศึกษา. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุลกานต์ เล็กสกุล. 2535. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544. “การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.” วารสารการศึกษาปฐมวัย 5(3): 17-25.

โกวิทย์ กังสนันท์. 2549. กระบวนการตัดสินใจในด้านบริหารและกรอบความคิดทั่วไป.

กรุงเทพมหานคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา.

จุฬารักษ์ ประจวบพงศ์พันธุ์. 2546. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก

โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. 2546. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล

เอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา

เศรษฐศาสตร์การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อ้างถึง นิตยา

ประพฤติกิจ. 2536. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2533. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2542. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพฯ.

ซัด แก้วมณี. 2545. สภาพและปัญหาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตยา สุวรรณะชญ. 2544. แนวคิดทฤษฎีสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร

ศาสตร์.

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และ นิตยาพร เสมอใจ. 2547. การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ด

ยูเคชั่น.

ทองเดิน เผ่าดี. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาล ใน

เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา,

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทศนา แวมมณี. 2550. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา สุวรรณศรี. 2545. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: พับลิคฟิสิกส์ พรินท์.

นิตยา ประพฤติกิจ. 2536. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

นภเนตร ธรรมบวร. 2542. รายงานการวิจัยโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ จังหวัดขอนแก่น การ
พัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญเยี่ยม จิตรดอน. 2543. “บทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.” เอกสาร
การสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7.
นนทบุรี: บัณฑิตศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญเพ็ญ ภักดีจิต. 2539. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของ
โรงเรียนแสงทวีปวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง Brownell, C. C. 1980. “The Role of Health Physical
Education and Recreation in the Space Age”. U.S.A.: National Association of
Secondary School Principals 30: 212-215.

บุญเยี่ยม จิตรดอน. 2538. บทบาทของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูของเด็กปฐมวัย.
กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญเสริม พูลสงวน. 2540. การจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพมหานคร:
นํ้าอิงการพิมพ์.

ประทุม โพธิกุล. 2540. ศิลปะการนำของผู้ในยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: สยามมิตรการพิมพ์.

ประคอง กรรณสูต. 2534. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. 2542. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พนิจดา วีระชาติ. 2542. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอ
เดียนสโตร์.

พัชรีย์ สวนแก้ว. 2536. จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล
จำกัด.

พะยอม วงศ์สารศรี. 2542. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สุภากรพิมพ์.

มณฑนา รุสิดานนท์. 2544. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่อการ
จัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนชุมชนวัดพิชิตปิตยาราม. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เยาวพา เดชะคุปต์. 2542. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนัก
พิมพ์แม่จัน จำกัด.

เยาวนุช ทานาม. 2545. การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รัตนา ดวงแก้ว. 2544. “จะเลือกโรงเรียนอนุบาลแบบไหนให้ลูก” วารสารการศึกษาเอกชน 19
(เมษายน): 19-20.

รวีพร วีระเมธิกุล. 2547. ปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลหลักสูตรสอนภาษา
 สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ราตี ทองสวัสดิ์. 2537. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย.” เอกสารประมวลสาระ
 ชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย เล่มที่ 4 หน่วยที่ 12. นนทบุรี: บัณฑิตศึกษาศาสตร์
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รัตน์จิตต์ ตรีนุรักษ์. 2545. การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในจังหวัด
 นครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รังสิมา ทวีศรี. 2545. การบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รุ่ง แก้วแดง. 2547. “การบริหารงานโรงเรียนเอกชน” วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน
 4 (เมษายน): 1.

วรนาท รักสกุลไทย. 2547. เด็กไทยสมาคมไทยสร้างสรรค์ฉบับหนังสือเด็ก. กรุงเทพมหานคร: ม.
 ป.พ.

วรสิทธิ สฤณดิษฐ์. 2542. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลของ
 โรงเรียนเอกชน ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วารุณี อัสวโกคิน. 2531. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มุ่งจัด
 การศึกษา โดยเน้นวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วราภรณ์ รักวิจัย. 2545. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์.

ศศิธร เวียงเหล็ก. 2542. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาล เอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สโลพร ตรีพงษ์พันธ์. 2547. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนเอกชนระดับ
ปฐมวัย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540. เอกสารการประกันคุณภาพ การศึกษา
สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรินท์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2541. แนวดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพและ
รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

_____. 2543. สรุปการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

_____. 2546. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2540. จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.

สาวิตรี พังงา. 2545. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล
ปราชญ์พัฒนา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2543. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. 2543. กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: องค์การค่าครูสภา.
- สุวิมล เพ็ชรสุข. 2538. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล
เอกชนให้บุตรหลานเข้าเรียน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายชน หมวกเหล็ก. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน เข้า
เรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภาพร เทพยสุวรรณ. 2540. การสร้างเกณฑ์การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล. 2544. รายงานการวิจัย การประเมินหลักสูตรสาขาอนุบาลศึกษา ระดับปริญญา
ตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- หวน พันธุพันธ์. 2548. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อภิรักษ์ จันตะนี. 2550. การใช้สถิติสำหรับวิจัยธุรกิจ. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- อภิสมัย วุฒิพรพงษ์. 2540. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยใน
โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เอนก แจ่มจำ. 2544. “อันตรายในสถานศึกษา.” วารสารการศึกษา กทม. 24 (8): 30-33.

อำไพ อินทรประเสริฐ. 2542. ศิลปะการเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสวนดุสิต.

อารี สันทนต์. 2543. พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.

อารมณ สุวรรณปาล. 2547. “การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา.” เอกสารประมวล
สาระ ชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 12. นนทบุรี: บัณฑิตศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Cronbach, Lee. J. 1990. **Essentials of Psychology Testing**. 5th ed. New York: Harper Collins
Publishers Inc.

Harrison, F. E. 1991. **The Managerial Decision-making Process**. 4th ed. Boston: Houghton
Mifflin.

Simon, H. A. 1990. **The New Science of Management Decision**. New York: Harper & Row.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชา
คหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์ ดร. ปิยนันท์ หิรัณย์โชติธ อาจารย์ประจำสาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร. 1823

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวกษมน ธรรมมนรต นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขณะนี้กำลังทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร” โดยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผศ.ดร.ชลธิป สมหิโต และ ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู ในการนี้ จึงขออนุมัติจากอาจารย์ผู้มีประสบการณ์และเป็นบุคคลผู้เปี่ยมด้วยความรู้ความสามารถ ดังรายนาม ต่อไปนี้ เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและความตรงของแบบสอบถาม ดังกล่าว

1. อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์ ดร. ปิยนันท์ หิรัณยชโลธร อาจารย์ประจำสาขาปฐมวศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานสาขาวิชาปฐมวศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือขออนุมัติแต่งตั้งอาจารย์ที่มีรายนามดังกล่าว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผศ.ดร.ชลธิป สมหิโต)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ปิยนันท์ หิรัณย์ชโลธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ 1 ชุด

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกษมน ธรรมชนรส นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผศ.ดร.ชลธิป สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ภาควิชาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จุมพร รอดเชื้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำขอวิทยานิพนธ์ 1 ชุด

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกษมน ธรรมชนรส นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผศ.ดร.ชลธิป สมหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ภาควิชาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ 1 ชุด

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาล
เอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกษมน ธรรมชนรส นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผศ.ดร.ชลธิป สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ภาควิชาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแบบสอบถาม ความ
คิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่งและ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอตำนานหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือราชการ จำนวน 5 ฉบับ
2. แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษา
ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ด้วย นิติปรัชญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการ
เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัญญ์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จาก

โรงเรียนอนุบาลแย้มสอาด โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ โรงเรียนอนุบาลไสยาแดง โรงเรียนอนุบาล
ปรังค์ทิพย์ โรงเรียนแสงโสม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยตอบแบบสอบถามปัจจัย
การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จึงขอออก
หนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนข้างต้น เพื่อดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ได้แนบหนังสือราชการ
และแบบสอบถาม มาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ศส.ดร.ชลธิป สมาหิโต)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ.0513.10901 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือราชการ จำนวน 5 ฉบับ

ด้วย นางสาวกษมน ธรรมฉนรต นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
 2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
- เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จาก

โรงเรียนอนุบาลเข้มสอาด โรงเรียนอนุบาลสุธารักษ์ โรงเรียนอนุบาลไสวตาแดง โรงเรียนอนุบาลปรารักษ์พิทย โรงเรียนแสงโสม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ ดังนั้น จึงขอออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนข้างต้น เพื่อดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ได้แนบหนังสือราชการมาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาลงนาม

(ผศ.ดร.ชลธิป สมาหิโต)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ที่ ศธ.0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสอาด

เนื่องด้วย นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้นิสิตแจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 02 579-7114

ที่ ศธ.0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์

เนื่องด้วย นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้นิสิตแจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 02 579-7114

ที่ ศธ.0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลไสยาแดง

เนื่องด้วย นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้นิสิตแจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 02 579-7114

ที่ ศธ.0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลปรางค์ทิพย์

เนื่องด้วย นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้นิสิตแจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 02 579-7114

ที่ ศธ.0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงโสม

เนื่องด้วย นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิป สมาหิโต	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อาจารย์ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้นิสิตแจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 02 579-7114

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกของโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งคำตอบจากแบบสอบถามนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยและนำเสนอในภาพรวมซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใดต่อผู้ตอบแบบสอบถามโดย มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาเกณฑ์การเลือกโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครอง เขตจตุจักรกรุงเทพมหานคร และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครองกับ เกณฑ์การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง มีจำนวน 5 ข้อ (ข้อ 1-5)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (ข้อ 1-55)

3. ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านถือเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงขอความกรุณาท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเพื่อผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

นางสาว กษมน ธรรมมนรศ

นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในกรอบสี่เหลี่ยม (☐) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริง

ข้อที่	คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2.	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 - 60 ปี ☐ 61 ปี ขึ้นไป
3.	รายได้ต่อเดือน ☐ ไม่เกิน 10,000 บาท ☐ 10,001 - 25,000 บาท ☐ 25,001 - 40,000 บาท ☐ 40,001 - 55,000 บาท ☐ 55,001 บาท ขึ้นไป
4.	ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
5.	อาชีพ ☐ ข้าราชการ ☐ พนักงานหน่วยงานเอกชน ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พ่อบ้าน / แม่บ้าน ☐ ค้าขาย ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนความคิดเห็นว่าท่านเห็นด้วยในระดับใดของแต่ละข้อ

คำถามซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่บุตรหลานของท่านกำลังศึกษาอยู่
 เกณฑ์คะแนนระดับความคิดเห็น คือ

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

คำแนะนำ ขอให้ท่านทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่ท่านมีระดับความคิดเห็น ด้วยมากที่สุด

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านโรงเรียน					
1. โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ไม่มีเสียง และกลิ่นรบกวน หรือสิ่งสกปรกที่เกิดอันตรายอื่นๆ					
2. โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้บ้านหรือที่ทำงานของผู้ปกครองซึ่งสะดวกในการรับ-ส่ง					
3. โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ทาสีสวยงามและมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย					
4. โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นที่มีเครื่องเล่นหลากหลายและมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย					
5. โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้งของเด็กอย่างเพียงพอ เช่น พื้นดิน พื้นทราย พื้นยางกันกระแทก และสนามหญ้า					
6. โรงเรียนมีมุมพักผ่อนและสวนหย่อม ต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับที่ให้ความร่มรื่น					
7. โรงเรียนมีการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ					
8. โรงเรียนมีที่ทิ้งขยะที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ					
9. ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
10. ในห้องเรียนมีพื้นที่ในการจัดเก็บของใช้ส่วนตัวของครูและเด็ก					
11. ในห้องเรียนมีห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดและเครื่องสุขภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมกับสรีระร่างกายเด็ก					
12. ในห้องเรียนมีจำนวนโต๊ะเก้าอี้ที่เพียงพอและมีขนาดเหมาะสมกับสรีระร่างกายของเด็ก					
13. ในห้องเรียนจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ เช่น มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมภาษา มุมคณิตศาสตร์ มุมศิลปะ					
14. ในห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ครบถ้วนเพียงพอและอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ					
15. ในห้องเรียนจัดบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก เช่น มีแสงที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทเย็นสบาย					
16. ในห้องเรียนจัดพื้นที่ให้เด็กนอนกลางวันได้อย่างเหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
17. หน้าห้องและในห้องเรียนมีพื้นที่ในการแสดงผลงานของเด็ก					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านโรงเรียน					
18. มีพื้นที่จัดเก็บรองเท้าเด็กที่เป็นระเบียบเรียบร้อย					
19. พื้นผิวทางเดินภายในอาคารและในห้องเรียนไม่ทำให้เด็กลื่นล้มได้ง่าย					
20. ชั้นบันไดขึ้นลงอาคารมีความปลอดภัยและมีขนาดเหมาะสมกับร่างกายเด็ก					
ด้านบทบาทหน้าที่ของครู					
21. ครูมีวุฒิการศึกษาปฐมวัยหรือมีประสบการณ์ทางด้านปฐมวัย					
22. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
23. ครูมีความรู้ความเข้าใจและคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก					
24. ครูมีจิตวิทยาในการพูดคุยกับเด็ก					
25. ครูสามารถสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน					
26. ครูยิ้มแย้มแจ่มใสพูดจาไพเราะและแต่งกายสุภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก					
27. ครูมีใจรักในการทำงานและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาชีพครูอนุบาล					
28. ครูพัฒนาตนเองโดยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้อยู่เสมอ					
29. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ปกครอง					
30. จำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ					
31. โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆ กันทุกด้าน					
32. โรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข					
33. โรงเรียนมีหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เด็กเลือกเรียน					
34. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพาเด็กๆ ออกไปศึกษานอกชั้นเรียนตามสมควร					
35. โรงเรียนจัดกิจกรรมสอดคล้องกับบทเรียนและมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
36. โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ด้านไอทีที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก					
37. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้เด็กสอบเข้า ป. 1 โรงเรียนที่มีชื่อเสียง					
38. โรงเรียนมีสระว่ายน้ำและครูสอนว่ายน้ำคอยดูแลความปลอดภัยเด็ก					
39. โรงเรียนสอนการบ้านให้เด็กในระหว่างรอผู้ปกครองมารับหลังเลิกเรียน					
40. โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านวิชาการ					
41. โรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัด ประสบการณ์การเรียนการสอน					
42. โรงเรียนรายงานผลประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้ผู้ปกครอง รับทราบอยู่เสมอ					
ด้านการบริการ					
43. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งที่ตระหนักเรื่องความปลอดภัยของเด็ก					
44. โรงเรียนมีบริการด้านจราจรและที่จอดรถให้ผู้ปกครองเพื่อ รับ-ส่ง เด็ก					
45. โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพยาบาลไว้ประจำที่ห้องพยาบาล					
46. โรงเรียนมีบริการตรวจและบันทึกสุขภาพประจำวันภาคเรียนให้แก่เด็ก					
47. โรงเรียนมีการคัดแยกเด็กที่ป่วยออกจากเด็กคนอื่นหรือแจ้งให้ผู้ปกครอง ทราบ					
48. โรงเรียนมีกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก เช่น การ ล้างมือบ่อยๆ การแปรงฟันหลังอาหาร การดื่มน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อวัน					
49. โรงเรียนมีบริการน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยไว้ในทุกจุดของโรงเรียน					
50. โรงเรียนมีบริการอาหารกลางวัน อาหารว่าง ที่มีประโยชน์และถูกหลัก โภชนาการสำหรับเด็ก					
51. โรงเรียนติดป้ายบอกรายการอาหารกลางวันและอาหารว่างในแต่ละวันให้ ผู้ปกครองรับทราบ					
52. โรงเรียนมีระบบกล้องวงจรปิดและพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา					
53. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้ ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ					
การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอน					
54. โรงเรียนเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นๆ และค่าทำกิจกรรมพิเศษที่ เหมาะสมกับระดับชั้นของเด็ก					
55. โรงเรียนมีการแบ่งชำระค่าเล่าเรียนเป็นงวด					

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวกษมน ธรรมมนรต

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 5 เมษายน 2525

สถานที่เกิด

จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2550 สำเร็จการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง